Johannis Wallis, S.T.D.

Geometriæ Professoris Saviliani, in Celeberrima Academia OXONIENSI,

GRAMMATICA Linguæ Anglicanæ.

Cui præfigitur,

DE LOQUELA *sive* Sonorum Formatione, TRACTATUS *Grammatico-Physicus.*

Editio Secunda, Priore Auctior.

OXONIÆ,
Typis *LICHFIELDIANIS*,
Acad. Typog. 1664.

Johannis Wallis, S. T. D.

Geometriæ Professoris Saviliani, in Celeberrima Academia OXONIENSI,

GRAMMATICA Linguæ Anglicanæ.

Cui præfigitur,

DE LOQUELA

sive Sonorum Formatione,

TRACTATUS *Grammatico-Physicus*.

Editio Secunda, Priore Auctior.

OXONIÆ,
Typis *LICHFIELDIANIS*,
Acad. Typog. 1664.

MVSEVM
BRITAN
NICVM

Ad Lectorem Præfatio.

Um morem obtinuiſſe videam, in operis veſtibulo lectorem alloquendi, quædam etiam & mihi præfanda judico, ut & ſuſcepti operis rationes, & quid hac in re præſtiterim, paucis oſtendam; ipſiúſque linguæ Anglicanæ originem & progreſſus tradam.

Lingua Anglicana.

Lingua illa quam tradimus Anglicana, quaq; nunc dierum non per Angliam modò ſed & in Scotia uſurpatur, non eſt vetuſta illa lingua Britannica qua primi olim Britones uſi fuerunt, neq; ulla quidem ipſius propago, ſed alia prorſus aliunde advecta.

Antiqua lingua Britannica.

Obtinuit ſiquidem apud nos olim lingua vetuſta admodum atq; eleganter venuſta; nobis quidem cum finitimis Galliæ incolis communis. Sive enim hæc Inſula cum Gallia olim fuerit iſthmo conjuncta; ſeu potiùs mari disjuncta ſemper, & nonniſi propter viciniam loci commercio fruens: ſive etiam nos ab illis ſeu illi a nobis primitùs acceperint incolas, aut etiam utrobiq; cognatæ forſan coloniæ, a Phœnicibus putà, aut Trojanis, aut aliunde deductæ, ſedes poſuerint: Certè eadem olim utriſq; lingua, iidem mores fuerunt. Et quidem, quantum ego

judico, *Gallis* & *Wallis*, hoc est Galliæ seu Franciæ, & Walliæ seu Cambro-britanniæ populis communis est denominatio: Nam literarum *G* & *W* frequentissima est commutatio; & quidem *Walliam* quam nos *Wales* appellamus ipsi Galli *Gales* vocant; ipsosq; *Gallos* Germani *Walshen* appellant; certè qui *Walli* & *Wallones* nunc dicuntur *Gallos* esse in confesso est; nempe Artesiæ partiumque adjacentium incolas; ut & incolas Longobardiæ, hoc est Galliæ Cisalpinæ; & *Gascogne* item *Vasconia* dicitur: Sic Gallorum *guerre*, *garant*, *gard*, *gardien*, *garderobe*, *guise*, *guile*, *gage*, *guichet*, *guimblet*, *guerdon*, *Guillaum*, *gaigner*, *gaster*, *guetter*. &c. idem significant ac Anglorum *Warre*, *warrant*, *ward*, *warden*, *wardrobe*, *wise*, *wile*, *wager*, *wicket*, *wimble*, *re-ward*, *William*, *to winne*, *to wast*, *to wait*, &c. Sic *Juglandes* alibi in Anglia *French nuts* (nuces Gallicas) alibi eodem sensu *Wall-nuts* (hoc est *Walsh-nuts*) appellamus. *Galatæ* item seu *Gallo-græci*, linguam suam secum ex Gallia deportasse dicuntur; & (referente Strabone) bilingues erant, sua simul & Græcanica lingua utentes. *Gallovidia* etiam in Scotia ejusmodi nominis originem forsan obtinuit.

Magnam habet cum Orientalibus affinitatem.

Erat autem prisca isthæc Gallis & Britannis communis lingua, ultra omnium historiarum memoriam antiqua; ut non nisi ex conjecturis, aut dubiæ saltem fidei Historicis, ipsius sive linguæ sive etiam populi origines reperendæ sint: & fortasse (sicut & aliæ Matrices linguæ) ab ipsa confusione Babylonica ortum duxit. Magnam certe cum linguis Orientalibus affinitatem retinet; non modo in vocum originibus, ut notant D. *Iohannes Davies* passim in *Dictionario* suo *Cambro-Britannico*, & *Samuel Bochartus* in sua

Geographia Sacra; qui ipſum *Britanniæ* nomen Arabicæ vel Punicæ originis eſſe putat, nempe Βρεταννικὴν dici quaſi ברת אנך *barat anach* hoc eſt, *agrum* ſeu terram *ſtanni & plumbi*, Inſulaſq; Bretannicas (a Pœnis dictas) eaſdem eſſe contendit quas Græci κασσιτερίδας (eodem ſignificatu) appellarunt: Sed etiam in Syntaxeos ratione, quæ *Præfixis*, *Affixis*, & variâ *Status* permutatione peragitur, (ut enim habent Hebræi ſtatum Abſolutum & ſtatum Regiminis; ſic Cambro-britanni ſtatus, ut loquuntur, *Primarium Mollem*, *Liquidum*, & *Aſpiratum*, prout varietas conſtructionis poſtulaverit;) ut liquet in linguæ Cambro-britannicæ Grammaticis a *Joanne Daviſio*, & a *Johanne Davide Rheſo*, latinè editis: Addo etiam, Perſonarum denominationes, adjunctis nempe Patris, Avi, aliorumque forſan majorum nominibus morem orientalem ſapere; nam v. g. *Johannes David Rheſus*, vel in eorum dialecto *Siôn ap Dafyd ap Rhys*, idem eſt ac *Johannes*, *filius Davidis*, *filii Rheſi*: & quamvis nunc dierum habeant quidem, ad Anglorum imitationem, familiarum nomina; ſunt tamen ea plerumque merè Patronymica; ſunt enim *Price*, *Powel*, *Bowen*, *Pugh*, *Parry*, *Penry*, *Prichard*, &c. nihil aliud quam *Ap Rhys*, *Ap Howel*, *Ap Owen*, *Ap Hugh*, *Ap Harry*, *Ap Henry*, *Ap Richard*, &c. & *Jones*, *Jenkin*, *Davyes*, &c. ſunt merè patronymica; *Griffin*, *Morgan*, *Howell*, *Teudor*, &c. ſunt majorum nomina omiſſâ tamen voce *ap* (hoc eſt, *mab* filius) & ſimiliter de aliis pleriſque apud eos nominibus judicandum eſt. Verum his de rebus non eſt prolixè nobis diſſerendum. Qui plura cupit, conſulat *Pontici Virunnii* Hiſtoriam Britannicam; *Giraldi Cambrenſis*, Itinerarium & Deſcriptionem Cambriæ; & Anotationes D. *Davidis*

Powel in duos illos authores ab ipso Latinè editos; item tractatus duos philologicos D. *Johannis Davisii*, quorum alter ipsius Dictionario, alter ejusdem Grammaticæ præfigitur; similésque tractatus duos D. *Johannis Davidis Rhesi* Grammaticæ ipsius præfixos; (suum ipsius unum Cambricè scriptum, alterum *Humphredi Prichard* Latinè;) *Humphredi Lhuyd*, Descriptionem Brittanniæ; Item *Gul. Camdeni* Britanniam; *Samuelis Bocharti* Geographiam sacram, (part. 2. lib. 1. cap. 39, 41, 42.) Item *Iacobi Vsherii Armachani* Antiquitates Britannicas; *Richardi Verstegan* Antiquitates Angliæ restitutas, Anglicè editas; *Henrici Lhoyd* Historiam Cambriæ Chronologicam per *Davidem Powell* Anglicè editam; *Brerewoodi* antiquas Inquisitiones, Anglice item editas: aliosque consimilis subjecti scriptores: apud quos multa reconditioris cognitionis monumenta reperiuntur. Et quamvis Fabulæ fortasse vetustissimis nonnunquam scriptis immisceantur, prout in antiquissimi temporis historiis omnibus fieri consuevit, multum tamen subesse veri non dubito.

Quomodo desuevit in Galliâ; & præsentis Gallicanæ origo.

Verum primæva hæc utriusque Gentis lingua utrobique magnâ ex parte evanuit. Quod ad Galliam attinet; postquam ea in Romanorum potestatem devenerat, conati sunt Romani Latinæ linguæ usum introducere, ideoque edicta omnia aliaque scripta publica Latino idiomate ediderunt, adeoque ut in Hispaniâ vetus lingua Cantabrica, ita & in Galliâ prisca Gallorum lingua paulatim desuevit, quasi simul cum populo subjugata; ejusque loco rudis ut fit Latinismus utcunque successit, & *Romance*, vel *Romanshe*, hoc est lingua *Romana*, seu *Romanica*, vel *Romanensis*, dicebatur: retentis tamen aliquot vocabulis ex antiquâ linguâ. Quum autem *Franci* seu *Francones*

nes Germaniæ populus, sub *Faramondo* duce, ex Franconia in Galliam devenerunt, suam etiam secum linguam attulerunt, ejusdem quidem originis cum Germanica, nostraque Anglicana, neq; ab his admodum diversam, quæ etiam aliquamdiu ab illis retenta fuit & lingua *Francica* dicebatur, usque dum, ipsis Gallis tandem cum Francis his in unum quasi populum coalescentibus, Franci etiam rudem illum Latinismum edidicerunt: admiscuerunt tamen proculdubio ex sua lingua voces non paucas: verùm & suam Syntaxeos rationem retinuerunt; quæ eadem quidem est cum Teutonica, sed tam a Romana quam a veteri Gallicana prorsus aliena, adeo ut nec a Romanis recepta nec ab antiquis Gallis transmissa censeri possit; (quod etiam de ejusmodi syntaxeos ratione apud Italos & Hispanos dicendum videtur, eam nempe Longobardos, Gothos, Vandalosque ex Germaniâ illuc attulisse:) Atq; hinc defluxit hodierna lingua Gallica, quæ tamen, ut ipse populus, denominationem a *Francis* adhuc retinet. Adeoq; prisca illa Gallorum lingua per totam ferè Galliam penitus obruta est, in sola nunc Armorica superstes, ubi lingua *Armoricana* appellatur.

Quomodo desuevit in Angliâ.

Parem etiam fortunam in Britannia sortita est. Pura siquidem mansit hæc prisca apud illos lingua usq; ad Romanorum tempora: Postquam autem Julius Cæsar, aliique post illum, Imperium Romanum huc usque extenderunt, quanquam propter longiorem a Roma distantiam & minorem Romanorum huc confluentium numerum, minorem inde subierit mutationem antiquitùs recepta lingua, quam apud Gallos, Hispanos, Longobardos, &c. utpote viciniores populos, contigerat, multa tamen Latina vocabula admisit Lingua Britannica, quæ adhuc retinentur, sed

ita transformata & mutata ut nativas linguæ Britannicæ leges & syntaxin omnino subierint, neq; insignem aliquam ipsius mutationem præstiterint; nec dubito e contrà quin & Romani, sive ex Britannia sive ex Gallia, verba Britannica reportaverint. Postea verò, quum *Anglo-Saxones*, *G*ermaniæ item populus, (si saltem *G*ermaniæ fines, quod aliqui faciunt, eo usq; extendere liceat ut Danos etiam & Norwegios comprehendant) in Britanniam pervenerunt, eodem circiter tempore quo Franci in *G*alliam, & post diuturna bella rerum potiti sunt, Britannos, cum sua lingua Britannica, expulerunt; qui tamen montanas Cambriæ seu Walliæ regiones adhuc obtinent, *Cambri* & *Walli* dicti, suamq; linguam retinent, ut & Cornubienses aliquot in extremis *Cornubiæ* sive *Cornwalliæ* partibus, linguamq; *Cornubicam* appellant: sed & *Hiberni*, (quo nec Romani, quod sciam, nec Saxones olim pervenerunt,) ut & Insulares atq; Monticolæ in Scotia, (*Islanders* & *High-landers* vulgo dicti.) quorum lingua ab Hibernica parum differt, linguam adhuc retinent Cambro-Britannicæ affinem, quæ & olim omnino eadem fortassis erat, quamvis nunc dierum a Cambrica magis aliquanto differat quam vel Cornubica, vel Armoricana, vix autē magis quam hodierna *G*ermanica ab Anglicana. *Scaliger* tamen (de linguis Europæ) & eum secuti *Merula* (in ipsius Cosmographia) aliiq; manifesto errore, linguam *Hibernicam* pro *Matrice* distincta reputant, nullamque cum *Britannica* cognationem habere sentiunt; at rem secus esse & *Camdenus* antehac observavit, & res ipsa loquitur. An autem lingua *Cantabrica* Hispaniæ, affinitatem ullam sortiatur, fateor me penitus ignorare, nec impræsentiarum vacat penitius inquirere, & potius contrarium sentio, in paucis saltem illis quæ apud Merulam

extant

extant linguæ Cantabricæ speciminibus, nulla quidem linguæ Cambricæ vestigia notare possum: fieri tamen potest ut Hiberni nonnullas voces Cantabricas retineant, si saltem *Hiberni* ab *Iberis*, ut creditur, descenderint; habent certè Hiberni voces non paucas quæ Britannicam originem non sapiunt, at unde habuerint nescio. Verùm *Cambriæ* appellatio, quanquam quoad sonum *Cantabriæ* videatur non absimilis, majorem fortè cum *Cambris* vel *Cimmeris* (Cimbricæ Chersonesi incolis,) quàm cum Cantabris, cognationem sortiri possit; nam Cambro-britannus, linguâ sua, *Cymro* (seu *Cumro*) dicitur, & a *Gomero* (uno ex Japheti posteris) denominationem olim accepisse posse creditur. Sed & Gallos etiam *Cimbros* vel *Cimeros* antiquitus dictos fuisse, Camdenus ostendit.

Quod autem in Gallia factum diximus, nempe quod Galli post Francorum adventum, suam tamen linguam (non quidem primigeniam, sed quæ ipsius loco successerat) tandem quasi postliminio (mutato tamen nomine) reduxerint, ideo quidem quòd in unum cum Francis populum coaluerint: hoc in Anglia neutiquam obtinuit; Nam Britanni, quanquam mille mala passi, Religioni tamen suæ (Christianismo scilicet;) & patriis ritibus addictissimi, nunquam sustinuerunt ejusmodi cum Saxonibus (tunc quidem Ethnicis) consortium aut coalitionem, sed infensissima odia per multa secula coluerunt, quæ quidem vixdum penitus deposuere.

Lingua Anglo-Saxonica. Anglo-Saxones autem, antiquas ut dictum est Britonum sedes nacti, partem illam quam obtinuerunt Britanniæ, *Angliam* dixerunt; eamque quam secum attulerunt linguam, *Anglicam*; quam nunc *Saxonicam* vel *Anglo-Saxonicam* vulgo dicimus, ut ab hodiernâ Anglicanâ distinguamus.

Erat

Erat autem illa Anglo-Saxonum lingua, antiquæ Teutonicæ propago, ut & Francica illa in Galliam advecta, & hodierna Germanica, Belgica, Danica, Suevica, Borussica, aliæq; affines linguæ. Et ferè pura mansit in Angliâ, seu impermixta, usq; ad *Normannorum* tempora; nisi quod voces aliquot Cambricas admiserit, ut & Cambrica vice versâ ex hac non nullas. Quamvis enim *Dani* interim hîc pedem posuerint, nulla tamen inde linguæ immutatio secuta est, nam & eorum lingua vel planè eadem erat vel saltem maximè affinis.

Quousque Normanni linguam Anglicanam mutaverint.

Quum verò *Gulielmus* Normanniæ dux, *Conquestor* dictus, Normannos suos huc advexerat; Angliam nactus, Anglicanæ linguæ mutationem aggressus est, Gallicanam inducere satagens, quâ ipse in Normanniâ usus erat. Quamvis enim *Normanni* sive *Northmanni*, dum antea *Norwegiæ* populus fuerant, eadem olim linguâ usi fuerint quâ & Anglo-Saxones (populus olim vicinus) eâ nempe quæ tunc in Angliâ obtinuit; post eorum tamen in *Neustriam* (*Normanniam* deinceps dictam) adventum, nativâ suâ linguâ Gallicanam (nempe, Romanicam, seu Franco-Gallicam) permutârunt, quam etiam Conquestor secum nunc in Angliam apportare voluit; & propterea Diplomata omnia & Edicta publica, ut & res juridicas, linguâ *Neustricâ* seu Gallicanâ peragi curavit. Non autem quod agressus erat, est assecutus; quippe quòd Normannorum qui huc advenerant, si ad Anglos quibus immiscebantur comparentur, exiguus erat numerus, qui adeo suam citiùs amiserunt linguam quam Anglicanam immutare possent. Quamvis autem, hac de causâ, priùs recepta lingua Anglicana permanserit; illud saltem inde insecutum est, ut multa vocabula Gallica, sed Latinæ ut plurimum originis (nam quæ Galli retinent Germanicæ originis, a Francis illuc

deducta,

deducta, quanquam Gallis forsan nobiscum nunc communia, nobis tamen nunquam illis potius nativa censenda sunt: & quæ ex priscâ suâ linguâ retinuerunt, ipsis nunc cum Cambris communia, nos etiam ex antiquâ Britannicâ retinuisse, vel a Cambris potiùs quam a Gallis accepisse censendum est,) in linguam Anglicanam irrepserint, multáque Anglicana sensim desueverint. Et quidem ex eo tempore admista fuit exoticarum vocum farrago satis superque numerosa: Non, quod lingua Anglicana ex se sterilis sit & verborum inops, est enim & verborum & elegantiarum satis abunde plena, & (si libet) ad luxuriem copiosa, nec quicquam deest quin ex propria supellectili acutissimos sensus valeamus signanter exprimere & ἐμφατικῶς, ut vel ex unius *Spenseri* poematis abunde liquet, cujus phrasis tersa satis & eleganter compta, & copiæ plena, casta tamen & exotico ornatu minime adulterata: Sed partim quod, propter varia cum exteris commercia, & frequentia præsertim in Regiis familiis connubia, ægrè potuerit evitari; partim etiam quod nimia innovandi affectatio (hoc saltem supremo seculo) inordinatâ prurigine multos irritaverit peregrinas voces præter necessitatem conquirendi, qui nihil vel eleganter vel emphaticè dici posse existimant quod non insolitum quiddam aut peregrinum sonum sapiat.

Hodierna lingua Anglicana.

Atque hisce partim misturis, partim longiori temporis tractu, qui etiam in aliis linguis insignem mutationem præstare solet, factum est, ut lingua illa Anglo-Saxonica in præsentem linguam Anglicanam sensim mutata fuerit. Neq; Angliâ solâ conclusa est hæc lingua, sed Angliæ fines egressa præcipuas etiam Scotiæ partes occupavit: quod eo præsertim tempore factum est,

cum Normanni Angliam invaserunt: Nam Anglorum Regia familia, & ex nobilibus non pauci, præter alios etiam ex plebe, Anglia pulsi in Scotiam recepti, linguam suam secum portarunt, quæ continuis subinde commerciis confirmata eo usque invaluit ut eadem nunc sit Anglorum & Scotorum lingua: Nisi potius dicendum videatur, cultiorem hanc Scotiæ partem & Angliæ proximam eosdem cum Anglia incolas nactam esse, ex Saxonibus oriundos, & fuisse olim Regni *Nordanhumbrorum* partem; Nam Scoti Montani (*Highlanders* dicti) hos (qui vocantur *Lowlanders*,) non minus quam Anglos, *Sassons* (hoc est *Saxones*) appellant: se verò *Gael* & *Gaiothel* dixerunt olim. At Montani illi Scoti, & insulani (variarum adjacentium insularum incolæ,) qui magnam quidem, sed incultiorem, Scotiæ partem occupant, ad Septentrionalem & Occidentalem Scotiæ partem positi, antiquam linguam Britannicam, seu potius Hibernicam adhuc retinent: sunt enim *Pictorum* (hoc est, antiquissimorum Britonum, jugum Romanum dedignantium, in montosas hasce & asperrimas regiones pulsorum) reliquiæ, admistæ *Scotis* (a *Scythis* forsan, aut *Gothis*, olim oriundis) ex Hibernia huc advectis.

Est igitur illa quam trado *lingua Anglicana*, antiquæ Teutonicæ propago, sicut & hodierna Germanica, Belgica, Danica, aliæque affines; & quidem pari modo ab his differt, quo & ipsæ inter se.

Operis suscepti ratio.

Hujusce autem linguæ Grammaticam institutionem ideo aggressus sum, quod ipsius cognitionem videam ab exteris non paucis maxime desideratam: quo possint varia illa & maximi momenti scripta intelligere, quæ apud nos nostro

ſtro extant idiomate. Multi nempe ſunt, præſertim ex Theologis exteris, qui *Theologiam Practicam*, prout a noſtris tradi conſuevit, ſummoperè cupiunt intueri; qua in re Concionatores noſtros, faventibus Divini numinis auſpiciis, profectus non vulgares feciſſe in confeſſo eſt; partim quidem quoniam minor fuerit neceſſitas de rebus *C*ontroverſis ad populum verba faciendi, quam ubi Pontificii Reformatis paſſim immiſcentur; & partim etiam quod multi ex populo Anglicano seriò pii, ſincero cordis affectu pietatis ἐνέργειαν amplexi, & (pro more populi) εὐσεβέστεροι ſeveriorem Religionis praxin & intelligere deſideraverint & exercere, unde & ejuſmodi Concionatorum avidi auditores fuerint qui Theologiæ praxin efficaciùs tradiderunt, eorumque ſcripta diligentiùs evolvere conſueverint. Sed & præterea, non Theologica tantum, verum etiam omnigenæ literaturæ ſcripta, paſſim exſtant Anglicano idiomate edita; adeò ut ſine faſtu dicere liceat, vix quicquam ſolidioris eruditionis eſſe, quod non ſit nunc dierum etiam in ipſa lingua Anglicana ſaltem mediocriter traditum; & multa quidem quotidie ſcripta prodeunt deſideratiſſima.

Cum autem ea quæ jam dicta ſunt hujuſce linguæ deſiderium apud multos faciant, conqueruntur tamen exteri non rarò, linguæ noſtræ difficultatem tantam eſſe ut illam non facile aſſequi valeant; ſed & ex noſtratibus aliqui, quod tamen mirandum eſt, neſcio quam perplexam ſomniant & intricatiorem linguæ noſtræ rationem, ut ægrè poſſit Grammaticæ leges ſubire; adeoq; tam qui diſcere quam qui docere volunt, confusè plerumq; rem aggrediuntur, unde

&

& tædii multum & molestiæ consequi necesse est. Cui ego malo ut remedium ferrem hoc quicquid est operis ultrò suscepi, ut linguam in se facillimam brevibus præceptis traderem; unde & exteri facilius illam addiscere valeant, & nostrates veram nativæ suæ linguæ rationem penitiùs perspiciant.

Non ignoro alios ante me hoc aliquando aggressos esse, & aliquid etiam non contemnendum præstitisse, nempe Doctorem *Gill* Latinè, *Benjaminum Johnson* Anglicè, & nuper non malè *Henricum Hexham* Belgicè, (quem tamen mihi non prius videre contigit quam totum opus consummaveram, & quidem ultimæ paginæ sub prælo erant.) At nemo eorum, quantum ego existimo, illa insistit via quæ huic negotio maximè est accommodata; omnes enim ad Latinæ linguæ normam hanc nostram Anglicanam nimium exigentes, (quo etiam errore laborant fere omnes in aliis modernis linguis tradendis,) multa inutilia præcepta de Nominum Casibus, Generibus, & Declinationibus, atq; Verborum Temporibus, Modis, & Conjugationibus, de Nominum item & Verborum Regimine, aliisq; similibus tradiderunt, quæ linguæ nostræ sunt prorsus aliena, adeoq; confusionem potius & obscuritatem pariunt, quam explicationi inserviunt.

Tractandi methodus.

Et propterea nova prorsus methodo incedendum esse mihi visum est, quam non tam usitata Latinæ Linguæ, quàm peculiaris linguæ nostræ ratio suadet: totâ nempe Nominis Syntaxi Præpositionum ferè auxilio præstitâ, & Verborum Conjugatione facili Auxiliarium ope peractâ, illud levissimo negotio peragitur, quod in aliis linguis ingentem solet afferre molestiam.

Sunt

Sunt quidem & apud Latinos nonnulla tam Substantiva quam Adjectiva quæ *Aptota* sunt & planè Indeclinabilia, ut *pondo*, *nihil*, *instar*, *sat* (substantivè positum,) *frugi*, *nequam*, *præsto*, &c. quæ tamen ad aliorum imitationem, Genera & Casus habere supponuntur, licet, per Casus omnes omniáque Genera, invariata prorsus maneant: At verò, si eorum Substantiva omnia Aptota essent, & Adjectiva planè indeclinabilia; certo certiùs de *Casibus* & *Generibus* Nominum omnino altum fuisset silentium, & magna simul eorum pars, quæ de Nominum Syntaxi jam necessariò traduntur, nusquam conspiceretur. Atque idem etiam de variis verborum *Modis* & *Temporibus* formandis planè eveniret, si omnia utriusque vocis Tempora ejusmodi solùm circumlocutionibus exprimenda essent quales in quibusdam Passivæ Vocis Temporibus conspiciuntur. Apud nos igitur, ubi res omnino secùs se habet quam apud Latinos, cur hujusmodi *Casuum*, *Generum*, *Modorum*, *Temporumq;* fictam & ineptam planè congeriem introducamus citra omnem necessitatem, aut in ipsa lingua fundamentum, nulla ratio suadet.

Recepta tamen apud Latinos artis vocabula, quanquam linguæ nostræ non usquequaq; accommodata, retinenda censui, partim quod significationis jam notæ sint, partim etiam quod nollem præter necessitatem quidpiam innovare. Ut autem tædium quantum fieri potest evitetur, succincta phrasi usus sum, & ea quæ minoris momenti & κριτικώτερα videri possint distincto charactere secernenda curavi.

De Pronunciatione & Sonorum formatura.

Pronunciationem, sive Literarum Sonum quod attinet, conatus sum eodem modo explicare quo in aliis linguis fieri solet; collatis scilicet similibus aliarum linguarum sonis cum nostris; ut,

ut, cùm *e* Anglicum eodem sono efferri dico quo Gallorum *é* masculinum.

Quoniam verò nonnunquam contingat ut hoc modo ignotum per ignotius explicare videar, cùm alii fortasse non magis intelligant sonum Gallicum quam Anglicanum; neq; tamen aptior modus occurrere soleat in hujusmodi scriptis, quo, sine viva voce, literarum soni explicentur; novâ etiam & hîc viâ incedendum esse censui: ideóq; variam literarum formationem ore aliísq; loquelæ instrumentis peractam tradidi; unde non minùs accuratè debiti soni indicari posse videantur, quàm si vivâ voce efferantur.

Hoc autem fusiùs aliquantò, & peculiari Tractatu præfixo, tradere mallem, quàm ipsi Grammatices Systemati immiscere, partim quòd non magis ad linguam Anglicanam spectare videatur quam ad quamvis aliam; partim etiam quod omnino novum sit, nec ab aliis, quod sciam, tentatum: Quamvis enim quarundam literarum formatura sparsim apud nonnullos tradita conspiciatur, nescio tamen an quispiam totam loquelæ rationem conjunctim & Systematicè tradiderit. Dum autem hoc aggredior, novam me, præter aliorum methodum, literarum distributionem inducere, lector non mirabitur.

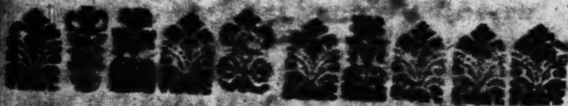
De Etymologia. Tandem, sub calcem operis, adjunxi de *Etymologiâ* tractationem breviusculam; quâ vocum cognatarum invicem tam Convenientiam quam Discrepantiam breviter adnotavi, & simul præcipuarum apud nos servilium Terminationum usum; atq; voces exoticas in linguam nostram inserendi morem; deniq; & frequentem apud nos ὀνοματοποιΐαν, seu vocum, ipso sui sono varias rerum significatarum affectiones indicantium, formationem insinuavi; non quidem e-

jusmodi

jusmodi voces omnes recensendo, sed ejusmodi saltem aliquot monstrando qualium ingentem quilibet numerum observare poterit.

Si quis autem, ex nostratibus præsertim, hoc horum quidquid est operis penitùs omitti posse credat, neque rem magnam esse dicat vernaculam linguam callere, ejusque minutias observare: hoc solum regero, Multa esse, quæ, quamvis cognita non magnam mereantur laudem, eadem tamen ignorata, non leve possunt dedecus imprimere.

Atque hæc sunt quæ Lectorem, Præfationis nomine, duodecim abhinc annis, monendum esse duxi. Nec est quod jam addam, præterquam in Secunda hac Editione nonnulla, nec tamen multa, auctiora prodire.

INDEX.

Tractatus Proœmialis.

De Loquelâ; ſive Literarum omnium genuino Sono, earúmq; in ore aliiſque vocis organis Formatione.

SECT.

Gram-

Grammatica Anglicana

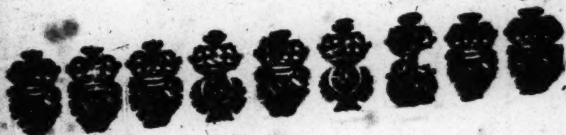
10.

ERRATA.

Pag. 23.*l.*14.*lege* fit.*p.*31.*l.*18. fieret. *p.* 79. *l.*25. substantivo *Man* præfigitur Adjectivum *Old*, & substantivo *p.* 116.*l.*5. in aliis. *p.*128.l. 11. *pulvini* [illegible] Alia calamo obducenda in se suscepit Typographus.

Tractatus Proœmialis, DE LOQUELA, *sive* Literarum omnium Formatione & genuino Sono.

SECT. I.

De Loquela in genere, ejúsq; affectibus.

EX conjunctis *Vocibus* Sententias, ex conjunctis *Syllabis* Voces, & ex conjunctis *Literis* Syllabas, fieri; Sententias item in Voces, voces in Syllabas, eásque tandem in Literas, resolvi; notius est quam ut dictu opus sit. Cùm autem in Literis terminetur analysis, seu vocum resolutio, tanquam in primis Elementis non ulteriùs resolvendis, (quare

Litera, quid. & στοιχεῖα Græcis dicuntur:) *Litera* dicenda est *Sonus in voce simplex seu incompositus, in simpliciores indivisibilis.* Et peculiari plerumque charactere designatur.

Sin malit aliquis non *Sonum* ipsum simplicem, sed *Characterem* soni simplicis indicem, Literam appellare, fruatur, per

Unde dicatur. me licet, arbitrio suo: ego, hac ex parte, nullam movebo litem. Fateor enim Græcorum γράμμα a *scribendo*, & Latinorum *Literam* vel a *lineando* (ut Scaligero videtur) vel potiùs (ut ipsa *linea*) a *linendo* dici: ut illud significet vox utraque quod chartæ *inscriptum* est vel *óblitum*.

Quodsi occurrat aliquando character aliquis sonum exprimens non omnino simplicem, sed ex duobus pluribúsve conflatum, & in totidem resolubilem; non tam *Litera* dicendus est Character iste, quàm *literarum aliquot abbreviatura*, sive in unam notam contractio, tot reverâ literas in se continens quot sunt simpliciores illi soni ex quibus conflatur potestas ejus. Hoc in Latinorum *&*, *x*, Græcorum ξ, ψ, ϛ, Hebræorum צ, aliísque aliquot, notissimum est: conflantur enim ex *et*, *cs*, κς, πς, στ, טש.

E contrà verò, Sonus simplex, quamvis pluribus fortasse Characteribus describatur,

batur, pro unicâ literâ censendus est. Sunt enim *th*, *ph*, non minus quàm θ, φ, *f*, literæ simplices.

Instrumenta loquela, eorúmque usus:

Literas efferendi, & universam quidem loquelam perficiendi, instrumenta sunt præcipua, Pulmo & Larynx, cum adjacente Asperâ Arteriâ; item Lingua, Nares, Labia, variæque Oris partes.

Ex Pulmone per Asperam Arteriam efflatur Spiritus, sive inspiratus aer, qui quasi vocis sive loquelæ Materiam subministrat. Ex hujus enim variâ collisione Sonorum oritur varietas, tam quoad Tonos, quam quoad Articulationem. Hæc autem diversificatio non ab ipso Pulmone, sed aliunde, provenit; ut mox dicetur.

Sonorum fortitudo & debilitas, unde.

Nulla enim alia a pulmone provenit Sonorum variatio, nisi quatenus majori minoríve violentiâ spiritum extrudit; unde vox evadit (cæteris paribus) magis minúsve fortis & sonora. Illud enim præstat in loquelâ Pulmo, quod in Musicorum Organis Folles.

Tonorum Gravitas & Acumen, unde.

Tonorum varietas, quoad *Gravitatem* scilicet & *Acumen*, partim ex Trachæa, sive asperâ arteriâ, ortum habet: nam, ut tubus, sic trachæa, longior & strictior Sonum efficit magis Acutum; brevior autem & magis dilatata Graviorem:

 (Unde

(Unde, saltem ex parte, oritur Tonorum varietas in diversorum hominum vocibus, aut quidem ejusdem hominis in variis ætatibus:) Sed præcipuè ex Larynge, seu nodo gutturis: Prout enim Laryngis rimula magis minúsve aperitur; ita & vocis Tonus magis Gravis est aut Acutus. Estque hæc totius modulationis Musicæ sedes.

Susurrus ab apertâ loquelâ, quomodo differat.

Ex eâdem etiam sede petenda est ratio diversitatis, mollioris *Susurri*, ab apertâ loquelâ. Nam, si inter loquendum tremula fiat Laryngis & Trachææ concussio, (nempe propter tensionem,) fit aperta loquela; Sin minùs, fit Susurrus, (*Whispering*, vulgò dicimus,) laxiori nempe trachæâ & minùs tensâ.

In quibus literis sentiatur.

Non sunt autem literæ omnes hujusce diversitatis capaces; sed eæ solummodò quas Vocales, Semivocales, & Semimutas deinceps dicimus, (& quæ ex Semimutis ortum ducunt:) Nam quæ simpliciter Mutæ sunt *p*, *t*, *c*, (vel *k*) earúmque aspiratæ, concussionem illam nunquam admittunt; nec differt earum sonus in apertâ loquelâ, ab eo quem in susurro habent.

Raucedinis causa.

Ad eandem etiam sedem referenda est Raucedo, catarrhi sæpe comes, Laryngis illam & Trachææ concussionem impedientis.

Vocum

Vocum *Articulatio*, sive diversarum *Literarum* formatio, tunc incipit, postquam Spiritus extra Laryngem pervenit: Et, Naribus, Ore, Linguâ, Labiis, ferè tota perficitur.

Vocis Articulatio, ubi fiat.

Literarum autem aliæ *Vocales*, aliæ *Consonæ*, dici solent.

Literarum divisio in Vocales & Consonas.

SECT. II.

De Vocalibus.

VOcalium numerus, apud diversas gentes, (saltem si Characteres spectemus,) omnino idem non est. Plures autem audiri Vocalium sonos, quàm sunt Characteres vulgò adhibiti, apud omnes ferè in confesso est. Ego illas omnes in tres omnino classes distinguendas esse judico; *Gutturales*, *Palatinas*, & *Labiales*; prout in Gutture, Palato, aut Labiis formantur. Quibus respondent totidem Arabum Vocales; *Phatha*, *Kesra*, *Damma*; iisdem sedibus formatæ: Hebræorum item tres literæ א י ו; quas *Matres lectionis* vocant; atque olim omnium vocalium instar, ante inventa puncta vocalia, fuisse creditur.

Vocalium Distributio, & Numerus.

Si verò pro numero Sonorum vocali-

um, qui nunc dierum audiuntur, Vocalium Numerus (ut par est) censeatur, omnino *Novem* esse, dicendum erit: tres in Gutture, tres in Palato, & in Labiis totidem; pro triplici nimirum, in singulis sedibus, oris aperturâ, *Majori*, *Mediocri*, *Minori*.

Gutturales. Gutturales in summo *Gutture* formantur, seu posteriori linguæ & palati parte, aere moderatè compresso.

â ŏ aperta Et quidem, si *aperturâ Majori*, seu pleno rictu, spiritus exeat; formatur Germanorum *â* vel *ŏ* apertum. Neque Germani solùm, sed & Galli, aliíque non pauci, eodem sono suum *a* plerumque efferunt. Angli sonum illum correptum, per *ŏ* breve; productum verò, plerumque per *au* vel *aw*, rariùs per *â* exprimunt. Nam, in *fâll*, *folly*; *câll*, *collar*; *lawes*, *losse*; *cause*, *cost*; *aw'd*, *odd*; *saw'd*, *sod*; aliísque similibus; idem prorsus Vocalium sonus auditur in primis syllabis, nisi quòd illic producatur, hic corripiatur.

è fœmininum. Eodem loci, sed aperturâ faucium *Mediocri*, formatur Gallorum *e* fœmininum; sono nempe obscuro. Non aliter ipsius formatio differt à formatione præcedentis *â* aperti, quàm quòd magis contrahantur fauces, minùs autem quam in for-

matione

matione Vocalis sequentis. Hunc sonum Angli vix uspiam agnoscunt: nisi cum vocalis *e* brevis immediatè præcedat literam *r*; (atque hoc quidem non tam quia debeat sic efferri, sed quia vix possit aliter; licet enim, si citra molestiam fieri possit, etiam illic sono vivido, hoc est masculo, efferre;) ut *vertue*, virtus; *liberal*, liberalis; *liberty*, libertas, &c.

Ibidem etiam, sed *Minori* adhuc faucium aperturà, sonatur *ò*, vel *ŭ*, obscurum: Differt à Gallorum *e* fœminino, non aliter quàm quòd, ore minùs aperto, labia propiùs accedant. Eundem sonum ferè efferunt Galli in postremâ syllabà vocum *serviteur*, *sacrificateur*, *&c.* Angli plerumq; exprimunt per *ŭ* breve, in *turn*, verto; *burn*, uro; *dull*, segnis, obtusus; *cut*, seco, &c. Nonnunquam *o* & *ou* negligentiùs pronuntiantes eodem sono efferunt, ut in *come*, venio; *some*, aliquis; *done*, actum; *company*, consortium; *country*, rus; *couple*, par; *covet*, concupisco; *love*, amo; aliísque aliquot; quæ alio tamen sono rectiùs efferri debent. Cambro-Britanni ubique per *y* scribunt; nisi quòd hanc literam in ultimis syllabis plerumque ut *i* efferant. ò ŭ *obscura.*

Vocales Palatinæ in *Palato* formantur; aere *Palatinæ.*

aere scilicet inter palati & linguæ medium moderatè compresso: Dum nempe concavum palati, elevato linguæ medio, minus redditur, quàm in gutturalibus efferendis. Súntque hę in triplici gradu, prout concavum magis minúsve contrahitur: quæ quidem diversitas duobus modis fieri potest; vel fauces contrahendo, manente linguâ in eodem situ; vel, faucibus in eodem situ manentibus, linguæ medium altiùs & ad anteriores palati partes elevando: utrovis enim modo fiat, vel etiam si utroque, perinde est.

á exile. *Majori* aperturâ formatur Anglorum *a*, hoc est, *á* exile. Quale auditur in vocibus, *bat*, vespertilio; *bate*, discordia; *pal*, palla Episcopalis; *pale*, pallidus; *Sam* (Samuelis contractio,) *same*, idem; *lamb*, agnus.; *lame*, claudus; *dam*, mater (brutorum;) *dame*, domina; *bar*, vectis; *bare*, nudus; *ban*, exsecror; *bane*, pernicie, &c. Differt hic sonus à Germanorum *â* pingui seu aperto; eo quod Angli linguæ medium elevent, adeóque aerem in Palato comprimant; Germani verò linguæ medium deprimant, adeóque aerem comprimant in Gutture. Galli ferè sonum illum efferunt ubi *e* præcedit literam *m*, vel

vel *n*, in eâdem syllabâ, ut *entendement*, *&c.* Cambro-Britanni, hoc sono solent suum *a* pronunciare.

Ibidem item, sed *mediocri* oris apertura, formatur Gallorum *é* masculinum: Quo modo Angli, Itali, Hispani, aliique hanc literam efferre solent; vivido & acuto sono. Est enim sonus medius inter vocalem præcedentem, & eam quæ mox sequetur. Hunc sonum Angli non modò per *e*, sed & (ubi producitur) non rarò per *ea*, & aliquando per *ei* exprimunt. Ut, *the* (articulus;) *there*, ibi; *these*, hi; *sell*, vendo; *seal*, sigillum; *tell*, nuncio, numero; *teal*, querquedula; *steal*, furari; *set*, sisto; *seat*, sella; *best*, optimus; *beast*, bestia; *red*, rubicundus; *read*, lego; *receive*, recipio; *deceive*, decipio, &c. Quanquam reverâ voces per *ea* scriptæ rectiùs pronunciarentur, si, præter sonum ipsius *e* producti, etiam sonus Anglici *a* (raptissimè pronunciati) adjungeretur: prout olim pronunciatas fuisse verisimile est, atque in aliquibus locis, præsertim septentrionalibus, etiamnum pronunciantur. Quæ verò per *ei* scribuntur, rectiùs item per conjunctum utriusque literæ sonum efferri possent. *é masculinum.*

Ibidem etiam, sed *minori* adhuc oris aper- *ee, i exile.*

apertura, formatur *i* exile; Gallis, Hispanis, Italis, & plerisque aliis familiare. Hunc sonum, quoties correptus est, Angli per *i* breve exprimunt; quum verò producitur, scribunt ut plurimum per *ee*, non rarò tamen per *ie*, vel etiam per *ea*. Ut *sit*, sedeo; *see't*, id video; *fit*, idoneus; *feet*, pedes; *fill*, impleo; *feel*, tactu sentio; *field*, ager; *still*, semper, quietus; *steel*, chalybs; *ill*, malus; *eel*, anguilla; *in*, in; *inne*, hospitium; *sin*, peccatum; *seen*, visum; *friend*, amicus; *fiend*, cacodæmon; *near*, prope; *dear*, charus; *hear*, audio, &c. Quanquam reverâ, eorum quæ per *ea* scribuntur, nonnulla etiam (& quidem meliùs) scribuntur per *ee*, alia potius per *ê* masculum efferuntur, adjuncto etiam si libet exilis *á* sono raptissimè pronunciati. Cambro-Britanni sonum hunc, non modò per *i*, & (in ultimâ syllabâ) per *y*, sed & per *u* scribunt, quam literam hoc sono semper efferunt, adeóq; dipthongos *au eu* omnino ut *ai ei* pronunciant.

Labiales. Vocales Labiales, in ipsis *Labiis* (in rotundam formam collectis) formantur; aere ibidem moderatè compresso. Súntq; hæ etiam in triplici gradu, seu differentiâ.

Majori

Majori labiorum apertura formatur ô rotundum; quo sono plerique efferunt Græcorum *ω*. Hoc sono Galli plerumq; efferunt ipsorum *au*. Angli ita ferè semper efferunt *o* productum, vel etiam *oa*, (ipso *a* nimirum, nunc dierum, quasi evanescente; de quo idem hic judicium ferendum est, ac suprà de *ea*:) Ut *one*, unus; *none*, nullus; *whole*, totus; *coal*, carbo; *boat*, cymba; *oat*, avena; *those*, illi; *chose*, elegi, &c. At ubi *o* breve est, ut plurimùm per *ó* apertum, (de quo suprà,) rariùs per *ô* rotundum pronunciatur. *ô rotundum.*

In labiis item, apertura *mediocri*, formatur Germanorum *û* pingue: quo sono etiam Hispani, Itali, aliique non pauci utuntur. Galli per *ou*: Cambro-britanni per *w*: Angli plerumque per *oo*, (rariùs per *u* vel *ou*,) exprimunt; ut *foot*, pes; *shoot*, (arcu vel bombardâ) projicio; *full*, plenus; *fool*, stultus; *pull*, vello; *pool*, piscina; *good*, bonus; *stood*, steti; *wood*, lignum; *woo'd*, procatus sum; *mood*, modus; *mourn*, lamentor; *course*, cursus; *source*, scaturigo; *could*, possem; *would*, vellem; *should*, deberem, &c. At *doe*, ago; *goe*, eo; & siqua sunt similia; rectiùs, per *ô* rotundum, quam per *û* pingue, efferuntur. *oo, û pingue.*

Ibidem

ú exile. Ibidem etiam, sed *minori* adhuc aperturâ, formatur *ú* exile; Anglis simul & Gallis notissimum. Hoc sono Angli suum *u* longum ubiq; efferunt; (non nunquam etiam *eu* & *ew* quæ tamen rectiùs pronunciantur retento etiam sono *e* masculi:) Ut *muse* musa, *tune* modulatio, *Lute* barbitum, *dure* duro, *mute* mutus, *new* novus, *brew* misceo, (cervisiam) coquo, *knew* novi, &c. Hunc sonum extranei ferè assequentur, si diphthongum *iu* conentur pronunciare; nempe *i* exile literæ *u* vel *w* præponentes, (ut in Hispanorum *ciudad* civitas.) Non tamen idem est omnino sonus; quamvis ad illum proximè accedat; est enim *iu* sonus compositus, at Anglorum & Gallorum *ú* sonus simplex. Cambro-britanni hunc fere sonum utcunque per *iw*, *yw*, *uw*, describunt; ut in *lliw* color, *llyw* gubernaculum navis, *Duw* Deus, alisque innumeris.

Vocalium Numerus, quo pacto augeri possit. Hos ego novem sonos vocales esse agnosco; nec scio plures. (Anglorum enim *i* latum, sonum esse simplicem, haud existimo; ut post dicetur.) Non nego tamen, in quâlibet vocalium sede, ubi ego tres tantum gradus aperturæ proposui, fieri posse, ut plures fortasse, vel nunc dierum alicubi, vel saltem posteris aliquando

do seculis, observentur; adeóque posse sonos quosdam intermedios efferri, (qualis forsan est Gallorum *e* neutrum, inter vocales Palatinas *á* & *é*:) est enim aperturæ mensura, instar quantitatis continuæ, divisibilis in infinitum. Ut enim, inventis enumerandis, olim quatuor, deinde duodecim, tandem triginta duo numerantur: Ita etiam, cùm Arabes, & forsán Hæbræi antiquiores, non nisi tres vocales (hoc est, in singulis sedibus unam) habuerint, nostro autem seculo in singulis sedibus saltem tres manifestè distinguendas observemus; quid impedit, quin posteri etiam hisce intermedios quotlibet interponant?

Syllabarum longitudo & brevitas unde.

Sunt autem hæ vocales omnes tam productionis quam contractionis capaces, (unde syllabarum *longarum breviumq;* discrimen oritur:) licet quædam rariùs producantur, (ut *ŭ* obscurum & *e* fœmininum;) aliæ rariùs corripiantur, (ut *ô* rotundum, & *ú* exile, saltem apud nos.) Sed & consonæ etiam productionis capaces sunt, (illæ præcipuè quæ ad vocalium naturam propiùs accedunt:) præter *p*, *t*, *k*; (vel *c* durum,) quæ absolutè Mutæ sunt; nec ullum per se sonum edunt, sed solummodo sonum (sive præcedentem, sive subsequentem) modificant.

SECT.

SECT. III.
De Consonantibus.

Consonarum distributio. Consonas item in tres Classes distribuimus, non secus ac vocales, *Labiales, Palatinas,* & *Gutturales*; prout labiis, palato, aut gutture formantur: Nempe dum spiritus, ex pulmonibus emissus, his in sedibus vel *Intercipitur*, vel saltem fortiùs *Comprimitur.*

Spiritûs directio triplex. Notandum autem est insuper, triplicem observari posse *spiritûs* Directionem. Dirigitur nempe vel 1 totus *ad fauces*, per labia scilicet egressum appetens; vel 2 *ad nares* ferè totus dirigitur, inde exitum quærens; vel deniq; 3 quasi æqualiter *inter fauces naréfq;* dividitur. Hujus autem Directionis diversitatem, ex variâ Uvulæ positione, totam provenire credo.

Consona Primitiva, seu Clausa. Cùm verò spiritus singulis hisce tribus Modis emissus, possit etiam in singulis illis tribus Sedibus penitus *Intercipi*; Novem diversæ Consonantes hinc originem sortiuntur, quas Primitivas sive *Clausas* appellare libet: Si verò non penitùs Intercipiatur spiritus hisce sedibus, sed solummodò arctiùs *Comprimatur*, viam nempe (ægrè licet) exeundi inveniens; pro vario com-

compressionis modo, varii adhuc alii consonarum soni efficiuntur, quas consonas Derivatas sive *Apertas* appellabimus.

Si Spiritus, *per fauces ad labia directus*, occlusis *Labiis* intercipiatur; formatur litera *P*; Græcorum π, Hebræorum *Pe* dagessatum; Arabes hanc literam non agnoscunt (sed ipsius loco substituunt vel *Be* vel *Phe*;) Persæ tamen agnoscunt, qui præter Arabum *Phe* habent & suum *Pe*, quod a *Be* tribus subscriptis punctis distinguitur. Si verò ad Labia non perveniat, sed in *Palato* penitùs intercipiatur, (admoto nempe linguæ extremo ad palati partem anteriorem, seu, quod idem est, superiorum dentium radices;) formatur consona *T*; Græcorum τ, Hebræorum ט, vel ת dagessatum; Arabum *Te* (vel etiam *Ta*.) Si verò ne huc quidem pertingat, sed summo *Gutture* intercipiatur, (admotâ linguæ parte posteriori ad posteriorem palati partem;) formatur *K*; (vel *C* durum,) hoc est, Græcorum κ, Hebræorum כ dagessatum, & ק; Arabum *Ceph* & *Kaph*. Atque hoc sono Cambro-britanni suum *C* semper efferunt. Has autem tres Consonas absolutè *Mutas* dicimus; nullum enim per se sonum edunt, aut quidem edere possunt, spiritu

Mutæ. *P.* *T.* *C.*

spiritu nuspiam in liberum aerem exeunte; nam ad nares non pervenit, per fauces non exit.

Semi-mutæ. Si Spiritus, *inter nares & fauces æqualiter divisus*, occlusis *Labiis* Intercipiatur; formatur consona *B*: Græcorum β, Hebræorum ב dagessatum; Arabum *Be*. Si, in *Palato*; formatur *D*: Græcorum δ, Hebræorum ד dagessatum, Arabum *Dal* (ut & *Da* & *Dad*.) Sin intercipiatur in *Gutture*, (nempe inter posteriorem linguæ & palati partem;) formatur *G*: Græcorum γ, Hæbræorum ג dagessatum, Arabum (non *Gim*, quamvis ea sit affinis litera, sed) *Gain*. Cambro-britanni sic semper efferunt suum *g*. Atque has ego *Semimutas* appello; exiguum enim sonum in naribus efficiunt, qui per se quidem audiri potest nullo ulterius literæ sono accedente.

B.

D.

G.

Semi-vocales. Si verò Spiritus totus, (vel ipsius, si ita placet, pars præcipua,) *ad nares derigatur*, (aerem in oris concavo manentem solummodo in transitu concutiens;) obturatis tantum *Labiis*, formatur *M*: Græcorum μ, Hebræorum מ, Arabum *Mim*. Sin obturatio in anteriori *Palato* fiat, formatur *N*: Græcorum ν, Hebræorum & Arabum *Nun*. Si autem in *Gutture* (hoc est

M.

N.

est, in posteriori palati parte) fit obturatio, formatur sonus ille, quem exprimunt Græci per γ ante κ, γ, χ, ξ: Latini verò olim aliquando per *g*, ut *Agchises*, *agceps*, *aggulus*, &c. (testibus Prisciano & Varrone) at nunc (sicut & aliæ nunc dierum gentes) per *n* ante ejusmodi consonas (præsertim in eâdem syllabâ) puta *k*, *q*, *x*, item *c*, *g*, *ch*, duro (hoc est, genuino) sono prolatas. Alius enim auditur sonus literæ *n* in vocibus *thin*, dilutum; *sin*, peccatum; *in*, in: alius in *thing*, res; *think*, cogito; *sing*, cano; *single*, simplex; *sink*, subsido; *ink*, atramentum; *Lynx*, &c. Item in *hand*, manus; *band*, ligamentum; *ran*, currebam; aliter sonatur *n*, quàm in *hang*, pendeo; *bank*, collis; *rank*, series, &c. Imo in iisdem vocibus, prout variè dividuntur syllabæ, alius atque alius erit ipsius literæ sonus; aliter sonabitur *n* in *lon-ger*, *stron-ger*, *an ger*, *drin-ker*, *in-gruo*, *congruo*: aliter verò in *long-er*, *strong-er*, *ang-er*, *drink-ing*, *ing-ruo*, *cong-ruo*: Item, dum dicunt alii *in-quam*, *tan-quam*, *nun-quam*, &c, alios audiemus ita loquentes acsi scriberetur *inq-wam*, *tanq-wam*, *nunq-wam*, vel *ink-wam*, *tank-wam*, *nunc-wam*. In prioribus ubique, cum *n* sonatur, extremitas linguæ anteriorē palati partem, prope superiorum

dentium radices, ferit; in posterioribus, eadem linguæ extremitas potiùs ad inferiorum dentiũ radices deflectit, posterior verò linguæ pars ad palati partem posteriorem elevatur, sonúmque illic intercipit: eodem nempe modo in ore formatur quo *G*, at illam spiritûs directionem sortitur quam habet *N*. Estque hic, ni fallor, sonus ille quo multi vellent Hebræorum ע pronunciari; dum per *ng*, *ngh*, *gn*, *nghn*, &c. proferendum docent: innuunt nempe sonum quendam qui nec literæ *n*, neque literæ *g*, præcisè respondeat, sed quiddam habeat quasi cum utrâq; cõmune. Eundem etiam sonum nescio an Hispani efferant quoties literam *ñ* supernè notatã ponunt.

Has ego tres consonas, *Semi-vocales* appello; majorem quippe sonum sortiuntur quam quas Semi-mutas nuper diximus.

Consonæ Derivativæ sive Apertæ; vel Aspiratæ tam Subtiliores quam Pinguiores.

Fiunt autem hæ novem (quas jam recensui) consonæ, spiritu prorsus *intercepto*, ne nempe per os omnino exeat: quas igitur *Clausas* diximus. Eâdem verò manente formaturâ, *Si Spiritus, arctè compressus, exitum (ægrè licèt) inveniat*; formantur Consonæ quas *Apertas* dicimus; illarum nempe omnium a quibus *derivantur* (Semi-vocalibus exceptis) *Aspirationes*: *Subtiliores* quidem seu Tenuiores, si per rimulam

rimulam oblongam; Crassiores verò seu *Pinguiores*, si per rotundum quasi foramen, spiritus exeat. Referuntur autem ad easdem classes cum Clausis seu Primitivis quibus sunt affines. Semi-vocalibus verò, quas diximus, nullas literas *Aspiratas* subjungo; non quòd, si istas pronunciaturo spiritus erumpat, nullus audiretur sonus; sed quòd sonus qui sic efficitur nondum (quòd sciam) in literarum censu locum obtinuerit: vel enim bo[illegible]um *mugitum*, vel *gemitum* humanum refert; illum nempe si in Labiis, hunc præsertim si[illegible] in Palato vel Gutture, fiat.

Literam *P* pronunciaturo, *si spiritus erumpat*, fit ipsius Aspiratio F, vel *Ph*: hoc est Græcorum φ, Arabum *Phe*, Hebræorum *Phe* raphatum, Cambro-britannorum *ff*. Nec multùm refert utrum per *rimulam*, an per *rotundum foramen* exeat: Quamvis enim eo modo subtilior, hoc pinguior, sonus audiatur; tantillum tamen est utriusque discrimen, ut nescio an ullibi pro distinctis literis habeantur. Labiales. F.

Literam *B* pronunciaturo, si spiritus *per rimulam exeat*, formatur Anglorum V consonans: Hebræorum *Bheth* raphatum. Hispani eodem sono etiam *b* non rarò efferunt, literas *b* & *v* promiscuè usur- V.

pantes. Cambro-britanni hunc sonum per *f* designant (sonum autem præcedentem per *ff*.) Anglo-saxones vel sonum hunc non habebant, vel per *f* scribebant, nam *v* consonam non agnoscunt, variáque passim per *f* scribebant (ut & post illos Angli per aliquot secula) quæ nunc per *v*, non minùs quam quæ nunc per *f* scribuntur; ut *gif*, *heofon*, &c. quæ nunc *give*, *heaven*, &c. scribuntur. Arabes & Persæ hunc sonum non habent: Turcæ tamen sic proferunt suum *Vaw*; ut & non pauci *Vau* Hebræorum (quòd alii potiùs ut Arabum *Vaw*, seu *W*, rectiùs efferri putant.) Atque hoc sono Æolicum Digamma F, pronunciatum fuisse non dubito; cùm enim antea habuerint Græci characterem φ, non opus erat ut eidem sono exprimendo novum characterem F excogitarent. Quid quod, & Priscianus agnoscit Latinorum *F* ita fuisse olim pronunciatum; eodem nempe sono quo postea *V* consona prolata fuit, adeóque tandem literam *f* ad sonum φ, seu *ph*, transiisse.

W. Si verò spiritus *per foramen rotundum exeat*, (genis nempe contractis, & ore rotundato,) formatur Anglorum *W*, Arabum *Vaw*. Quo sono & Hebræorum *Vau* pronunciandum esse multi sentiunt. At Germanorum

manorum *W*, ni fallor, sonum exhibet compositum ex hoc & præcedente, illum nempe huic præponendo; nempe quod Germani per *Wa*, Angli per *Vwa* scriberent. Non multùm differt hic sonus ab Anglorum *oo*, Gallorum *ou*, Germanorum *u* pingui, raptissimè pronunciatis: adeóque a quibusdam pro vocali fuit habita, cùm tamen reverâ consona sit, quanquam ipsi vocali admodum sit affinis. Cambro-britanni tam vocalem illam quam hanc consonam eodem charactere *w* scribunt; nempe, cùm accentu supernè notatur vocalis est, & producto sono effertur, alibi sæpe pro consonante habetur correpto sono prolata: ut *g'wydd* (dissyllabum) anser, *gwŷdd* (monosyllabum) arbusta; sic *g'wyr* curvus, *gwŷr* viri. In vocibus Latinis quoties hic sonus literis, *s*, *q*, *g*, subjungitur, ut in *suadeo*, *quando*, *lingua*, &c. a plerisq; pro vocali habitus est; & quidem ab illis fortasse qui in Anglorum *wade*, *perswade*, *sway*, &c. consonam agnoscerent: utrobiq; tamen idem omnino sonus est. Sed & in diphthongis, *au*, *eu*, *ou*, ritè pronunciatis, vocalis quæ dicitur subjunctiva, non alia est quam hæc consona: quâ de re videatur tractatus ille quem *de Bivocalibus* edidit acutissimus *Gatakerus* nostrâs.

Quum verò idem Vir Clarissimus contendit (ut & alii magni viri) eodem sono Latinorum V consonam semper olim fuisse pronunciatam (quomodo etiamnum alicubi gentium pronunciatur:) Ego quidem aliquatenus assentio; illo nempe sono in multis saltem vocabulis fuisse pronunciatam : At verò an ubique ita fuerit pronunciata, non ausim affirmare. Existimo potiùs utrumque sonum, non modò nunc dierum, sed & olim, eidem characteri affixum fuisse; quædam nempe vocabula hoc, quædam illo sono, fuisse prolata, fortasse & eadem nonnunquam vocabula, variis in locis, aut a variis personis, utroque sono promiscuè prolata : Hoc præsertim argumento ductus, quòd videam Latina nomina per consonam *V* scripta, cùm in Græcam linguam transferuntur, quandoque per β, quandoque verò per ϋ, Græce scribi : atque illud quidem olim obtinuisse: Nulla enim mihi apparet ratio cur non (verbi gratiâ) Latinorum *Flavius* Græce Φλαῦιος (& quidem semper) scriberetur, potius quam Φλάβιος, (quod & de innumeris vocabulis dici potest,) nisi consona illa *V* propiùs accedat ad sonum Æolici Digamma : Præsertim, cùm illam *V* consonam

ſonam in multis quidem vocabulis ab ipſo Digamma Æolico ortum duxiſſe, ſit in confeſſo: Quis enim aliam cauſam aſſignat cur in Latinorum *video*, *vis*, *veſper*, *vinum*, *venter*, *veſtis*, *veſcor*, *Venetus*, &c. conſpiciatur *V* conſona, (quæ in Græcorum εἴδω, ἶς, ἕσπερος, οἶνος, ἔντερον, ἐσθὴς, ἐσθίω, Ἕνετος, non conſpicitur,) quàm, quòd ſoliti fuerint Æoles ſuum Digamma hujuſmodi vocibus præfigere? Neque mirum videri debet, ſi lingua Latina, quæ tunc ipſis erat vernacula, parem cum aliis linguis vernaculis ſortem obtinuerit; ut nempe ejuſdem literæ non ſit eadem ubique & conſtans pronunciatio. Fortaſſe etiam & Hebræorum *Vau* non erat idem ubique ſonus, ideóque Græcè Δαβὶδ, non Δαυὶδ legitur: Quod de ש certum eſt, Jud. 12. 6.

Literam *T* pronunciaturo, ſi ſpiritus *pinguiùs exeat*, & quaſi *per foramen*; formatur Græcorum θ, Hebræorum *Thau* raphatum, Arabum *The*; hoc eſt Anglorum *Th* in vocibus *Thigh*, femur; *thin*, tenuis; *thing*, res; *thought*, cogitatio; *throng*, caterva, &c. Anglo-ſaxones olim ſcribebant hâc notâ þ quam *Spinam* vocabant. Cambro-britanni per *Th* ſemper ſcribunt. *Palatinæ* *Th.*

Si verò *ſubtiliùs exeat*, & quaſi per *rimulam*, *S.*

lam, (elevatâ paulùm eâ linguæ parte quæ extremitati proxima eſt, ut ſpiritus in tenuiorem quaſi laminam ſeu bracteam comprimatur, in formam nempe latiorem ſed minus craſſam;) formatur Græcorum σ, Hebræorum *Samech* & *Sin*, Arabum *Sin* & *Sad*; Latinorum & Anglorum *ſ* vero (hoc eſt, ſtridulo & acuto) ſono pronunciatum; ut in vocibus *yes*, ita (affirmandi particula;) *this*, hic; *us*, nos; *thus*, ſic; *hiſſe*, ſibilo; *leſſe*, minor; *ſend*, mitto; *ſtrong*, fortis, &c. Hoc etiam ſono pronunciamus *c* mollius, (nempe ante *e*, *i*, & *y*,) ut in *grace*, gratia; *mercy*, miſericordia; *peace*, pax; *ſince*, poſtquam; *principal*, principalis, &c. Galli eodem ſono efferunt *c* nonnunquam etiam ante alias vocales, (at tunc plerumque caudam affigunt,) ut ça, *adeſdum*; garçon, *puer*, &c.

Dh. Literam *D* pronunciaturo, ſi ſpiritus erumpat modo *pinguiori*, & quaſi *per foramen*; formatur Arabum *Dhal*, Hebræorum *Daleth* raphatum, Hiſpanorum *d* mollius, qualiter nempe efferri ſolet ea litera in medio & fine vocabulorum, ut *Majeſtad*, *Trinidad*, &c. Hunc ſonum Angli eodem prorſus modo ſcribunt quo ſonum alium paulo ſupra nominatum, nempe

nempe per *th*, ut in vocibus *thy*, *thine*, tuus; *this*, hoc; *though*, quamvis, &c. Anglo-saxones olim sonum illum per þ, hunc verò per ð, scribebant, prout ex eorum scripris liquet, (quanquam & characteres illos nonnunquam confundebant:) Sequentibus autem seculis Angli eodem charactere þ utrique sono adhibuerunt, qui paulatim degeneravit in characterem y, qui in libris quampluri-mis manu scriptis perpetuò conspicitur in iis vocabulis quæ nunc per *th* scribuntur: Atque hinc est quod mos olim invaluerit, qui etiam adhuc non rarò retinetur, scribendi y^e, y^t, y^u, pro *the*, *that*, *thou*, &c. Cambro-britanni sonum illum per *th*, hunc per *dd* perpetuò scribunt; nisi quod aliqui meliùs scribi posse contendant per *dh*, qui non tamen obtinuerunt ut mos olim receptus immutetur. Nos autem (ut dictum est) utrumque sonum promiscuè scribimus per *th*: Sed malè quidem; cùm neuter eorum sit sonus compositus, sed planè simplex, a sonis literarum *t* & *d* eodem ferè modo deflectentes quo *f* & *v* a sonis literarum *p* & *b*. Fateor tamen qua ratione pro *f* scribitur *ph*, eadem etiam *bh*, *th*, *dh*,

scribi

ſcribi poſſe; ut nempe literarum aſpiratarum Affinitas ſimul & deflectio ab iis a quibus oriuntur aliquatenus innuatur, Compoſitum autem ex his literis genuinum ſonum, omnino alium eſſe quam qui eſt literarum aſpiratarum, patet ex vocibus *Cob-ham*, *Chat-ham*, *Wit-ham*, *Mait-ham*, *Wad-ham*, *Wood-houſe*, *ſhep-heard*, *Clap-ham*, *Mep-ham*, *&c.* (Item in *Oc-ham*, *block-head*, *hog-heard*, *Cog-hil*, *houſ-hould*, *diſ-honour*, *miſ-hap*, *diſ-honeſt*, *diſ-hearten*, *Maſ-ham*, *Cauſ-ham*, *Wiſ-heart*, &c. alios omnino ſonos audimus quam quos vulgò ſcribimus per *ch*, *gh*, *ſh*.) Utrumque autem ſonum quem nos per *th* ſcribimus, Galli, Belgæ, aliíque non pauci, vix aut ne vix efferunt; dum illum autem efferre conantur, Galli plerumque *t*, Belgæ *d*, alii nonnunquam *s* ſubſtituunt. Neutiquam tamen eſt difficile genuinos hoſce ſonos efferre, ſiquis eorum formationem paulò attentiùs obſervet; nempe, omnibus eodem modo manentibus acſi prolaturus eſſet literas *t*, *d*, niſi quòd ſpiritus erumpere permittatur: caveatur autem ne, etiam non attendenti, aſſurgat aliquantulum linguæ pars extremitati proxima, adeóque literas *S* & *Z* efficiat; ut enim *S* ad *t*, ſic *Z* ad *d*, ut jam dicemus.

Si

Si eandem literam *D* pronunciaturus, spiritum *subtiliori* formâ & quasi *per rimulam* protrudat, (e levatâ quidem in illum finem linguæ parte extremitati proximâ,) formatur Latinorum *Z*, Græcorum ζ, Hebræorum *Zain*, Arabum *Ze*: quem sonum etiam Angli per *Z* exprimunt. Nonnunquam tamen Angli etiam literam *S* (sicut & Galli) eodem sono efferunt; præsertim ubi inter duas vocales ponitur, & in fine dictionis: ut in *pleasure*, voluptas; *ease*, quies; *laws*, leges, &c. Et, quod ferè solenne est, ubi ex Nomine per ſ durum in ultimâ syllabâ pronunciato, fiat Verbum; hoc verbum per *s* molle (hoc est, per *Z*) pronunciatur: Sic *a house*, domus; *a lowse*, pediculus; *a mowse*, mus; *a prîce*, pretium; *advîse*, consilium; *clôse*, contiguum; *brasse*, æs; *glasse*, vitrum; *grasse*, gramen; *grease*, pinguedo; *a fleece*, vellus, per *s* durum: at *to house*, in domum recipere; *to lowse*, pediculos captare; *to mowse*, captare mures; *to prîse*, æstimare; *to advîse*, consulere; *to close*, conjungere; *to braze*, obærare; *to glaze*, vitrum adaptare; *to graze*, gramine pasci; *to grease*, pinguedine oblinere; *to fleeze*, deglubere, per *s* molle efferuntur. Sed & eodem modo etiam aliæ literæ analogam

gam alleviationem sortiuntur; nam ex Nominibus *wife*, uxor; *life*, vita; *strife*, lis; *half*, semissis; *calf*, vitulus; *safe*, salvus; *breath*, spiritus; *cloth*, pannus; per sonos duriores prolatis: fiunt verba *to wive*, uxorem quærere; *to live*, vivere; *to strive*, litigarê; *to halve*, bisecare; *to calve*, vitulum parere; *to save*, salvum reddere; *to breath*, spirare; *to clothe*, vestire. Itali literam *Z* (præsertim geminatam,) non rarò fortiùs efferunt, ut Hebræorum צ *tsade*; atque eodem sono efferunt non pauci in vocibus Latinis *t* ante *i*, sequente etiam alia Vocali: Nempe *Piazza*, *Venetia*, &c. efferuntur *Piatsa*, *Venetsia*, &c.

Eidem literæ *D*, vel (si placet) literæ *N*, subjungere etiam licet duas alias literas eâdem sede, nempe in Palato, formatas; *L* & *R*. Has autem literis *D* aut *N*, potiùs quàm literæ *T*, subjungo; propter laryngis concussionem, & spiritûs ad nares emissionem, quæ his proferendis fiunt; quarum litera *T*, & quæ ab eâ descendunt omnes, sunt incapaces.

L. Litera *L* formatur, si literas *D* vel *N* prolaturus *spiritum a latere* (sive altero, sive utroque) *in buccam leviter emittat*, &

per

buccarum anfractus ad aperta labia, ...cto etiam linguæ tremore. Estque ...s literæ apud omnes, ni fallor, gentes ...n sonus, nempe ut Hebræorum ל, ...corum λ.

...abent autem Cambro-britanni alium ...m sonum huic quidem affinem, sed ...iorem; (quem per *ll* scribunt, ut a ... *l* distinguant;) spiritu nempe ...tò fortiùs in buccas extruso: Unde ...onus spumosior, & quasi ex θλ confla-... Apud alias gentes sonus ille (quan-...n scio) non auditur. Ll.

...itera *R* (quæ canina dici consuevit) ...matur etiam in Palato; si nempe ex-...mitas linguæ, literā, *D* vel *N* pronun-...turæ, introrsum flexa spiritum exitu-...n forti quidē & frequenti concussione ...beret: Ex quo conflictu horridus ille ...us auditur. Estque hujus literæ sonus ...d omnes idem; Nempe ut Hebræorum R. ...ר, Græcorum ρ. Cambro-britanni Rh ...c literæ frequenter subjungunt *h*; eo-...que *Rh* respondet Græcorum ῥ aspi-...o. Americanos ferunt, *Novangliæ* con-...minos, (aut eorum saltem magnam ...tem,) literas *L* & *R* pronunciare non ...le, sed ipsorum loco *N* substituere; ...óque *Nobstan* dicere pro *Lobstar*.

Literam

Gutturales. Ch. Literam *K*, vel *C* durum, pronunciaturo, si spiritus *subtiliùs erumpat*, & strictiùs compressus, formatur Græcorum χ, Hebræorum *Cheth*, Arabum *Cha* (rectè pronunciata;) & fortè *Caph* Raphatum, sed vix a Nostralibus: sonus nempe medius inter *C* & *H*. Estque hic sonus Germanis familiaris, ut & Cambro-britannis; utriq; per *ch* scribunt. Apud Anglos penitùs desuevit; nostrum enim *ch* alio longè sono effertur, ut post dicetur.

H. Si verò *pinguiùs* exeat spiritus, & minùs compressus (ob laxiorē linguæ positionem & latiorem exitum;) formatur Latinorum *H*, Hebræorum & Arabum *He*, Græcorum spiritus aspiratus. Estque hic sonus plerisq; gentibus familiaris. Galli sæpe scribunt *h*, sed raró pronunciant. Non differt a sono prioris literæ, nisi quòd illic spiritus fortiori conatu & per angustiorem quasi rimulam exeat (ideóque Aspiratio duplex dici soleat;) hic verò liberiùs & quasi per foramen latius.

Græci, quasi non esset litera (quoniam exiguus quidem sonus est) *Aspirationem* dixerunt & (saltem nunc dierum) in literarum directâ lineâ non scribunt, sed literæ vertici imponunt; verum olim in ipsâ literarum serie vocalibus præponebant, (at

conson-

sonæ ϛ, ni fallor, postponebant;) atque
t est quod apud eos H est centenarii
; quod enim nunc ἑκατὸν scribitur, o-
scribebant Ηεκατὸν. In aliis linguis nil
o cur non pro consonâ habeatur; Non
n, quia ipsius sonus ab aliquibus (præ-
im Gallis) inter pronunciandum ali-
ndo omittatur, ideo litera censenda
est; illud enim & multis literis est
mune, præsertim Hebræorum (alio-
que Orientalium) literis quiescenti-
& *Ain*, (ne opus sit Gallorum hac in
imiam licentiam attingere;) Neque
m quòd, apud Latinos Poetas, ipsius
rventio, vocalium elisionem non im-
iebat; nam neque *M*, nec (olim) *S*, im-
imento erant quominùs ejusmodi con-
tio fiat. Fateor tamen Latinos hac in re
q; Græcorum æmulos fuisse, ut meritò
ium videri possit num ipsi *h* pro literâ
uisse censendi sint necne; præsertim
Grammaticos reclamantes videam.

Literam γ (seu *G* durum) pronuncia- Gh.
,si spiritus *arctiùs* compressus per sub-
orem quasi *rimulam* exeat; formatur
us qui per *gh* exprimitur. Hunc so-
n Anglos in vocibus *light*, lux; *night*,
; *right*, rectum; *daughter*, filia; &c.
n protulisse sentio: at nunc die-
rum,

rum, quamvis scripturam retineant,
num tamen ferè penitùs omittunt:
reales tamen, præsertim Scoti, ferè
huc retinent, seu potiùs ipsius loco
num *h* substituunt. Hiberni in ipsi
gh hunc sonum exactè exhibent, u
lugh lacus, &c. Differt a Germanorum
sicut ipsum *g* à *c*; directione nempe
ritus partim ad nares, quam nec *c* n
omnino patiuntur. Germani tamen
asdem voces ferè per *ch* scribunt, q
Angli per *gh*; eorum enim nacht, re
liecht, fechten, tochter, respondent no
night, right, light, fight, daughter; aliáq;
similia non pauca. Latini, Græci,
bræi, & Arabes sonum hunc non ag
cunt, nisi fortè Hebræorum *Gimel* ra
tum sic efferri possit. Persæ eo sono
Ghaf pronunciant, quod tribus sup
punctis ab Arabum *Kaf* distinguitur.

Y Si verò *liberiùs* & quasi *per latius fo*
men exeat spiritus; formatur Anglo
y consona, Germanorum *J consona*,
bum *Ye*; quo sono etiam Hebræo
Jod multi pronunciandum contendu
Sono nempe vocalis *i* exilis raptissi
pronunciatæ admodum affinis est. Ide
Diphthongi (ut vocantur) *ai*, *ei*, *oi*,
ay, *ey*, *oy*, ferè promiscuè scribuntur

& *y*: apud Anglos præsertim & Gallos. ... autem sonus ille, qui pro vocali sub... ...ctivâ censetur, reverâ Consona; eo... ...m nempe prorsus modo sonabitur litera ...n *saying, praying*, &c. sive ad priorem ...labam (ubi pro vocali habebitur) sive ad ...steriorem (ubi habebitur pro Consonâ) ...eratur; nempe sive sit *say-ing, pray-ing*, ...e *sa-ying, pra-ying*. Parem scilicet affi...tatem agnoscimus inter *oo* (seu *ú* pin...e) & *w*, quæ est inter *i* exile & *y*. De ...isque videatur acutissimus *Gatakerus* in ...actatu supra citato.

Sed & alibi etiam *y* pro *i* non rarò po...tur, ubi scilicet *i* vocalis est, (præsertim ... dictionum fine:) quo casu non modo ...tiquiores Anglo-saxones, sed & per ...ulta secula qui ipsis successerunt Angli, ...teram *y*, quoties pro vocali *i* poneretur, ...ncto superne posito semper notabant, ...oc modo *ẏ*.

Affinitatem autem maximam esse hujus ...teræ cum *g* & *gh*, inde manifestum est, ...uòd ea quæ nunc per *gh* scribimus *light*, ...*ight, thought*, &c. in manuscriptis libris ...pissimè per *y* consonam scripta legimus, ...odem nempe charactere quo *yet, yonder*, ...c. Triplicem nempe habuerunt figu...am; unam ꝥ pro qua nunc scribitur *th*,

ut supra dictum est; alteram ƿ quæ lo
i vocalis solebat pingi, & a priori non n
puncto suprà posito distinguebatur;
tertiam ȝ quam pro *y* consonâ perpe
scribebant, quæ etiam in illis vocibus (
dictum est) reperitur quæ nunc per g
scribuntur: Hunc autem characte
prout tunc pingi solebat, nescienter f
san posteriores librarii, ipsius loco ch
racterem literæ z fœdissimo errore sub
tuerunt; unde monstra illa vocabu
rum *thouzt*, *souzt*, &c. pro *thought*, *soug*
&c. seu potiùs pro *thouyt*, *souyt*, &c. (pr
tunc nempe per *y* consonam scribi sol
bant) in impressis Chauceri aliorúmq
veterum poetarum libris conspiciunt
Longè meliùs doctissimus *Wheelocus* (li
guarum Arabicæ & Saxonicæ apud Ca
tabrigienses Professor) ejusmodi vo
per *h* scribit, in Venerabilis *Bedæ Histo*
Ecclesiasticâ, aliísque scriptis, Saxon
per illum editis: ubi [cnihte, migh
þurch, &c.] passim occurrunt quæ nu
knight, *might*, *through*, &c. scribuntur. A
do etiam, Ea ipsa vocabula non pauca q
nunc apud nos per *y* scribuntur, a Sax
nibus olim (atque etiamnum ut plu
mum a Germanis) per *g* scripta repe
untur, nostra enim *slay*, occîdo; *sayl*, v
lum

m; *say*, inquam; *day* dies; *rain* pluvia; aque innumera, partim apud Anglo-xones, partim à Germanis dicuntur *lagen*, *segel*, *segen*, *sag*, *tag*, *regen*, &c. Et ntra, multa quæ nunc per *g* scribuntur, erunt olim per *y* scripta; ut *agayn*, ite-m; *agaynst*, contra; *given*, datum, &c. m *ayen*, *ayenst*, *yeoven*, &c.

Atque ita literum sonos simplices, os scio, omnes enumeravi, eorúmque matutam tradidi, eósque in suas fami-s seu classes distribui. Quos omnes uno pectu sic intueri licet.

Literarum omnium Synopsis.

		Apertura: majori.	media.	minori
Vocales	Gutturales.	â aperta. ŏ	e fœmin.	ŭ obscur. ŏ
	Palatinæ.	á exile.	é mascul.	ee í exile
	Labiales.	ô rotund.	oo û pingue.	ú exile.

Consonæ			Subtiliores		Pinguiores / Aspiratæ
Labiales	Muta	P	F	F	
	Semi-muta	B	V	W	
	Semi-vocal.	M	mugitus		
Palatin.	Muta	T	S	Th	
	Semi-muta.	D	Z	Dh	L. R
	Semivocalis.	N	gemitus		
Guttur.	Muta.	C	Ch	H	
	Semi-muta.	G	Gh	Y	
	Semi-vocal.	ñ	gemitus		

SECT. IV.

De Sonis Compositis.

RElìqui ſoni omnes ſunt planè Compoſiti ; quamvis eorum nonnulli pro [ſi]mplicibus vulgò habeantur. *Litera Compoſitæ.*

Diphthongi, quæ vocantur, *ai*, *ei*, *oi*, [*a*]*u*, *eu*, *ou*, vel *ay*, *ey*, *oy*, *aw*, *ew*, *ow*, rectè [p]ronunciatæ componuntur ex Vocalibus [p]ræpoſitivis, & Conſonantibus *y* & *w*, [q]uæ tamen pro Vocalibus Subjunctivis [v]ulgò habentur. Nempe in *ai*, *au*, vel *ay*, [*a*]*w*, præponitur *á* exile; in *ei* vel *ey*, *e* fœ[m]ininum : in *eu* vel *ew*, *ê* maſculinum: in [*oi*], *ou*, vel *oy*, *ow*, præponitur aliquando [*ó*] apertum, (ut in Anglorum *bóy*, puer ; [*tó*]*y*, nuga ; *ſóul*, anima; *bówl*, poculum ;) [a]liquando *ò* obſcurum, (ut in Anglo[r]um *bòil*, coquo; *tòil*, labor ; *òil*, oleum ; [*b*]*oul*, globus ; *owl*, bubo ; &c. quanquam [n]on negem etiam horum nonnulla a [q]uibuſdam per *o* apertum pronunciari.) [I]llas autem diphthongos in variis linguis [v]arias ſortiri a genuino ſono deflectiones [n]on ignoro ; de quibus nunc agendum [n]on eſt: poterunt autem illi omnes inter [ſ]onos a nobis traditos (ab iis quorum id *ay*, *ey*, *oy*. *aw*, *ew*, *ow*.

intereſt in ſingulis linguis) reperiri, ad-
que ad ſuos locos referri.

i Anglorum *i* longum ſeu pingue, e
planè ſonus compoſitus ex *e* fœminino
y conſonâ; eſtque idem omnino ſo-
cum Græcorum *ει*.

j Cōſona. dy Anglorum *j* conſona, vel *g* molle, v-
etiam *dg*; componitur ex conſonis
Nam eorum *jar*, diſcordia; *joy*, gaudium
gentle, generoſus; *lodging*, habitatio, ſ-
locus commorandi, &c. ſonant *dyar*, *dy-*
dyentl, *lódying*, &c. Atque eodem ſo-
effertur Arabum ج *jim*; quæ litera qua-
vis ab Hebræorum ג *Ghimel* deſcendat, n-
tamen ipſius ſonum retinet.

zy. Gallorum *j* conſona, vel *g* molle, co-
ponitur ex conſonis *zy*. Nam eorum
ego, *age* ætas; &c. ſunt *zye*, *a-zye*, &
Hunc ſonum Perſæ per ſuum *zye* ſcri-
bunt; quod tribus supernè punctis ab A-
rabum *ze* dignoſcitur.

At Germanorum *j* conſona, eſt ſon-
planè ſimplex; idem nempe cum Anglo-
rum *y*; ut ſupra dictum eſt.

ſh, ch, ſch. ſy. Anglorum *ſh*, Gallorum *ch*, Germa-
norum *ſch*, Hebræorum & Arabum *ſhin*
ſonant *ſy*. Nam Gallorum *chambre* ca-
mera, Anglorum *ſháme* & Germanorum
ſcham, pudor; ſonant *ſyâmbrè*, *ſyáme*, *ſyâ-*

Ca-

Cambro-britanni hunc sonum per *si* scribunt, cum notâ productionis in vocali sequente: ideóque apud illos *Siôn* (Joannes) est vox monosyllaba; at *Sîon* (Sionis mons) est vox dissyllaba.

Anglorum *ch* vel *tch*, sonat *ty*. Nam *orchard*, hortus; *riches*, divitiæ, &c. sonant *ortyard*, *rityes*, &c. Hoc sono Itali suum *c* efferunt ante vocales *e* & *i*. Persæ huic sono exprimendo, præter Arabum alphabetum, assumunt suum *che*, quod tribus infernè punctis ab Arabum *Gjim* distinguunt. Si voci Anglicanæ *yew* taxus, sigillatim præponantur *d*, *t*, *s*, *z*, fiunt *dyew*, *tyew*, *syew*, *zyew*, hoc est Anglorum *Jew* Judæus, *chew* mastico, *shew* ostendo, & Gallorum *jeu* lusus. Qui syllabis *yanyer*, præposuerit *s*, *z*, formabit Gallorum *changer*, hoc est *syanzyer*; at si præposuerit *t*, *d*, formabit Anglorum *changer*, hoc est *tyandyer*. ty.

Latinorum (& aliarum ferè gentium) *x*, & Græcorum *ξ*, componuntur ex *cs*, *κσ*. Hanc literam Hebræi, aliíque orientales, non agnoscunt, sed ipsius loco literas simplices scribunt ex quibus componitur: Quod etiam non rarò faciunt Germani; eorum nempe *ochs* bos, *wachs* cera, X

sechs sex, *sechst* sextus, &c. sunt Angli *ox*, *wax*, *six*, *sixt*. Cambro-britanni hunc sonum, per *cs*, semper scribunt.

K Latinorum *K* olim pro *Ca* ponebatur; scribebant enim promiscuè *calenda* & *klendæ*. Nunc apud plerasque gentes eundem planè sonum simplicem obtinet quem Græcorum κ (unde defluxit,) aut Latinorum *C*: esséτque litera planè superflua si *C* genuinum suum sonum semper retineret; ideóq; Cambro-britanni (quibus literæ *c* sonus ubique constans est) literam *k* non habent; ut nec alii aliqui.

Latinorum *Q* olim pro *Cu*, vel potiùs *Cw*, scriptum fuisse rectè contendit *Gatakerus*: At nunc dierum (ubi subjungitur litera *u*) planè idem sonat ac *C* vel *K*, estque litera superflua. Cambro-britanni hanc literam non agnoscunt; sed pro *qu* semper ponunt *cw* vel *chw*.

Wh. Anglorum *wh* pronunciatur omninò ut *hw*. Idem nempe sonant Anglorum *whit* & Gallorum *huict*, sed sensu longè diverso. Anglo-saxones olim literam *h* priori loco posuerunt; (quî autem fa-

ctum

n sit ut Angli postponant, planè ne- :) sic pro eorum [hpæt, hpilc,] di- t Angli *what, which*, at Scoti etiam *at, quilk*.

Est autem observatu non indignum, sonas *y* & *w* (licèt non attendenti- , & inobservatas,) plerumque inter onunciandum subjungi consonis affi- us ante affines vocales. Nempe *y* sub- gitur sæpe Gutturalibus consonis, *c*, *g*, uente vocali palatinâ: sonantur enim possum, *get* acquiro, *begin* incipio, &c. i scriberentur *cyan*, *gyet*, *begyin*: vix im transire potest lingua ab his guttu- libus consonis ad vocales palatinas rmandas, quin, etiamsi nolit, pronun- abit *y*: At ante alias vocales non item; in *câll* voco, *gâll* fel, *go* eo, *gun* bombar- , *goose* anser, *come* venio, &c. *W* subjun- tur nonnunquam consonis labialibus *b*, præsertim aut *o* apertum, ut in *pot* la, *boy* puer, *boile* coquo, &c. quæ sonan- r acsi scripta essent *pwot*, *bwoy*, *bwoile*, c. sed neque semper, neque ab omnibus c efferuntur.

Latinorum *æ*, *œ*; Anglorum *ea*, *oa*, æ, œ, ea, *e*, *oo*, & quandoque *ei*, *ie*, *ou*, *au*, item oa, ee, oo. *b*, *ph*; (quibus similes apud alias gentes

gentes reperiuntur ;) quanquam dup
bus characteribus ſcribantur, ſunt ta
(ſaltem prout nunc dierum pronun
ſolent) ſoni ſimplices : prout ſuis in lo
ſupra oſtendimus.

Atque hactenus ſonos literarum om
qui ubique ferè gentium occurrunt, t
ſimplices quàm compoſitos, quant
mihi ſufficere videtur, expoſui: & vix q
dem ullos audiri credo quin poſſint
explicatorum aliquos reduci.

Notandum tamen eſt, apud va
gentes nonnihil diverſitatis inter p
nunciandum reperiri, quæ non tam ſ
gularum literarum, quam totius po
loquelæ communis eſt affectio. An
nempe totam pronunciationem qu
promovent, verſus anteriorem oris pa
tem, & faucibus apertioribus loquuntu
unde & ſoni fiunt diſtinctiores. Germ
potiùs retrahunt verſus poſteriorem o
partem & gutturis imum ; unde forti
& magis ſtrenuè pronunciant. Galli pr
piùs ad palatum omnia formant, & fa
cibus minùs dilatatis ; unde pronunci
tio evadit minùs diſtincta, & quaſi adm
ſto murmure confuſa. Item ; Itali, &
præſertim Hiſpani productiori tenor
loquun-

untur; Galli magis properanter; gli tenore medio, Aliáque hujusmo- etiam apud alias Gentes discrimina, liber, prout se res offert, observanda, nquo.

Grammatica

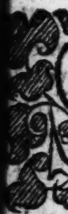

R

L

De li

D

præce
genda
ſpecia
Su
qui ſe

a. b.
r, ſ,

GRAMMATICA

Linguæ Anglicanæ.

CAP. I.

De linguæ Anglicanæ pronunciatione.

SECT. I.

De Literis in genere, & primo de Consonantibus.

SErmonis Anglicani rudimenta traditurus, a *Literis*, earúmque apud nos pronunciatione, exordium sumendum esse duco. Ideoque ex generali qui præcessit *De loquelâ* tractatu quædam seligenda sunt, aliáque quæ ad hanc linguam speciatim spectant adjungenda.

Sunt apud nos literarum characteres hi qui sequuntur.

a. b. c. d. e. f. g. h. i, j. k, l, m. n. o. p. q. r, ſ, s, t, u, v, w, x, y. z.

Consona-

Consonarum pleræque nihil diffi[cul]tis habent quo minùs a quibusvis [pro]nuncientur, cùm eundem habeant a[pud] nos sonum, quem & alibi ferè ubique g[en]tium obtinent: præsertim *b*, *d*, *f*, *h*, *k*, *l*, [*m*, *n*,] *p*, *q*, *r*, *z*. De Paucis tamen quædam [sunt] monenda.

C *C* ante vocales *e*, *i*, *y*, (aut etiam Ap[o]strophum absentis *e* non rarò indice) ubique molliùs sonatur; ut litera *s*, [fe]mino sono prolata: alibi semper duriùs, suo sono, nempe ut Græcorum κ.

Galli *c* molliùs quandoq; per ç scribunt, qu[em] characterem etiam apud nos non incommo[de] adhiberi posse sentio: eò tamen minor est [us]us characteris necessitas, quia regula tradita nullam (quam scio) patitur exceptionem; quoties [e]nim *c* durum sonandum occurreret ante vocales *e*, *i*, *y*, perpetuò vel adjungitur vel substituitur *k*; ut, in *skin* pellis, *skil* scientia, *keep* servo, [...] *like*, *publick*, publicus, &c. (nam *publique* &c. e[st] potiùs scriptio Gallica quàm Anglicana; Galli verò ideo substituunt *qu* quia literam *k* non habent.) Si verò *c* alibi forsan molliùs sonare vellent, (puta in fine syllabæ, vel ante consonam, aut vocales *a*, *o*, *u*,) adjungunt *e* mutum, quo sonus mollior indicetur: ut *chance* casus, *advancement* promotio, *forceable* (*forcible*) violentus, &c.

S. *S* acuto & stridulo sono effertur ubi genuinum suum sonum obtinet: At ubi dictionem

dissi[illegible] [illegible]onem claudit, ferè semper; &, ubi [illegible]svis [illegible]lia inter duas vocales aut diphthon-[illegible]ant [illegible] occurrit, non rarò, obscuriùs seu [illegible]lliùs effertur ut z.

[illegible]anc ego literam, quoties molliùs efferenda [illegible]breviori semper charactere scribi vellem, ut [illegible]iuus, *advise* consulo; alibi semper longiori, [illegible]*isse* sibilo, *advise* consilium.

[illegible]uatuor monosyllaba (nec enim plura memi-[illegible] *s* finale durum habent; *yes* ita (affirmandi [illegible]ticula,) *this* hoc, *thus* sic, *us* nos. Nam qui [illegible]ibunt *needles*, *coynes*, *lightnes*, &c. pro *need-*[illegible] non necessarium, *coynesse* delicatia, *lightnesse* [illegible]itas, &c. vel saltem pro *needless*, *coyness*, *light-*[illegible]*s*, omnino errant; ex dissyllabis enim faciunt [illegible]nosyllaba, sunt enim *needles* acus, *coynes* mo-[illegible]tæ, *lightnes* (vel *lightneth*) fulgurat, mono-[illegible]laba per *e* mutum. At qui scribunt *greenes*, *fines*, [illegible]c. pro *greennesse* viriditas, *finenesse* accuratio, [illegible]c. adhuc errorem duplicant.

T

T anti *i*, sequente aliâ vocali, sona-[illegible]ur ut *s* stridulum: Alibi suum sonum [illegible]etinet.

Illud potissimum in vocibus quæ a Latinis de-scendunt, non tamen in solis illis, conspicitur. Sic *nation* natio, *potion* potio, *meditation* medita-tio, *exspatiate* exspatior, &c. sonantur *nasion*, *po-sion*, *meditasion*, *expasiate*, &c. At in *question* quæ-stio, *mixtion* mixtio, *combustion* combustio, *fustian* gossypium, & sicubi aliàs *t* sequantur literas *s* vel *x*, genuinum suum sonum obtinet.

X *X*, sonatur ut *cs*, vel ξ Græcor...

Quâ de re Gallos præsertim monendos ve... qui solent sonum *c* supprimere. Sed & Hi... molliùs quam par est eam literam efferunt.

W *W* sonatur, ut *u* in vocibus La... *quando*, *lingua*, *suadeo*, aliisque post *q*...

Hanc literam nos pro consonâ semper re...mus; sono tamen non multum differt a Ger...norum vocali *ŭ* pingui raptissimè pronun... Præcedit, apud nos, non modo quævis voca... (si saltem *u* excipias) sed & consonam *r*; S... jungitur consonis *s* & *th*: ut *want* careo, *w*... ibam, *winter* hyems, *wont* solebam, *wrath* i... *write* scribo, *wry* curvatus, *swim* no, *pers*... suadeo, *thwart* perversus; (at post *g* & *q* po... substituitur *u*, ut *acquaint* assuesco, *anguish* dol... acris, &c.) Sequitur etiam vocales *a*, *e*, *o*, cu... quibus quasi in diphthongum coalescit, eod... prorsus modo quo *u*, ut *sow* sus, *sów* sero, *saw* v... di, *few* pauci, &c. Præcedit etiam literam *h*, se... reverâ post illam sonatur; *when* quando, *wha*... quid, &c. sonatur *hwen*, *hwat*, &c.

Y *Y* consona, apud nos, sonatur ut Germanorum *j* consona; sono nempe quam proximè accedente ad sonum vocalis *i* raptissimè prolatæ.

Arabes *y* per suum *ye*, sicut & *w* per suum *waw*, exprimunt. Præcedit solas vocales, præsertim *a*, *e*, *o*; easq; sequitur & cum illis quasi diphthongescit, eodem modo & sono quo *i*: idem nempe sonant

unt ay, ey, oy, ac ai, ei, oi; sed in fine dictionis frequentiùs per y scribuntur, in medio sæpiùs i.

Sed & y nonnunquam vices sustinet vocalis i; præsertim in dictionum fine. Nam promiscue scribimus *mercy* misericordia, *pity* commiseratio, &c. ac *mercie*, *pitie*, &c. In medio dictionis rarius pro *i* occurrit nisi in vocibus quæ à Græcis descendunt per *v* scriptis. Quoties autem pro vocali censenda est hæc litera, supernè puncto notari vellem, hoc modo ẏ, ut a consona *y* distinguatur; quod olim semper factum fuisse video.

V consona effertur apud nos eodem sono quo apud Gallos, Hispanos, Italos, aliósque; sono nempe ad literam *f* proximè accedente. V.

Differunt enim *F* & *V*, eodem modo quo *P* & *B*. Scribitur nunc dierum ferè semper hoc charactere *v*, ut ab *u* vocali distinguatur. Præcedit apud nos solas vocales, & quidem omnes; non autem consonam *r* ut apud Gallos, nec *l*, ut apud Belgas: sequitur non modo vocales sed & consonas *l*, *r*, in ejusdem syllabæ parte posteriori, (sed sequente *e* muto, aut ipsius vice apostropho, ne vocalis censeatur,) ut *vain* vanus, *vertue* virtus, *vice* vitium, *voice* vox, *vulgar* vulgaris, *have* habeo, *leave* linquo, *live* vivo, *love* amo, *carve* sculpo, *calves* vituli, &c.

J consona duriùs apud nos sonatur quam apud plerosque alios; nempe ut *dy*. J.

Productiori charactere nunc dictum p
solet, hoc modo, *j*; ut distinguatur ab *i* vo
Syllabam semper inchoat, & solis vocalibus
mediatè præponitur: Nam siquando sonu
in syllabarum fine sonandus occurrit, per *g*
le, aut etiam *dg* exprimitur, sequente tam
muto ut mollior sonus literæ *g* innuatur; ut
ætas, *rage* furor, *knowledge* scientia, &c.

G. *G* genuino sono prolatum sonat
Græcorum γ: Sed ante vocales *e*, *i*,
(aut apostrophum absentis *e* indicem
plerumque, nec semper tamen, molli
effertur, eodem nempe sono quo *j* con
sona.

Quoties autem molliori sono proferendum sit, optarem ego ut puncto supra posito semper notetur hoc modo ġ, quo à *g* duro distinguatur: quod exteris linguam nostram addiscentibus maximo esset adjumento. In vocibus *give* dono, *forgive* condono, *get* acquiro, *forget* obliviscor, *beget* gigno, *geld* castro, *begin* incipio, *together* simul, eorúmque derivatis, genuinum sonum retinet. Item in *anger* ira, *hunger* fames, *linger* moras necto, *eager* acris, *vinegar* acetum, *swagger* Thrasonicè glorior, *stagger* ebriorum more vacillo, *dagger* sica, & siqua sint alia quæ per *gger* scribuntur. Item in derivatis a *long* longus, *strong* fortis, *big* magnus, *beg* mendico, *sing* cano, *bring* affero, aliisque quorum primitiva in *g* duro terminantur. In quibusdam subjungitur *u* vel *h* (sicut apud Gallos) ut sonus fortior literæ *g* innuatur, ut *guift* donum, *guide* ductor, *guile* dolus, *guilt* reatus, *guild* deauro, *leaguer* castra,

tongue

linguâ, *guess* hospes, *ghesse* conjecturam facere, *ghost* spiritus, *Guilbert*, *Guifford*, (propriis nominibus,) aliisque forsan aliquot; in quibus *u* non sonat, ut neque in *buy* emo, *build* ædifico.

SECT. II.
De Vocalibus.

Vocalium Characteres sunt *a*, *e*, *i*, *o*, *u*; & *y* pro *i*. Quæ plerumque cum syllabam claudunt, producuntur; secus autem ut plurimum corripiuntur.

A. *A* plerumque pronunciatur sono magis exili quam apud alias plerasque gentes: eodem ferè modo quo Gallorum *e* sequente *n* in voce *entendement*, sed paulò acutiùs & clariùs.

Non autem ut Germanorum â pingue; quem sonum nos plerumque exprimere solemus per *au* vel *aw*, si producatur; aut per ŏ breve si corripiatur.

Pauca tamen sunt in quibus *a* sono illo pingui efferri solet, nempe cùm in fine dictionis *a* præcedit geminum *ll*; ut *âll* omnes, *tâll* procerus, *bâll* aula, *câll* voco, *wâll* murus, *bâll* pila, *fâll* cado, &c. cum eorum Derivatis & Compositis, ut *âlthough* quamvis, *âlways* semper, *âlmost* fere, *tâllnesse* proceritas, *câlling* vocatio, *wâll-flower* parietaria, &c. Quo casu suaderem ego â ac-

centu circumflexo superpè notetur, ut pingui ille sonus mutuatur. At *walk* ambulo, *falk* colloquor, &c. rectiùs per *a* Anglicum efferuntur; à tamen negligentiùs loquentibus sonantur *wau'k*, *tau'k*, &c. quo sono Gallos imitamur qui pro *a* non rarò substituunt *au*.

E E profertur sono acuto claróque, ut Gallorum *é* masculinum.

Vix unquam profertur sono obscuro ut Gallorum *e* fœmininum, nisi fortè cum *e* breve præcedit literam *r*, ut in *vertue* virtus, *stranger* extraneus, &c. ubi non tam requiritur sonus ille quàm ægrè evitatur; difficiliùs enim transit lingua ab *é* masculino ad *r*.

E *mutum*. At *E*, quotiescunque in fine dictionis simplex occurrit, omnino mutum est nec quicquam (nunc dierum) sonat: Ut in *make* facio, *have* habeo, &c.

Præterquam in Articulo demonstrativo *the*, quod per *e* simplex scribitur (ut distinguatur a Pronomine *thee* te) & Nominibus aliquot Propriis, aliunde deductis, ut *Phœbe*, *Penelope*, &c. Vix enim aliàs ullibi pronunciatur *e* simplex in dictionum fine. Nam *he* ille, *she* illa, *be* esse, *we* nos, *me* me, & siqua sunt similia, rectiùs scribuntur (prout etiam pronunciantur) per *ee* geminum, *hee*, *shee*, *bee*, *mee*. Quoties autem vox aliqua terminanda occurrit ejusmodi sono; vel subjungitur aliud *e* mutum, ut in *Pharisee* Pharisæus, vel subjungitur *a*, ut in *sea*, mare, *flea* pulex,

lea, *plea* argumentatio judicialis, *pea* pisum, *yea* ita (affirmativa particula) nec, quod sciam, in pluribus; vel denique in *ey* jungitur *y*, ut in *Marshley, Winchelsey, Langley, Hendley*, & paucis forsan aliis nominibus propriis.

Originem verò hujus *e* muti, nequis miretur unde devenerit, hanc esse judico. Nempe, quod antiquitùs pronunciatum fuerit, sed obscuro sono, sicut Gallorum *e* fœmininum: Adeoque voces *take* accipio, *one* unus, *wine* vinum, &c. quæ nunc sunt monosyllabæ, fuerint olim dissyllabæ, *ta-ke, o-ne, wi-ne*, &c. ideoque etiam vocalis priorem syllabam terminaverit, fueritque propterea longa. Sonus autem ille obscurus finalis *e* sensim evanuit, usque adeo ut tandem prorsus negligeretur (quod & de Gallorum *e* fœminino sæpissimè accidit, quod ipsi multoties celeriter loquendo prorsus omittunt quamvis eorum Grammatici nondum id jubeant) retenta tamen præcedentis vocalis quantitate, reliquisque omnibus literis eodem prorsus modo pronunciatis ac si etiam ipsum *e* pronunciandum esset. Atque hoc eò magis patet, quia ejusmodi *e* mutum antiquitùs videmus perpetuò annecti vocabulis plurimis, ubi jam plerumque omittitur, ut *darke* obscurus, *marke* noto, *selfe* propria persona, *leafe* folium, *waite* exspecto, aliisque innumeris, in quibus nulla patet vel probabilis conjectura cur annecteretur, nisi quod pronunciarentur *dar-ke, mar-ke, sel-fe, lea-fe, wai-te*, &c. Nam ad producendam syllabam (qui præcipuus nunc est ipsius *e* usus) omnino inutile est: vel enim syllaba non producitur, vel diphthongo illud satis innuitur. Quid quod & in vocibus *have* habeo, *crave* peto, *dove* columba, &c. consona *v* conspicitur ante *e* finale mutum, quæ tamen nusquam in-

Ipsius origo.

invenitur syllabam claudere. Item in vocibus *force* vis, *space* spatium, *strange* extraneus, *rage* iracundia, aliisque multis, ante finale mutum reperiuntur *c* & *g*, molliori sono prolatæ; nulla verò vel conjectura suppetit cur naturalem suum sonum exuerent nisi propter sonum sequentis *e*. Præsertim cùm hujusmodi vocum magna copia ad nos a Gallis devenerint, apud quos etiamnum manet non modo eadem scriptura, sed & prolatio *e* finalis fœminini. Quamvis & apud eos parcius nunc dierum quam olim prolatum videatur; & quidem a celeriter loquentibus sæpissimè supprimitur, (licèt eorum Grammaticæ nondum doceant supprimendum,) nàq; prolatio, quæ quotidie parcior evadit, brevi fortasse tam apud illos quàm apud nos penitùs evanitura est. Certissimum autem hujus rei indicium est ex antiquis Poetis petendum; apud quos reperitur illud *e* promiscuè vel constituere vel non constituere novam Syllabam, prout ratio carminis postulaverit; (quod & de Gallorum *e* fœminino aliquatenus verum est, quod, etiam non suadente Grammaticâ, poëseus rationi sæpe abjicitur:) Unde colligitur, ipsum sonari quidem, quia quandoque, sed debiliùs, quia non semper, syllabam constituat; Nempe ut fit nunc dierum in *heaven* cœlum, *ever* semper, &c. quæ promiscuè vel pro monosyllabis vel pro dissyllabis apud Poetas occurrunt, ultimo scilicet *e* vel prolato vel quasi per Syncopen extrito prout carminis ratio postulaverit.

Ejus usus. Quanquam verò nunc dierum non sonetur illud *e* mutum, non tamen prorsus otiosum est. Nam, præterquam quod indicio est voces illas pluribus olim syllabis, quam nunc, fuisse pronunciatas his tribus saltē usibus adhuc inservit. 1. Ut

præ-

præcedentis vocalis quantitas conservetur, quæ si producta olim fuerit, (vel nunc futura esset, si pronunciaretur *e* finale,) manet etiamnum productum quamvis illud *e* nunc sit mutum: Ita vocabula *bat* vespertilio, *mat* teges, *hat* pileus, *fil* impleo, *mil* mola, *wil* voluntas, &c. corripiuntur; at *bate* contentio, *mate* sodalis, *hate* odi, *file* lima, *mile* milliare, *wile* stratagema, &c. producuntur; utraque tamen monosyllaba. 2. Ut literarum *c*, *g*, & *th*, sonus mollior innuatur, quæ secùs fortiùs pronunciandæ forent: ut *huge* grande, *breathe* spiro, *seeth* coquo, *wreathe* torqueo, *since* postquam, &c. quæ si *e* deesset fortius essent pronuncianda, ut *hug* amplector, *breath* spiritus, *see'th* videt, &c. 3. Ut *v* consona post vocalem, distinguatur ab *u* vocali, ut in *have* habeo, *crave* precor, *save* conservo, &c. ne putentur ut *hau*, *crau*, *sau*, pronuncianda: cùm autem nunc dierum *v* consona ab *u* vocali distincto charactere scribatur, fieri potest ut *e* mutum hoc in casu posthac aliquando omittatur.

Quando autem nulla prædictarum rationum urget continuationem ipsius *e*, ab accuratioribus typographis nunc dierum omittitur: nisi quòd post *l*, alii consonæ subjunctum, a plerisque adhuc retineatur, ut in *candle* candela, *handle* tracto, *tittle* punctulum, *fiddle* fidicula, *wrangle* litigo, *possible* possibilis, *legible* legibilis, &c. in quibus nulli nunc inservit usui, adeóque non incommodè omitti poterit: At in *idle* otiosus, *trifle* nuga, *title* titulus, *fable* fabula, *table* tabula, *able* potis, *noble* nobilis, &c. potius retinendum videtur, ut præcedentis vocalis productionem notet; Verùm *child* puer, *wild* sylvestris, immansuetus, *mild* mitis, & similia, rectiùs sine finali *e* scribuntur; quamvis enim producatur vocalis *i*, non

Quando redundat.

potest

potest tamen illud ex apposito *e* finali satis insinuari; si enim illud *e* non modò apponeretur, sed & pronunciaretur, non tamen *i* sed *l* clauderet priorem syllabam, acsi scriberentur *chîl-de*, *wîl-de*, *mîl-de*, quare & *i* nihilominùs pro vocali brevi reputanda videretur, utpote quæ syllabam non terminet; non autem *chî-lde*, *mî-lde*, *wî-lde*, cum *ld* nunquam inchoent syllabam. Atque idem dicendum est de *mînd* mens, *fînd* invenio, *bînd* ligo, &c. Verùm in voce *Christ* (quæ apud nos producto sono proferri solet) productio vocalis ex apposito *e* satis innui poterit, acsi scripta supponatur *Chrî-ste*; nam & ejusmodi divisionem patitur analogia linguæ Anglicanæ, & in Χρι-στὸς, unde descendit, ejusmodi agnoscitur syllabarum divisio; sed hîc mos aliter obtinuit, ut *Christ* scribatur, & quidem ipsius derivata, *Christian*, &c. pronunciantur per *i* exile seu breve.

Quando manet in medio. Vocabula per *e* mutum terminata, quamvis deinceps (sive in derivatis, sive in compositis) incrementum finale adsciscant, retinent tamen, si opus est, suum *e* mutum, quod eodem nunc munere quo prius fungitur.

Vix autem uspiam in medio dictionis reperitur *e* mutum quod non originaliter fuerat finale. Sic *miles* milliaria, *wiles* stratagemata, *graves* sepulchra, *lives* vitæ, *defiles* polluit, *beleeves* credit, *rarely* rarè, *finely* accuratè, *chargeable* sumptuosus, *changeable* mutabilis, *unchangeablenesse* immutabilitas, *likenesse* similitudo, *enducement* argumentum, *enforcement* coactio, *commencement* principium,

principium, comitia, *advancement* promotio, *improvement* melioratio, *candle-stick* candelabrum aliaque innumera, retinent *e* mutum; quia in *mîle*, *wîle*, *grave*, *lîfe*, *desîre*, *beleeve*, *rare*, *fine*, *charge*, *change*, *unchangeable*, *lîke*, *enduce*, *enforce*, *commence*, *advance*, *improve*, *candle*, &c. ejusmodi *e* mutum eisdem rationibus adscriptum fuerat quæ adhuc manent; ideo tamen in illis non sonatur, quia nec in his; utrobique tamen non dubito fuisse aliquando pronunciatum non minùs quàm in voce *Commandement* mandatum, ubi adhuc pronunciari solet.

Siquando tamen voces per *e* mutum terminatæ ejusmodi augmentum finale assumant, ut accidentalis literarum illigabilium necessitas postulaverit interventū vocalis, illud *e* quod prius mutum erat nunc sonabitur, vel (siquis ita loqui malit) *e* sonans ipsius loco interseretur. Atque hoc præsertim accidit in formando Nominum numero plurali, Adjectivis possessivis, & in tertiis personis Verborum; Ut in *Churches* Ecclesiæ, *houses* domicilia, *prîses* pretia, *boxes* pyxides, *vîces* vitia, *rages* furit, *chooses* eligit, &c. Ubi non tam analogia flexionis, quàm concursus literarum illigabilium, sonum illum postulat: (Non potest enim sonus finalis *s*, immediatè sequi consonas *s*, *z*, *x*, *sh*, vel etiam *c*, *g*, *ch*, molliùs prolatas:) Nam, ubi hæc necessitas non postulat, *e* vel non apparet, vel saltem non sonatur, ut in *hands* manus, *lands* terræ, *mîles* milliaria, *tends* tendit, *makes* facit, &c. At in *tendeth*, *maketh*, &c. sonatur *e*, non quod erat mutum, sed quod est terminationis *eth*. *Quando fit sonorum.*

Quando terminatio, post *e* mutū assumpta, à Vocali incipit, illud *e* plerumque prorsus evanescit, & consona præcedens in eandem syllabā cum sequente terminatione coalescit. Ideóq; meliùs scribuntur *ha-ving* habens, *gi-ving* dans, *lo-veth* amat, *Quando elìditur.*

dan-ceth

dan-ceth saltat, &c. quàm *hav-ing*, *give-ing*, *love-eth*, *dance-eth*, &c. Pertinent enim consonæ finales non propriè ad syllabam præcedentem, quamvis propter defectum propriæ vocalis ad illam necessariò relegatæ fuerunt, (ut cùm Græcè μὲτ vel μετ', per Apocopen, vel Apostrophum, pro μετὰ scribitur;) ideoque, adveniente vocali novâ, cum illâ potiùs coalescit: Quod etiam apud Hebræos (quos hac in re imitamur) perpetuò fit: ut in voce טוב *tobb* bonus, consona ב propter defectum propriæ vocalis vocali præcedenti subjungitur, sed coactè quidem quum ו *holem* sit vocalis longa quæ (etiam apud illos) deberet potiùs syllabam claudere; ideoque in טובה *to-bba* bona, טובים *to-bbim* boni, ubi advenit nova vocalis, consona ב in unam cum illâ coalescit syllabam, priorem vocalem deserens cui non sine quâdam quasi violentiâ fuerat annexa; quod si consona brevis fuisset quæ suâpte naturâ consonam ad se trahit, vocalis de novo adveniens postularet vel præcedentis vocalis productionem (ut illa syllabam claudat) vel *Daghes* finali consonæ inscribendum, ut, duplicatâ consonâ, non desit vel quæ priorem claudat, vel quæ novam inchoet syllabam; prout ex illius linguæ analogiâ satis liquet.

Ubi autem (apud nos) vocalis ultimæ syllabæ brevis est, potest ea suâpte naturâ consonam unam vel plures post se admittere, easq; in suâ syllabâ retinere quantumvis alia accedat vocalis. Sic *long* longus, incremento accedente fit *long-er*, vel *lon-ger*, longior; nam analogia linguæ utrumvis patitur; at potior videtur hæc syllabarum divisio *long-er*, partim quia sonus literæ *n* ita ab usitato ipsius sono paulum deflectit ut solet ante *literas* (rectè pronunciatas,) *c*, *g*, *k*, *x*, in eâdem syllabâ

syllabâ, partim quia *g* sonum fortiorem nactum est, ideóq; *e* mutum post se non habuisse credendum est, si enim radix fuisse putetur *longe*, per *g* molle potiùs prolata foret, ut in voce *strange* extraneus. Sic a *dringke* vel *drink* poto, fit *drin-ker* potator, tanquam a *drin-ke*, vel *drink-er*, ut ab origine *drink*; sed posterius videtur potius eligendum, quia *n* ita profertur ut quando *k* sequitur in eadem syllabâ. Sic *barking* latrans, vel a *bar-ke* vel a *bark* duci potest, ut sit vel *bar-king*, vel *bark-ing*. At *dan-ger* periculum, *stran-ger* extraneus, dicendum est; non *dang-er*, *strang er* propter molliorem sonum literæ *g*. In *changeable* mutabilis, dici potest vel *change-able* (quæ videri possit scriptio potior, propter retentum *e* mutum,) vel etiam *chan-geable*, ut maneat *e* solummodo ut index mollioris soni, sed quoad alia quasi syncopata habeatur; quod fieri videtur in voce *George*, si nempe pro monosyllabâ habeatur; quodque fit perpetuò apud Italos in vocibus a *Ci* inchoatis, sequente *a*, *o*, vel *u*, in eâdem syllabâ. Atque hactenus de *e* muto diximus.

I vocalis, quoties brevis est sonatur plerumque (ut apud Gallos aliósque) exili sono. I

Ut in *bĭt* morsus, *wĭll* volo, *stĭll* semper, *wĭn* lucro, *pĭn* acicula, *sĭn* peccatum, *fĭll* impleo.

At quoties longa est, plerumque effertur ut Græcorum *ει*.

Ut *bite* mordeo, *wile* stratagema, *stile* stilus, *wine* vinum, *pine* tabe consumor, &c. eodem ferè modo

dan-ceth saltat, &c. quàm *have-ing*, *give-ing*, *love-eth*, *dance-eth*, &c. Pertinent enim consonæ finales non propriè ad syllabam præcedentem, quamvis propter defectum propriæ vocalis ad illam necessariò relegatæ fuerunt, (ut cùm Græcè μὲν vel μετ', per Apocopen, vel Apostrophum, pro μετὰ scribitur;) ideoque, adveniente vocali novâ, cum illâ potiùs coalescit: Quod etiam apud Hebræos (quos hac in re imitamur) perpetuò fit: ut in voce טוב *tobb* bonus, consona ב propter defectum propriæ vocalis vocali præcedenti subjungitur, sed coactè quidem quum ו *holem* sit vocalis longa quæ (etiam apud illos) deberet potiùs syllabam claudere; ideóque in טובה *to-bba* bona, טובים *to-bbim* boni, ubi advenit nova vocalis, consona ב in unam cum illâ coalescit syllabam, priorem vocalem deserens cui non sine quâdam quasi violentiâ fuerat annexa; quod si consona brevis fuisset quæ suâpte naturâ consonam ad se trahit, vocalis de novo adveniens postularet vel præcedentis vocalis productionem (ut illa syllabam claudat) vel *Daghes* finali consonæ inscribendum, ut, duplicatâ consonâ, non desit vel quæ priorem claudat, vel quæ novam inchoet syllabam; prout ex illius linguæ analogiâ satis liquet.

Ubi autem (apud nos) vocalis ultimæ syllabæ brevis est, potest ea suâpte naturâ consonam unam vel plures post se admittere, easq; in suâ syllabâ retinere quantumvis alia accedat vocalis. Sic *long* longus, incremento accedente fit *long-er*, vel *lon-ger*, longior, nam analogia linguæ utrumvis patitur; at potior videtur hæc syllabarum divisio *long-er*, partim quia sonus literæ *n* ita ab usitato ipsius sono paululum deflectit ut solet ante literas (rectè pronunciatas,) *c, g, k, x*, in eâdem

syllabâ

syllabâ, partim quia *g* sonum fortiorem nactum est, ideóq; *e* mutum post se non habuisse credendum est, si enim radix fuisse putetur *longe*, per *g* molle potiùs prolata foret, ut in voce *strange* extraneus. Sic a *drinke* vel *drink* poto, fit *drin-ker* potator, tanquam a *drin-ke*, vel *drink-er*, ut ab origine *drink*; sed posterius videtur potiùs eligendum, quia *n* ita profertur ut quando *k* sequitur in eadem syllabâ. Sic *barking* latrans, vel a *bar-ke* vel a *bark* duci potest, ut sit vel *bar-king*, vel *bark-ing*. At *dan-ger* periculum, *stran-ger* extraneus, dicendum est; non *dang-er*, *strang er* propter molliorem sonum literæ *g*. In *changeable* mutabilis, dici potest vel *change-able* (quæ videri possit scriptio potior, propter retentum *e* mutum,) vel etiam *chan-geable*, ut maneat *e* solummodo ut index mollioris soni, sed quoad alia quasi syncopata habeatur; quod fieri videtur in voce *George*, si nempe pro monosyllabâ habeatur; quodque fit perpetuò apud Italos in vocibus a *Ci* inchoatis, sequente *a, o,* vel *u,* in eâdem syllabâ. Atque hactenus de *e* muto diximus.

I vocalis, quoties brevis est sonatur plerumque (ut apud Gallos aliósque) exili sono. I

Ut in *bit* morsus, *will* volo, *still* semper, *win* lucro, *pin* acicula, *sin* peccatum, *fill* impleo.

At quoties longa est, plerumque effertur ut Græcorum *ει*.

Ut *bite* mordeo, *wile* stratagema, *stile* stilus, *wine* vinum, *pine* tabe consumor, &c. eodem ferè

modo

modo quo Gallorum *ai* in vocibus *main* manus, *pain* panis &c. Nempe sonum habet compositum ex Gallorum *è* fœminino, & *i* vel *y*. Hunc autem sonum suaderem ego sic semper pingi *î*, supraposito Latinorum accentu circumflexo; ut a sono exiliori distinguatur.

Si quando sonus *i* exilis occurrit producendus, scribitur illud plerumq; non per *i*, sed per *ee* vel *ie*; ut in *steel* chalybs, *seen* visum, *feel* tactu sentio, *field* ager, *shield* scutum, &c.

O *O* breve eodem modo pronunciatur quo Germanorum *a* vel *o* apertum seu pingue, nisi quod corripiatur.

Eundem sonum productum exprimunt Angli per *au* vel *aw*, rariùs per *a*: Idem enim est sonus primæ vocalis in *mollify* emollio, *maul* malleus; *fond* indulgens, *fawn* hinnulus, *folly* stultitia, *fall* casus, &c. nisi quod hic productus, illic correptus sit.

Non rarò tamen (sed malè) pro *ŏ* brevi, sonatur *u* obscurum, ore nempe minùs aperto, (in quo solo ab illo differt,) ut cùm *condition* conditio, *London* Londinum, *compasse* circuitus, &c. negligentiùs efferuntur acsi scripta essent *cundition*, *Lundun*, *cumpasse*, &c. & sic ferè proferri solent *come* venio, *done* factum, *some* aliquis, *sonne* filius, & pauca forsan alia. Sonus hic, si quando opus sit, notari poterit vel aliquantulum mutato charactere literæ *o*, vel, propter characterum defectum, accentu gravi supra posito, *ò*.

O longum effertur ore rotundo; ut Græcorum *ω* & Gallorum *au*.

Ut

Ut in vocibus *sôle* solus, solea, *chôse* elegit, *môre* magis, plus, &c. Distinctionis gratiâ, accentu circumflexo supernè notari potest.

V vocalis, quando corripitur effertur sono obscuro. u

Ut in *but* sed, *cut* seco, *bur* lappa, *burst* ruptus, *curst* maledictus, &c. Sonum hunc Galli efferunt in ultimâ syllabâ vocis *serviteur*. Differt a Gallorum *e* fœminino, non aliter quàm quòd ore minùs aperto efferatur. Discrimen hoc animadvertent Angli dum pronunciant voces Latinas *iter*, *itur*.

V longum effertur ut Gallorum *ú* exile.

Ut in *lúte* barbitum, *múte* mutus, *múse* musa, meditor, *cúre* cura, &c. Sono nempe quasi composito ex *ĭ* & *w*. Hunc sonum a superiori distinguere licet, vel punctulo, vel accentu supra posito; sic *ü*, *ú*.

SECT. III.
De Diphthongis.

Ai vel *ay*, sonum exprimit compositum ex *á* Anglico (hoc est, exili) correpto, & *y*. ai, ay.

Ut in voce *day* dies, *praise*, laus, &c.

Au vel *aw*, rectè pronunciatum, sonum exhi- au, aw.

exhiberet compositum ex Anglorum *à* brevi, & *w*. Sed a plerisque nunc dierum effertur simpliciter ut Germanorum *â* pingue: sono nempe literæ *â* dilatato, & sono literæ *w* prorsus suppresso.

Eodem nempe sono efferunt *all* omnes, *aul*, *awl*, subula; *càll* voco, *caul*, *cawl*, omentum, vel etiam tiara muliebris; &c.

ea. *Ea* effertur nunc dierum ut *é* longum: sono ipsius *a* penitus suppresso, & sono literæ *e* producto.

Nempe illud solum præstat *a*, ut syllaba reputetur longa. Ita *met* obviam factus, *meat* victus; *set* sisto, sedere facio, *seat* sella, &c. non sono differunt nisi quod vocalis illic correpta, hîc producta intelligatur.

ee, ie. *Ee*, vel *ie*, effertur ut Gallorum *i* (hoc est, *i* exile) productum.

Eundem nempe sonum quem scribunt Galli *fin*, *vin*, scriberent Angli *feen veen*, vel fortè *fien*, *vien*. Hoc modo scribunt *fiend* cacodæmon, *seen* visum, &c.

ei, ey. *Ei* vel *ey* sonatur per *é* clarum seu masculinum, & *y*: vel etiam simpliciter per *é* clarum, suppresso sono *y*.

Ut in *receive* recipio, *seize* apprehendo, *deceit* dolus

dolus,&c. Nonnulli tamen pleniùs efferunt, acsi per *ai* scripta essent.

Eu, *ew*, *eau*, sonantur per *ė* clarum & *w*. Eu,ew,eau.

Ut in *neuter* neutralis, *few* pauci, *beauty* pulchritudo: Quidam tamen paulò acutiùs efferunt acsi scriberentur *niewter*, *fiew*, *bieuty*, vel *niwter*, *fiw*, *biwty*; præsertim in vocibus *new* novus, *knew* sciebam, *snew* ningebat. At prior pronunciatio rectior est.

Oo sonatur ut Germanorum û pingue, seu Gallorum *ou*. Oo.

Ut in vocibus *good* bonus, *stood* stabam, *root* radix, *foot* pes, *loose* laxus, *loose* laxo, amitto, &c.

Oi, *oy*, efferuntur per *ȯ* apertum seu clarum, sed correptum, & *y*. oi, oy.

Ut in *noise* strepitus, *boys* pueri, *toys* nugæ, *toyl* labor, *oil* oleum. Nonnulli tamen in quibusdam saltem vocabulis potiùs per *ò* vel *ŭ* obscurum efferunt, ut *tòil*, *òil*, vel *tŭyl*, *ŭyl*.

Ou & *ow*, duplicem sonum obtinent; alterum clariorem, alterum obscuriorem. In quibusdam vocabulis effertur sono clariori per *ŏ* apertum, & *w*. ou, ow.

Ut in *sóul* anima, *sóuld* vendebam, *snów* nix, *knów* scio, *sów* sero, suo, *ów* debeo, *bówl* poculum, &c.

&c. quo etiam sono & ô simplex nonnunquam effertur, nempe ante *ld*, ut in *gôld* aurum, *scôld* rixor, *bôld* teneo, *côld* frigidus, *ôld* senex, antiquus, &c. & ante *ll* in *pôll* caput, *tôll* vectigal, &c. Sed & hæc omnia ab aliis efferuntur simpliciter per ô rotundum, ac si scripta essent *sôle, sôld, snô.* &c.

3 In aliis vocabulis Obscuriori sono efferuntur; sono nempe composito ex ò vel ù obscuris, & *w*.

Ut in *hòuse* domus, *mòuse* mus, *lowse* pediculus, *bòul* globulus, *òur* noster, *òut* ex, *òwl* bubo, *tòwn* oppidum, *fòul* immundus, *fòwl* volucris, *bòw* flecto, *bòugh* ramus, *sòw* sus, &c.

At *would* vellem, *should* deberem, *could* possem, *course* cursus, *court* aula, curia, & pauca forsan alia, quamvis (ut proximè præcedentia) per *ou* pronunciari debeant, vulgo tamen negligentiùs efferri solent per *oo*.

Optandum esset ut Typographi sonum illum clariorem ab hoc obscuriori distinguerent; quod fieri potest, si non distinctis characteribus, saltem si vel illum semper accentu acuto, (vel si libet circumflexo.) notarent; vel hunc accentu gravi: Aut etiam si illum per *ow*, hunc per *ou* semper scriberent.

SECT:

SECT. IV.

De Consonis aliquot conjunctis.

Gh in vocum principio ut nudum *g* durum pronunciatur. Gh.

Ut in *Ghôst* spiritus, *Ghesse* conjecturam facio.

Aliàs verò nunc dierum ferè prorsus omittitur; syllabam tamen producendam innuit: A quibusdam tamen (præsertim septentrionalibus) per molliorem saltem aspirationem *h* effertur.

Ut in *mîght* potestas, *lîght* lux, *nîght* nox, *rîght* rectus, *sîght* visus, *sîgh* singultus, *weigh* pondero, *weight* pondus, *though* quamvis, *thôught* cogitatio, *wrôught* operatus est, *taught* docuit, &c. In paucis vocabulis effertur plerumq; per *ff*, nempe *cough* tussis, *tróugh* alveolus, *tough* tenax, *rough* asper, *laugh* rideo, proferuntur *coff*, *tuff*, *ruff*, *laff*. *Inough* (singulare) sat multum, sonatur *inuff*; at *inough* (plurale) sat multa, sonatur *enow*.

Ch effertur ut Italorum *c* ante *e* & *i*; sono nempe composito ex *ty*. Ch.

Excipe vocabula à Græcis & Hebræis deducta (præsertim nomina propria, & ubi sequitur consonans,) hæc enim duriùs, ut per *c* vel *k*, efferuntur.

Sh effertur ut Gallorum *ch*, vel *sy*. Sh.

Ph effertur ut *f*: usurpatur vix alibi quam in vocibus a Græcis per φ scriptis. Ph.

Th duplicem admittit sonum; alterum molliorem, affinem literæ *D*; alterum Fortiorem, affinem literæ *T*. Th.

Molliorem habet in Pronominibus, Relativis,& Conjunctionibus, omnibus.

Ut *thou* tu, *thee* te, *thy*, *thine* tuus, *the*, *this*, *that*, hic, ille, *these*, *those*, hi, illi, *they* illi, *them* illos,*their* illorum,*there* illic, *thence* inde, *thither* eò,*whither* quo,*either* ſive,*whether* utrum, *nether* neque, *though*, *although*, quamvis.

In paucis item nominibus & verbis, preſertim in *ther* finitis.

Ut *Father* pater, *mother* mater, *brother* frater, *leather* corium,*weather* tempeſtas,*feather* pluma; *Smooth* lævis, *neather* inferior; *Seethe* coquo, *wreathe* torqueo, *breathe* ſpiro, *bequeath* (teſtamento) lego, *clothe* veſtio.

Alibi ferè ſemper Fortiorem ſonum obtinet.

Ut in Præpoſitionibus *with* cum, *without* ſine; *within* intra,*through* per: in verbis *think* cogito, *thrive* creſco,diteſco,*throw* projicio,*thrust* trudo, &c. *loveth* amat, *teacheth* docet, *hath* habet, *doth* agit, &c. in Subſtantivis *thought* cogitatio,*thigh*, femur,*thing* res, *throng* turba, *death* mors, *breath* halitus,*clŏth* pannus,*wrath* iracundia,*length* longitudo,*strength* fortitudo,&c. & Adjectivis *thick* craſſus,denſus,*thin* rarus, dilutus, tenuis, &c.

Atq; hactenus,quæ ad puram & genuinam linguæ Anglicanæ pronunciationem ſpectare videntur,ſatis prolixè tradidi.Singulas verò variorum locorum dialectos, aut affectatas muliercularum ineptias,alióſve barbariſmos,operæ pretium non eſt ut tradam; ut neque negligentiores quorumdam ſonorum prolationes ſive quæ paſſim apud vulgus,ſive quæ etiam apud Aulicos,aut affectatè

delicatulos

delicatulos obtinuerunt; hæc enim ego omnia dediscenda potiùs quam imitanda duco. Quamvis enim non existimem linguam nostram a Gallicanæ linguæ sive elegantiâ sive morbo penitùs immunem esse, quin ut inter celeriter loquendum litera nonnunquam una aut altera vel omittatur vel negligentiùs proferatur: illud tamen (ubi mos obtinuit) patimur magis quā jubemus; & pro tolerando potiùs errore, quâm laudandâ praxi ducimus; adeóque siquis accuratiùs loqui velit, id ei laudi potiùs quam vituperio cedet.

Si cui autem nimis hâc in re prolixus videar; sciat ille me non hoc velle, ut quilibet extraneus, dum linguam nostram addiscere satagit, singulos minoris notæ apices exactè calleat, aut se discendo fatiget: sufficiet enim ad laudabilem hac in re progressum, ut selectiores quasdam magísque generales regulas, eásq; non adeo multas, observet: Cætera vel exercitatio docebit, vel sine magno incommodo ignorari poterunt. Atque idem etiam de sequentibus judicium ferendum est, quoties ad minutias descendo.

CAP. II.

De Anglicanæ Linguæ structurâ; & primùm De nomine Substantivo.

HActenus de Pronunciatione egimus: sequitur ut de totâ Anglicani Sermonis structurâ agatur. Hæc autem lingua quanquam a quibusdam extraneis difficilior habita fuerit, (ideo forsan quia vel nullis, vel non benè ordinatis præceptis in discendo usi fuerint;) est tamen *Anglicanæ linguæ facilitas.*

 reverâ

reverà omnium quas scio linguarum facillima, & paucissimis regulis tota ipsius fabrica tradi poterit.

Has autem dum traditurus sum, nollem exspectetis ut singula artis vocabula, quæ Grammaticæ Anglicanæ cum aliarum linguarum Grammaticis sunt communia, sigillatim explicarem; ut Quid sit *Nomen*, *Pronomen*, *Verbum*, *Participium*, &c. Quid *Substantivum*, *Adjectivum*, *Simplex*, *Compositum*, *Primitivum*, *Derivativum*, *Activum*, *Passivum*, *Transitivum*, *Intransitivum*, &c. Quid *Genus*, *Casus*, *Numerus*, *Persona*, *Modus*, *Tempus*, &c. aliáq; similia. Esset enim planè supervacaneus labor; cum nemo sit, Latinæ linguæ non prorsus ignarus, qui isthæc ignorare possit.

Neque tamen exspectetis vellem, ut in hac linguâ nostrâ omnia Latinorum linguæ penitùs respondeant. Est enim tum in hâc tum in modernis ferè omnibus, à Græcæ Latinæq; linguæ syntaxi immanis discrepantia; (inde præsertim orta, quod Casuum diversitatem non agnoscamus.) Quam rem dum pauci animadvertunt, in nostrâ pariter & aliis modernis linguis tradendis, plus intricati laboris suscipiunt quam opus esset.

Genera, Casus, & Numeri. Nomina Substantiva, apud nos, nullum vel *Generum* vel *Casuum* discrimen sortiuntur. Adeóq; multùm tædii, quod in linguis aliis, præsertim Græcâ & Latinâ, his de rebus reperitur, prorsus abscinditur. *Numerorum* tamen discrimen agnoscimus in Substantivis, atque etiam in Verbis.

Sexuum

Sexuum discrimen si quando velimus exprimere; non fit illud variis nominum Generibus; Masculino puta, Fœminino, & Neutro; quæ ne quidem apud Latinos sexus distinguunt; sunt enim *Scortum*, *mancipium*, *amasium*, &c. Neutrius Generis, at Sexum vel Masculum vel fœmineum referunt; & contrà, *Gladius*, *vagina*, *arcus*, *sagitta*, aliáque innumera, quanquam neutrius Sexûs sint, sunt tamen Generis vel masculini vel fœminini. Sed nos sexûs eodem planè modo quo Ætates (aliáq; accidentia) distinguimus; distinctis vocabulis, vel adjunctis Adjectivis, (sicut & Latini non rarò faciunt;) ut vir *a man*, mulier *a woman*, juvenis *a youth*, virgo *a mayd*, puer *a boy*, puella *a girle*: Equus *a horse*, equa *a mare*, equus castratus *a gelding*, pullus *a côlt* Lepus mas *a male hare*, lepus fœmina *a female hare*: Dama *a deer*, dama mas *a buck*, dama fœmina *a doe*, Cervus *a stag*, *a hart*, cerva *a hind*; damula, hinnulus, *a fawn*: Anser mas *a gander*, anser fœmina *a goose*, anserculus *a gostin*: Caper *a hee-goat*, capra *a shee-goat*, capellus *a kid*.

Substantiva singularia fiunt Pluralia addendo *s*: cui etiam aliquando præfigitur *e*, quoties nempe necessitas pronunciandi illud postulat. *Numerus Pluralis.*

Necessitas autem pronunciandi hoc postulat quoties immediatè præcedunt *s*, *z*, *x*, *sh*; vel etiam *c*, *g*, *ch*, sono molliori prolata. Ut *a hand* manus, *a tree* arbor, *a house* domus, *a fox* vulpes, *a fish* piscis, *a maze* labyrinthus, *a prince* princeps, *an age* ætas, *a tench* tinca; pluraliter *hands*, *trees*, *houses*, *foxes*, *fishes*, *mazes*, *princes*, *ages*, *tenches*. Estque hæc sola (nunc dierum) pluralis numeri regularis formatio.

At

At olim etiam per *en* vel *yn* formabant pluralia; quorum pauca admodum adhuc retinemus. Ut *an ox* bos, *a chick* pullus (avium,) pluraliter *oxen*, *chicken*; (nam qui dicunt in singulari *chicken*, & in plurali *chickens*, omnino errant.) Item *a fere* filix, pluraliter *fern*; (verùm nunc plerumq; *fern* utroq; numero dicitur, sed & in plurali *ferns*; nam *fere* & *feres* propè obsoleta sunt.) Dicunt etiam nonnulli (sed rariùs) *housen*, *eyn*, *shoon*, &c. pro *houses*, *eyes*, *shooes*, &c. Dicunt nonnulli *a pease* pisum, pluraliter, *peasen*; at meliùs, singulariter *a pea*, pluraliter *peas*.

Sunt etiam & alia quædam hujus formationis vestigia, sed quæ alio etiam nomine ut plurimum sunt irregularia; ut *a man* (olim *manne*) homo, vir, *a woman* mulier, pluraliter *men*, *women*, (*wemen*, *weomen*,) per syncopen pro *manen*, *womanen*; (Saxonicè olim dicebant *a man* homo, *a weapon-man* vir, *a wyfman* mulier.) Sic *a brother* frater, *a child* puer, pluraliter *brethren*, *children*. Item *a cow* vacca, pluraliter *keen* vel *kîne* (quasi *cowin*.) Sic & *swîne* sues (quasi *sowin*) a singulari *sow*; (at nunc *sow* tantum de sue fœminâ dicitur; *swîne* verò in utroque numero, de utroque sexu.) Sed & harum nonnulla retinent etiam formationem analogam; ut *brothers*, *cows*, *sows*.

Sunt & alia pauca irregularia; *a mouse* Mus, *a lowse* pediculus, *a foot* pes, *a goose* anser, *a tooth* dens; pluraliter *mîce*, *lîce*, (vel *meece*, *leece*,) *feet*, *geese*, *teeth*: & vix plura. *Sheep* ovis, *hose* caliga, promiscuè dicuntur in utroq; numero; sicut etiam *swîne*, *chîcken*, *fearn*, *peas*, ut supra dictum est.

Finita in *f* plerumq; alleviantur in plurali numero, substituendo v. ut *wife* uxor, *life* vita, *knife*

knife culter, *sheaf* fasciculus, *shelf* abacus vel scamnum cui aliquid imponitur, *wolf* lupus, *self* propria persona, *half* semissis, *calf* vitulus, &c. pluraliter *wîves*, *lîves*, *knîves*, *sheaves*, *shelves*, *wolves*, *selves*, *halves*, *calves*, &c. Eadémque alleviatio est etiam in *f* & *th*, quamvis retento charactere, in *house* domus, *clōth* pannus, *path* semita, &c. pluraliter *houses*, *clôthes*, *pathes*, &c.

CAP. III.

De Articulis.

Substantivis non rarò præfigimus duos (quos vocant) Articulos; *A* & *The*. *Articuli.*

Sunt autem reverâ nomina Adjectiva, & eodem planè modo usurpantur quo reliqua adjectiva. His respondent Gallorum articuli *un* & *le*; Germanorum *ein* & *der*.

A (seu, ante vocales, *an*,) est articulus Numeralis; atque idem omnino significat ac *one* unus, sed minùs emphaticè. *A, an.*

Notat vocis generalis particulari cuidam (sive speciei, sive individuo, saltem vago) applicationem: (ut *Patience is a vertue* patientia est virtus, vel quædam virtus:) Ideóq; soli numero singulari præfigitur (necessitate materiæ, non formæ) ut & vox *unus*, Si verò pluribus particularibus (sive speciebus sive individuis) vox generalior applicetur, illud numero Plurali innuitur; (éstq; hic revera solus numeri Pluralis usus:) sic *men* homines, de individuis dici manifestum est; & *vertues* virtutes, de virtutis vel speciebus vel individuis.

The

The *The* est articulus Demonstrativus, idemque significat ac *that* illud, sed minùs emphaticè.

Notat Particularium unius plurúmve (quibus actu applicatur vox Generalis) Determinationem. Sic [Terram] dicimus *earth* ubi ipsam speciem, seu elementum terræ designamus; at *the earth* si globum terrenum (quod Individuum quoddam determinatum est) intelligamus. Attribuitur tam numero singulari quam plurali; quia tam de uno quam de pluribus individuis possumus determinatè loqui.

Neuter horum articulorum præfigitur vel voci generali generaliter significanti, (utpote cujus significatio particularibus actu non applicatur,) vel nomini proprio, (quod ex se satis innuit & individuum & quidem determinatum;) vel etiam ubi aliud aliquod adjectivum adest quod hos articulos virtualiter contineat, (redundarent enim,) ut vir unus *one man*, vir aliquis *some man*, vir quilibet *any man*. Mundus *the world*, hic mundus *this world*: Ubi *one*, *some*, *any*, virtualiter includunt *a*; & *this* etiam virtualiter includit *the*.

Peculiares sunt phrases *many a man*, *never a man*; differunt enim ab his *many men*, *no men*, sicut *every man* ab *all men*: priores enim significant *multos homines*, *nullos homines*, *omnes homines*, sigillatim sive distributivè acceptos, posteriores saltem conjunctim seu collectivè acceptos. Nec hisce prorsus absimiles sunt, ubi (post adverbia comparationis *as*, *so*, tam, *too* nimis, at vix alia,) articulus *a* Substantivo & suo Adjectivo præcedenti interponitur (qui solet aliàs utrique præponi:) ut, *Too småll a reward, for so great a labour, and as great a benefit*, Nimis exigua merces pro tanto (tam magno) labore, tantóque etiam beneficio.

CAP.

CAP. IV.

De Præpositionibus.

DIversitatem Casuum (quos habent præsertim Græci & Latini) Anglicana Lingua (ut dictum est) neutiquam agnoscit: Sed Præpositionum auxilio rem omnem illam præstant quam Græci & Latini partim Præpositionibus partim Casuum diversitate perficiunt. *Præpositionum usus.*

Ideóque Præpositionum doctrinam, dum de nominibus Substantivis ago. (solis enim Substantivis, aut Substantivè positis, præfiguntur, suntque horum quasi communis affectio,) præter aliorum methodum placuit interserere. Paucarum enim harum vocularum significatu cognito, tota ferè nominum syntaxis simul intelligitur.

Præpositio enim, Substantivo quod regitur præfixa, ostendit quem habeat illud respectum ad vocem illam (sive verbum sit, sive nomen, aliáve orationis pars) a quâ regitur. Præpositiones enim ut plurimum Argumentis (ut loquuntur) Logicis, sive Locis Topicis, innuendis inserviunt.

Vox Substantiva *verbo præfixa* ut Latinorum casus Nominativus, (quam igitur *Vocem Nominativam*, distinctionis ergô, vocabimus;) Aut etiam *Absolutè posita* (ut loquuntur *Vox Nominativa, & Accusativa.*

loquuntur Latini;) Aut denique *verbo transitivo postposita* ut Latinorum casus Accusativus (quam igitur *vocem Accusativam* dicemus;) nuda semper ponitur sine præfixâ Præpositione.

Notandum autem est, Substantivum apud nos Absolutè poni, non modò ut Latinorum casus Ablativus absolutè positus qui nempe à nullo regitur: Sed etiam ut eorum casus Nominativus Absolutè positus, qui nempe nulli verbo præponitur; putà in librorum titulis, ut cùm poema Virgilianum inscribitur *Æneis*; & ubi casus Nominativus quasi suspenditur, alio nempe ante Verbum interserto, ut *Alexander magnus, ille quidem orbem vicit*, qualis constructio in Latinâ linguâ rariùs occurrit, in Græcâ Hellenisticâ sæpiùs, in Hebraica sicut & nostrâ Anglicanâ sæpissimè.

Of. Præpositio *Of* idem omnino innuit quod Latinorum casus Genitivus, & eandem cum illo significationis varietatem admittit, sive Substantivis, Adjectivis, aut Verbis postponatur.

Ut Opera Aristotelis, *The Works of Aristotle.* Pro illo autem non rarò ponitur Adjectivum Possessivum, de quo suo loco dicetur.

Sed & significat Objectum circa quod, ut Latinorum *De*; ut & Materiam ex quâ, ut Latinorum *Ex*.

Ut

Ut Tractatus de virtute, *A treatise of virtue, (aut concerning virtue;)* Poculum ex auro, *A cup of Gold.*

Off separationem significat; ut aliquando Latinorum *abs, ex*, ut *abscindo, exuo*: Cui opponitur *On*, continuationem innuens (exuo *to put off*, induo *to put on*:) hinc *up-on* super. Off, On.

From innuit terminum a quo; ut Latinorum *Ab*. From.

To vel *unto*, innuit terminum ad quem, atque item terminum Relationis; quæ Latini partim per casum Dativum, partim per præpositionem *Ad* insinuant. To, unto.

Notandum autem est hanc præpositionem nonnunquam tam inter loquendum quam scribendum [redacted] omitti; ut quum dicimus *like mee* mihi similis, *give mee* da mihi, *tell me* dic mihi, *near mee* mihi propinquum, &c. ubi ponitur *mee* ellypticè pro *to me*.

Till, un-till; Usquedum. Tantùm de tempore dicitur. Till, until

For innuit finem cui, vel pro quo: idémque valet quod Latinorum *pro*, & quod (nonnunquam) casus Dativus. For.

Quod mihi (seu pro me) paratur, alteri datur;

datur; *What was prepared for mee, is given To another.*

By *By* innuit Latinorum *per*; ut & Ablativum causæ efficientis (tam principalis, quàm instrumentalis, & moralis,) cui non rarò præponunt Latini præpositionem *Ab*: Item *juxta* vel *prater*, (non modò in significatione locali, sed & exceptivâ.)

Unde *Be-side* juxta, præter, (quasi, juxta latus:) *be-neath, be-low*, infra, (quasi in humili,) *be-fore* ante; *be-hind* post, a tergo; *be-yond* ultra; *be-hither (on this side)* citra; *be-tween, betwixt*, inter, (saltem de duobus dicitur, at *among* inter, non nisi de pluribus.)

Ab hoste occisus est per (juxta, prope) aquæ fontem, sed primum suo ipsius metu, deinde hostis gladio vulneratus, *Hee was slain By his enemy, By (beside, near) a spring Of water, but wounded first By his own fear, then By his enemies sword.*

With *With* indicat instrumentum, ut Latinorum Ablativus Instrumenti; atque etiam concomitantiam, ut Latinorum *Cum.*

Gladio occisus, *slain with a sword*; mecum moratur, *he abideth with me.*

Through

Through indicat Medium; & propriè quidem medium Locale, sed & etiam medium Physicum & Morale. Through.

Radii solis, incredibili celeritate transeunt, a cœlo per aerem ad terram, calore & lumine præditi, quibus nos oblectat, & plantas vivificat, quas Deus nobis paravit, nobisque dedit, in usum nostrum & ipsius gloriam. *The beames Of the sun, With incredible speed, passe From heaven Through the air To the earth, indued With light and heat. By (with, through) which it comforteth us, and quickeneth the plants which God hath prepared For us, and given To us, For our use and his glory.*

After post, *against* contra, *among, amongst,* inter; *near, nigh,* prope; unde *next* (quasi *nigh'st*) proxime. After, &c.

In respondet Latinorum præpositioni *in* cum Ablativo; & significat quasi præsentiam in loco. In

Unde *within* intra, σὺν τοῖς ἔσω.

Into respondet Latinorum præpositioni *in* cum casu Accusativo; & significat quasi motum in locum. Into

Out vel *out of* valet *ex*. Unde *with-out* extra, *ab-out* circa. Out

At (apud) indicat existentiam in loco. At, &c.

Pro

Pro quo in compositione plerumque ponitur *a*, & (ante vocalem) *ab*; ut *a-bed* in lecto, *a-broad* foras, (quasi in lato,) *ab-ove (over)* supra; *a-low*, *a-fore*, *ab-aft* (pro *below*, *before*, *after*;) *a-board* in navi (quasi, super tabulatum;) *ab-out* circa (quasi, in extremitatibus;) *a-doing*, faciens, facturus, in faciendo; *a-dying* moriens, in moriendo; *a-frayd*, *a-fear'd*, territus, in timore positus; *to afright* terrefacio; *at-length*, *at-last*, tandem (quasi, ad longitudinem, ad extremum;) *at-least* saltem (quasi, ad minimum;) &c. Forsan & *against* contra, *a-mong*, *a-mongst*, inter; hinc etiam deduci possunt.

Ward. *Ward* versùs, semper postponitur.

Ut *to-ward* erga, ad versùs; *hither-ward* huc, huc-versus; *up-ward* sursum, sus-versum; *down-ward* deorsum, de-versum; *fore-ward* prorsum, antrorsum, præ-versum, anteriùs-versum; *back-ward* retrorsum, retroversum; *heaven-ward*, *to-ward-heaven*, *to-heaven-ward*, cœlum versus.

Touching, &c. *Touching*, *concerning*, (spectans, attingens, concernens) propriè sunt Participia, at usurpantur sæpe ut Præpositiones: Sic *according to* consonans, *belonging to* attinens, aliáque forsan aliqua participia.

Præpositiones non raró degenerant in Adverbia: Sicut & Latinorum, sine suis casibus positæ.

CAP.

CAP. V.

De *Adjectivis.*

ADjectiva, sine omni vel Casuum, vel Generum, vel etiam Numerorum discrimine, suis Substantivis adjunguntur: Eodem planè modo quo Adverbia verbis aliisve orationis partibus. Et quidem plerumque immediatè præfiguntur, si saltem sola veniunt nec suo (quod regunt) satellitio comitata. *Adjectivorum usus.* *Eorum sedes.*

Ut Vir bonus *a good man*, bona mulier *a good woman*, res bona *a good thing*, pluraliter *good men, good women, good things.*

Substantivum autem cum suo Adjectivo (sicut & vox rectrix quæcunque cum toto suo quantocunque satellitio) habetur quasi una vox composita: Unde & illud Aggregatum non rarò aliud assumit Adjectivum (vel etiam aliam quamvis affectionem) eodem prorsus modo acsi esset una vox: (atque hoc demum tertium, & sic deinceps.) Ut Vir *a man*, vir senex *an old-man*, senex prudens *a wise old-man*, senex valdè prudens *a very-wise old-man*, tres prudentes senes *three-wise old-men*. Ubi Substantivo *man* præfigitur articulus Adjectivus *a*; deinde eidem substantivo *old-man* articulus *an*; item Substantivo *old-man* Adjectivum *wise*, aut etiam Adjectivum Adverbio modificatum *very-wise*, & toti item huic aggregato Adjectivum *a*, vel (pluraliter) *three.*

Ubi verò vel plura sunt Adjectiva quasi

col-

Pro quo in compositione plerumque ponitur *a*, & (ante vocalem) *ab*; ut *a-bed* in lecto, *a-broad* foras, (quasi in lato,) *ab-ove* (*over*) supra; *a-low*, *a-fore*, *ab-aft* (pro *below*, *before*, *after*;) *a-board* in navi (quasi, super tabulatum;) *ab-out* circa (quasi, in extremitatibus;) *a-doing*, faciens, facturus, in faciendo; *a-dying* moriens, in moriendo; *a-frayd*, *a-fear'd*, territus, in timore positus; *to afright* terrefacio; *at-length*, *at-last*, tandem (quasi, ad longitudinem, ad extremum;) *at-least* saltem (quasi, ad minimum;) &c. Forsan & *against* contra, *a-mong*, *a-mongst*, inter; hinc etiam deduci possunt.

Ward. *Ward* versùs, semper postponitur.

Ut *to-ward* erga, ad versùs; *hither-ward* huc, huc-versus; *up-ward* sursum, sus-versum; *down-ward* deorsum, de-versum; *fore-ward* prorsum, antrorsum, præ-versum, anteriùs-versum; *back-ward* retrorsum, retroversum; *heaven-ward*, *to-ward-heaven*, *to-heaven-ward*, cœlum versus.

Touching, &c. *Touching*, *concerning*, (spectans, attingens, concernens) propriè sunt Participia, at usurpantur sæpe ut Præpositiones: Sic *according to* consonans, *belonging to* attinens, aliáque forsan aliqua participia.

Præpositiones non rarò degenerant in Adverbia: Sicut & Latinorum, sine suis casibus positæ.

CAP.

CAP. V.

De Adjectivis.

ADjectiva, sine omni vel Casuum, vel Generum, vel etiam Numerorum discrimine, suis Substantivis adjunguntur: Eodem planè modo quo Adverbia verbis aliisve orationis partibus. Et quidem plerumque immediatè præfiguntur, si saltem sola veniunt nec suo (quod regunt) satellitio comitata. *Adjectivorum usus.* *Eorum sedes.*

Ut Vir bonus *a good man*, bona mulier *a good woman*, res bona *a good thing*, pluraliter *good men*, *good women*, *good things*.

Substantivum autem cum suo Adjectivo (sicut & vox rectrix quæcunque cum toto suo quantocunque satellitio) habetur quasi una vox composita: Unde & illud Aggregatum non rarò aliud assumit Adjectivum (vel etiam aliam quamvis affectionem) eodem prorsus modo acsi esset una vox: (atque hoc demum tertium, & sic deinceps.) Ut Vir *a man*, vir senex *an old-man*, senex prudens *a wise old-man*, senex valdè prudens *a very-wise old-man*, tres prudentes senes *three-wise old-men*. Ubi Substantivo *man* præfigitur articulus Adjectivus *a*; deinde eidem substantivo *old-man* articulus *an*; item Substantivo *old-man* Adjectivum *wise*, aut etiam Adjectivum Adverbio modificatum *very-wise*, & toti item huic aggregato Adjectivum *a*, vel (pluraliter) *three*.

Ubi verò vel plura sunt Adjectiva quasi col-

collateraliter copulata, vel etiam unum cum suo satellitio, plerumque postponuntur Substantivo.

Ut, Vir prudens pariter & fortis, *a man both wise and valiant*; vir summè prudens, *a man exceeding wise*; vir multis rebus peritus, *a man skilfull in many things*: Sed etiam dicimus *A wise and valiant man*, *An exceeding wise man*, *A skilfull man in many things*.

Duo tamen sunt Adjectivorum genera, a Substantivis immediatè descendentia, quæ semper Substantivis suis præponuntur. Eadémque omnium fere Præpositionum vices supplent.

Adjectiva Possessiva. Primum quidem Adjectivum *Possessivum* libet appellare. Fit autem quovis Substantivo (sive singulari sive plurali) addito *s* (aut *es*, si necessitas pronunciationis postulaverit.) Illud autem innuit quod præpositio *of*, cùm Latinorum Genitivo Possidentis aut etiam Efficientis respondet.

Ut *Mans nature*, *the nature of man*, natura humana vel hominis; *mens nature*, *the nature of men*, natura humana vel hominum; *Virgils poems*, *the poems of Virgil*, poemata Virgilii vel Virgiliana.

Atque idem omnino fit ubi substantivum aggregatum occurrit, (hoc est, substantivum primarium

marium cum suo quasi satellitio,) toti nempe aggregato postponitur *s* possessivi formativum. *The Kings Court*, Aula Regia, vel Regis; *The King-of-Spain's Court*, Aula Regis Hispaniæ, (vel *the Court of the King*, *the Court of the King of Spain:*) toti nempe illi aggregato *the King of Spain*, tanquam uni Substantivo, postponitur litera formativa *s*.

Si tamen Substantivum Plurale exeat (ut plerumque fit) in *s*; duo *s* (nempe formativum pluralis, & formativum possessivi,) in unum coincidunt, seu potiùs prius (euphoniæ gratiâ) eliditur: ut *the Lord's House*, *the House of Lords*, Domus Dominorum, seu Magnatum; *the Common's House*, *the House of Commons*, Domus Communium; pro *the Lords's House*, *the Commons's House*.

Quod idem etiam fieri non rarò solet in numero Singulari, quoties nomen Proprium exit in *s*: ut *Priamus Daughter*, *the Daughter of Priamus*, Priami filia; *Venus Temple*, *the Temple of Venus*, Veneris templum: pro *Priamus's Daughter*, *Venus's Temple*.

Qui autem arbitrantur illud *s*, loco vocis *his*, adjunctum esse, (priori scilicet parte per Aphæresin abscissâ,) ideoq; Apostrophi notam semper vel pingendam esse vel saltem subintelligendam; omnino errant. Quamvis enim non negem quin Apostrophi nota commodè nonnunquam affigi possit, ut ipsius literæ *s* usus distinctiùs, ubi

 opus

opus est, percipiatur; ita tamen semper fieri debere, aut etiam ideò fieri quia vocem *his* innuat, omnino nego. Adjungitur enim & Fœminarum nominibus Propriis, & Substantivis Pluralibus, ubi vox *his* sine solœcismo locum habere non potest: atque etiam in possessivis *ours, yours, theirs, hers*, ubi vocem *his* innui nemo somniaret: & quidem ipsa vox *his*, ut & interrogativum *whose*, nil aliud sunt quam *hee's, who's*, ubi *s* idem omnino præstat quod in aliis possessivis: Scribitur autem *his* pro *hees*, eodem errore quo nonnunquam *bin* pro *been*; item *whose* pro *who's*, eodem errore quo *done, gone, knowne, growne*, &c. pro *doen*, *goen*, *knowen*, *growen*, vel *do'n*, *go'n*, *know'n*, *grow'n*; utrobique contra analogiam linguæ.

Respectiva. Alterum Adjectivorum (quod innuebatur) genus est, quod Adjectivum *Respectivum* (quoniam aptius non occurrit vocabulum) appellare libet: Quo Respectus alii ferè omnes (præter eos qui Adjectivo Possessivo innuuntur) innui solent: Qui tamen multó distinctiùs, ubi illud requiritur, per Præpositiones exprimuntur. Est autem nihil aliud quam ipsa vox Substantiva Adjectivè posita: & quidem non raró sequenti voci per *Hyphen* conjungitur, quasi fieret vox composita.

Sic *a Sea-fish*, *a fish of the Sea*, piscis marinus, vel maris, (in mari, ex mari, ad mare pertinens;)

s;) *a river fish* piscis fluvialis; *a wine-* *a vessel for wine*, vas vinarium, seu vino natum; *a Turky voyage, a voyage to Turky*, gatio Turcica, seu in Turciam; *a sea-* *e, a voyage by sea*, iter marinum, seu per ; *home-made, made at home*, domi factum, pud domum; *self-love* φιλαυτία, sui amor; *murder*, αὐτοχειρία, sui cedes; *man-slaughter, slaughter of man*, homicidium, humana s, cædes hominis; *a gold-ring, a ring of* annulus aureus, vel ex auro; & infinita

que solis Substantivis, sed & Adjectivis, icipiis, aliisve forsan orationis partibus, hu- odi Adjectiva Respectiva adjiciuntur: ut *a shiny day*, dies ἡλιαυγής, solis splendore us; *a self-tormenter*, vel *self-tormenting-man*, utontimorumenus, ἑαυτὸν τιμωρέμενος.

Cum autem Adjectiva non nisi Substantivis ungi soleant; Dicendum est, vel illa hic loci alia etiam Adjectiva) in Adverbia degene- ; vel potiùs supponenda sunt cum Substan- s primò conflari, ut *sun-shine* solis splendor, *f-torment* αὐτοτιμωρεία, sui tormentum: & inde ex his aggregatis formari Adjectiva, *sun- n-y, self-torment-ing*.

Si quis autem hæc omnia pro Compositis ha- ri contendat: ego non prorsus abnuo, modò lia composita dicat esse qualia sunt ὅστις, ὧν- τινων, ἐκάτι, τοιγαροῦν, *etjam, quare, quamobrem, uandoquidem, nihilominùs, respublica, senatus- consultum, hujusmodi, &c.* in quibus & voces ipsæ & syntaxis manet integra.

Notandum autem est, quod hujusmodi Ad- jectiva nonnulla, quoties Materiam significant, *Materialia.*

(& *Materialia* igitur dici possunt,) terminationem *en* aliquando assumunt: ut *a gold-ring, a golden ring* annulus aureus; *a brasse-vessel, a brazen vessel*, vas æneum; *a horn top, a hornen top*, trochus corneus; Sic *a leaden pipe* tubus plumbeus, *a wooden beam* trabs lignea, *a woolen cloth* pannus laneus, *a linen cloth* pannus lineus, *an earthen veßel* vas fictile, vas terreum; & rarò alia.

Sed nec hæc Adjectiva Materialia tam strictam subeunt legem quin aliquando possint suis substantivis postponi; Ut nec alia Adjectiva (præter duo jam enumerata genera) sive primitiva sint, sive a Substantivis aut aliunde formata; quorum non pauca genera suo loco recensebuntur.

Adjectiva Substantivè posita (hoc est, omisso suo Substantivo,) pro Substantivis habentur: Et, Adverbialiter posita, Adverbiascunt.

CAP. VI.
De Comparationibus.

Nomina Adjectiva (ut apud Latinos) Comparationem sortiuntur; Gradus nempe adsciscunt Comparativum & Superlativum.

Gradus Comparationis. Gradus Comparativus formatur a Positivo addendo *er*; Superlativus addendo *est*.

Ut *fair* formosus, *fairer* formosior, *fairest* formosissimus. Sed & uterque gradus per circumlocutionem formatur, ut apud Latinos; ut, *more fair, most fair, very fair*, magis formosus, maximè formosus, valdè formosus.

Tri

.6.
em
ing
vas
is;
am
en
le,

um
b-
æ-
va
no-
r.

ſt,
vis
d-

s)
us
u-

ſi-
ſt.
o-
c-
re
rè

ri

Ta
T
nla
ad
por
s'f
N
on
on
e&
E
veri
Cou
fort
Ab.
uppe
nea
bine
late
Mu
mor

par
bia
U
nus
sim

D
N
ter

Tria quidem (& vix plura) formantur irregulariter. *Good* bonus, *better*, *best*, (pro *bet'st*;) *bad*, *ill*, malus, *worse* (& *worser*,) *worst* (pro *wors'st*;) *Little* parvus, *lesse* (& *lesser*,) *lest* (pro *les'st*.)

Multi pro *lest* scribunt *least*, (ut distinguatur a conjunctione *lest* ne, ut non,) verùm omnino contra analogiam Grammaticæ. Mallem ego Adjectivum *lest*, Conjunctionem *least* scribere.

Ex quibusdam sive Præpositionibus sive Adverbiis formantur (ut apud Latinos) Adjectiva Comparativa & Superlativa. Sic *Be-fore*, *former*, *formost*, (& *first*, quasi *for'st*) præ, prior, primus; *Ab-ove*, *over*, *overmost*, vel *up*, *upper*, *upmost*, & *uppermost*, supra, superior, supremus : *Be-neath*, *neather*, *neathermost*, infra, inferior, infimus : *Be-hind*, *hinder*, *hindmost*, & *hindermost* : *Late*, *later*, *latest*, & *la'st*, post, (serò,) posterior, postremus: *Much* multum, & *many* (olim *moe*) multi, faciunt *more*, *most*, quasi *mo'r*, *mo'st*.

Ut alia Adjectiva, ita præsertim Comparativa & Superlativa sæpissimè Adverbiascunt.

Ut *ill-done* malè factum, *much lesse* multò minus, *lesse pleasant* minùs volupe, *most learned* maximè doctus.

CAP. VII.

De Pronominibus, seu Nominibus Personalibus.

NOmina quædam *Personalia*, vulgo *Pronomina* dici solent; ideo quia alterius Nominis quasi vicem supplent.

Sunt quidem revera Nomina, sed aliquantum irregularia.

Pronominum status duplex. Hæc autem, tam singularia quam pluralia, duplici ferè formâ seu statu occurrunt: alterum ego *Rectum* appello, alterum *Obliquum*. Habéntque sua Adjectiva Possessiva, licèt peculiari plerumq; modo formata.

In statu recto usurpantur quoties vel Absolutè ponuntur; vel Verbo præcedunt ut Latinorum casus rectus: In statu verò obliquo, ubivis alias; quippe cum Verbo, Præpositioni, aliíve voci rectrici postponuntur.

Pronominum enumeratio.

I. Primam personam designat in Recto Singulari *I* ego, in Obliquo *mee*, cujus Possessivum *my, mine*; in Recto Plurali *wee* nos, in Obliquo *us*, cujus Possessivum *our*, *ours*, noster.

Thou. Secundam personam designat *thou* tu, in obliquo *thee*, unde Possessivum *thy, thine*; Pluraliter (tam in recto quam obliquo) *yee*, *you*, vos, unde Possessivum *your*, *yours*, vester.

Hee. Tertiâ personam, ubi de Maribus fit sermo, *hee* ille, in obliquo *him* (pro *heem*,) unde Possessivũ *his* (pro *hee's*:) Sin de Fœminis agatur, *shee* illa, in obliquo *her*, Possessivum *her*, *hers*: Si autem de neutro sexu agatur,

[...]tur, *it* illud (tam in statu recto quam [ob]liquo,) unde Possessivum *its*. In plu[ral]i (sive de maribus, fœminis, aut neutris [usurp]atur,) *they* illi, illæ, illa; in obliquo [the]*m*, (*theim*;) Possessivum *their*, *theirs*.

Interrogativum, in utrovis numero, [d]e Personis est, *who* quis, in obliquo *whom*; [d]e Rebus (tam in rècto quam obliquo) [w]*hat*; Possessivum *whose*, (vel potius [w]*ho's*,) Quod tamen de Rebus rariùs u[s]urpatur, sed potiùs *whereof*. Who.

Notandum autem Possessiva *my*, *thy*, *her*, *our* [y]*our*, *their*, tunc usurpari quando Substantivis conjunguntur; ut *this is my house*, hæc est mea domus: at *mine*, *thine*, *hers*, *ours*, *yours*, *theirs*, ubi Substantivum subintelligitur, ut *this house is mine*, domus hæc est mea: sed & *mine*, *thine*, dicimus nonnunquam ubi Substantivum exprimitur, sed solummodo ante Vocalem; ut *my arm* vel *mine arm*, brachium meum. Nonnulli etiam *hern*, *ourn*, *yourn*, *hisn*, dicunt pro *hers*, *ours*, &c. sed barbarè, nec quisquam (credo) sic scribere solet.

Notandum item apud nos morem obtinuisse (sicut apud Gallos aliósque nunc dictum) dum quis alium alloquitur, singularem licèt, numerum tamen pluralem adhibendi; verùm tunc *you* dicimus, non *yee*. Singulari verò numero siquis alium compellet, vel dedignantis illud esse solet, vel familiariter blandientis.

Hæc autem omnia Pronomina simul con- enda proponit hæc Synopsis.

		Pronom. Primit. in statu. Recto	Obliquo	Eorum Possessiva. Cum Substantivo.	Sine Substantivo.
Pers. 1.	Singularis	*I*	*mee*	*my*	*mine*
	Pluralis	*Wee*	*us*	*our*	*ours*
Pers. 2.	Singularis.	*Thou*	*thee*	*thy*	*thine*
	Pluralis.	*Yee*	*you*	*your*	*yours*
Pers. 3. Sin.	Mas.	*Hee*	*him*	*his*	
	Fœ.	*Shee*	*her*	*her*	*hers*
	Neu.	*It*		*Its*	
	Pluralis.	*They*	*them*	*their*	*theirs*
Interrogativum.	Personarū.	*Who*	*whom*	*whose*	
	Rerum,	*What*		*whereof*	

Demonstrativa *this*, *that*, hic, ille; pluraliter *these*, *those*. Item *the same* idem; & Relativum vel etiam Interrogativum *which* qui: nullâ ratione dicenda puto Pronomina, sed planè nomina Adjectiva. This, that

Non enim pro nomine Substantivo poni solent, ut nempe ipsius locum suppleant, (quod in Pronominibus fieri debere ipsa Denominatio ostendit:) sed Substantivis adjiciuntur, eodem planè modo quo alia quælibet Adjectiva; ut *this man*, *that man*, *which man*, *the same man*, homo hic, ille, quis, idem. Si enim aliquando sine suis substantivis occurrant, quod quidem non rarò fit, ipsa tamen Substantiva subintelliguntur; prout in aliis ferè omnibus Adjectivis fieri solet. Dicimus enim, Latine *unus*, *multi*, *omnes*, *alii*, *docti*, *indocti*, &c. Anglicè *one*, *many*, *all*, *others*, *the learned*, *the unlearned*, &c. omissis Substantivis: Nec tamen hæc Adjectiva in Pronominum numerum accenseri solent.

Relativum *which* qui, usurpatur etiam interrogativè; ut in aliis linguis fieri solet. Which.

Est autem nomen adjectivum.

De his autem notandum est, dici non rarò *hereof*, *thereof*, *whereof*; *hereby*, *thereby*, *whereby*, &c. pro *of this*, *of that*, (*of these*, *of those*,) *of which*; *by this*, *by that*, (*by these*, *by those*,) *by which*, &c.

Notandum item vocem *what* (interrogativè, aut indefinitè sumptã) aliquando Adjectivè poni; sed non eodem sensu quo inter Pronomina suprà retulimus: Nam *what* pronomen, significat *Quid* (substantivè sumptum;) at *what* Adjectivum, potiùs est *qualis*; ut *what man*, qualis homo. What.

Vox

Own. Vox *own*, quæ possessivis non rarò i[n]
φατικῶς subjungitur, est planè nom[en]
Adjectivum, & valet Latinorum *Propri[um]*

Sic *my own house*, *your own lands*, *Alexand[er's]*
own sword, &c. [Mea ipsius domus, vestri ipsorum
fundi, Alexandri ipsius ensis, &c.] sunt ad ver-
bum *mea propria domus*, *vestri proprii fundi*, *Alex-*
andri proprius gladius, &c.

Self. Vox *self*, pluraliter *selves*, quamvis e-
tiam Pronomen a quibusdam censeatur,
(quoniam ut plurimum per Latinum *ipse*
redditur;) est tamen planè nomen sub-
stantivum; cui quidem vix aliquod apud
Latinos Substantivum respondet, proxi-
mè tamen accedit vox *persona*, vel *propria*
persona.

Ut *my self*, *thy self*, *our selves*, *your selves*, &c.
[ego ipse, tu ipse, nos ipsi, vos ipsi, &c.] ad ver-
bum *mea persona*, *tua persona*, *nostra persona*, *vestra*
personæ, &c. Fateor tamen *himself*, *itself*, *them-*
selves, vulgò dici pro *his-self*, *its-self*, *their-selves*;
at (interposito *own*) *his own self*, *its own self*,
their own selves, ipsius propria persona, illorum
propriæ personæ. Eodem sensu apud Græcos
Poetas occurrunt ἲς, βίη, κράτος; ut βίη Ἡ-
ρακληείη, vel Ἡρακλῆος βίη, Hercules ipse,
vel, propria Herculis persona; *Hercule's self*,
Hercules himself, *Hercules's own self*. Sic illud
Psal. 99 4. עז מלך *robur Regis justitiam amat*,
reddi non incommodè poterit, *the Kings self*
(vel

(the Kings Majesty) loveth righteousnesse; Rex ipse, Regia Majestas, Regis persona propria justitiam amat.

CAP. VIII.

De Verbo.

Verborum flexio seu conjugatio, quæ in reliquis linguis maximam sortitur difficultatem, apud Anglos levissimo negotio peragitur. *Tempora.*

Nos duo tantum habemus Tempora in quovis verbo, Præsens & Præteritum imperfectum: Duo item Participia, Activum & Passivum, quæ planè Adjectiva sunt, aliorúmque Adjectivorum naturam omnino obtinent. Quod superest, verborum aliquot auxiliarium adjumento ferè totum perficitur.

Præsens. Præsens, est ipsum thema; ut *Burn* uro: Atque illud innuit quod jam cum loquimur *præsens est*.

Præteritum Imperfectū. Præteritum Imperfectum themati regulariter adjungit *ed*, ut *Burned* urebam: Illud autem innuit quod illo quidem tempore (de quo fit sermo) *præsens erat*, seu (ut loquuntur) *in fieri*. Atque eadem etiam vox est Participium Passivum regulariter *Participium Passivum.*

gulariter

gulariter formatum ; ut *Burned* ustus.

Præteriti Imperfecti, & Participii Passivi Anomaliæ pòst tradentur.

Activum. Participium Activum themati adjungit *ing*. Ut *Burning* urens. Eadêmq; vox Substantivè posita est Nomen Verbale, atq; etiam Gerundiorum vices supplet, ut *in burning this* in urendo hoc, *in burning of this* in ustione hujus.

Infinitum. Verbo Infinitè posito præfigi solet particula *to*. (Quæ tamen nonnunquam omittitur ; ut post dicetur.)

Usurpatur autem post alia (non pauca) verba, & Adjectiva; ut etiam ubi Substantivè ponitur: omnino ut Latinorum modus infinitivus.

Persona. Personarum & Numerorum distinctio, per præfixa nomina Personalia, (vel, in tertiâ personâ, alia quævis Substantiva,) instar Latinorum casus nominativi, maximè indigitatur: ut *I burn* uro, *they burn* urunt.

In secundâ tamen personâ singulari, utriusq; Temporis, additur terminatio *est*; & in tertiâ singulari, præsentis temporis, terminatio *eth*, vel ipsius loco *s*, (aut, si necessitas pronunciandi postulet, *es*.) *Thou burnest*, *He burneth*, (vel *burns*,) *thou burned'st* ; uris, urit, urebas.

Dicimus

Dicimus autem (a verbis auxiliaribus *will*, *all*,) *wilt*, *shalt*, per syncopen pro *will'st*, *shall'st*: tem *hast*, *hath*, hoc est *ha'st ha'th*, pro *hav'st*, *av'th*, (ut & *had* pro *hav'd*.) Et in verbis auxiaribus *will*, *shall*, *may*, *can*, terminatio *eth*, prors omittitur.

Omittitur etiam utraque terminatio in Imperando; &, post conjunctiones *if* si, *that* ut, *hough*, *although* quamvis, *whether* utrum, & aliuando etiam post alia aliquot Conjunctiones & Adverbia; tunc scilicet ubi Latini modum Imperativum aut Subjunctivum adhiberent.

In Terminationibus *est*, *eth*, *ed*, (& *en*, de quâ postea dicetur, ut & passim alias) vocalis *e*, ferè d placitum, per Syncopen, tollitur, (nisi forsan asperitas pronunciandi aliquando impediat;) ejúsque defectus, ubi opus est, Apostrophi notâ innuitur; ut *plac'd* pro *placed* locatus; *burn'd*, *burnd*, pro *burned* ustus.

CAP. IX.

De verbis Auxiliaribus Mutilis.

VErbis infinitis (sed omissâ particulâ *to*) præponuntur hæc Verba Auxiliaria *Do*, *will*, *shall*, *may*, *can*, cum eorum Præteritis Imperfectis *Did* (pro *doed*,) *would*, *should*, (ab antiquis *wolle*, *sholle*,) *might* (olim *mought*,) *could*: Item *must* (quod extra tempus præsens non reperitur.) *Auxiliaria mutila.*

Sed

(Sed & Verba *let* permitto, *bid* jubeo, audeo, *help* adjuvo, & fortasse alia nonn quasi essent verba Auxiliaria, præponuntur c verbis infinitis omissâ particula *to.*)

Hæc autem verba auxiliaria, ideo *mutila* minanda censeo, quoniam ultra tempus Præ tum Imperfectum non usurpantur: Partici nempe non habent, nec verba auxiliaria præfixa admittunt.

Duo tamen Do ago, & *will* volo, quoniam positâ auxiliarium naturâ non rarò ut verba solura occurrunt, integrè formantur; nempe participia habent (*doing*, *done*, *willing*, *willed*,) quàm verba auxiliaria admittunt; ubi scilic sunt verba absoluta, non autem ubi sunt Au liaria.

Do. *Do* & *did* indicant emphaticè tempu Præsens, & Præteritum Imperfectum Uro, urebam; *I burn*, *I burned*, vel (emphaticè) *I do burn*, *I did burn.*

Shall, will *Shall* & *will* indicant Futurum. Uret *It shall burn*, *it will burn.*

Quoniam autem extraneis satis est cognitu difficile, quando hoc vel illud dicendum est; (non enim promiscuè dicimus *shall* & *will*;) neq; tamen alii quos vidi ullas tradidere regulas quibus dirigantur: has ego tradere necessarium duxi, quas qui observaverit hac in re non aberrabit.

Quomodo differunt. In primis personis *shall* simpliciter prædicentis est; *will*, quasi promittentis aut minantis.

In

In secundis & tertiis personis, *shall* pro-
mittentis est aut minantis, *will* simplici-
r prædicentis.

Uram, ures, uret, uremus, uretis, urent: *I*
ll burn.you will, (thou wilt,) he will, we shall,
will,they will burn; nempe hoc futurum præ-
co: vel *I will,you shall, (thou shalt) he shall,wee*
ll, yee shall, they shall burn; nempe, hoc futu-
m spondeo, vel, faxo ut sit.

Would & *should* illud indicant quod e-
t, vel esset, futurum: cum hoc tamen
iscrimine; *Would* voluntatem innuit seu
gentis propensionem, *should* simpliciter
uturitionem.

Urerem; urere debeam, deberam, volebam,
ellem; *I should, or would, burn.*

May & *can*, cum eorum præteritis Im- May, can.
erfectis *might* & *could*, Potentiam innu-
nt: cum hoc tamen discrimine: *may* &
ight vel de Jure vel saltem de rei possi-
ilitate dicuntur; at *can* & *could* de viri-
us agentis.

Possum (sive potis sum) urere, *I can burn*;
poteram vel possem (potis eram vel essem) u-
rere, *I could burn*: possum urere (nempe possi-
bile est, aut licet,) *I may burn*; poteram vel pos-
sem urere (possibile vel licitum erat vel esset)
I might burn.

Must. *Must* necessitatem innuit. Debeo, opor[tet,] necesse est, urere, *I must burn.*

CAP. X.

De *Verbis Auxiliaribus Integris.*

Auxiliaria Integra. ALia duo verba auxiliaria H*ave*, & *a[m]* (seu *bee*,) Præponuntur Participii[s] Passivis; eodem planè modo quo aliis quibusvis vel Adjectivis vel etiam Sub[s]tantivis.

Eodem plane modo quo Gallorum *j'ay, je suis*, aliáque ejusdem significationis in linguis aliis modernis; quibus hæc nostra respondent.

Integra vero ideo appello, quoniam non modo duo tempora (præsens & imperfectum,) sed & participia habent, & verba auxiliaria sibi præfixa admittunt (dummodo ipsa tamen adhuc maneant auxiliaria) non secus ac alia quævis Verba absoluta.

Auxiliaria tamen dico, quia non modò Præteritorum perfectorum & plusquam perfectorum omnium, sed & totius vocis Passivæ vices sustinent.

Have. H*ave* (participio passivo junctum) indicat Præteritum Perfectum; illud nempe quod nunc est præteritum, seu (ut lo-

quuntur

[...]untur) in facto esse: *Had*, præteritum [...]usquam perfectum, illud nempe quod [...]nc erat præteritum, (eo scilicet tempore [...]e quo fit sermo.)

[...]ssi *I have burned*, ussĕram *I had burned*, ussisse [...] *have burned*, κεκαυκώς *having burned*, loquutus [...]*ving spoken*. Sic *shall have*, *will have*, illud in[...]cant quod erit præteritum; quod Græci for[...]sse per ipsorum paulo-post-futurum, vel mox[...]uturum exprimere possunt; Latini verò ægriùs [...]xprimunt nisi in verbis formæ Passivæ, ut lo[...]quutus ero, *I shall have spoken*, loquutus essem, *I [...]ould have spoken*; nam *I shall have burned*, *It will [...]ave burned*, difficiliùs latinè redditur, nisi for[...]n *ussero*, *usserit*, tantundem significare dicamus: [...]t *I should have burned*, *I would have burned*, Lati[...]nè dicimus, *Ussissem*, *ussisse vellem*.

Am vel *bee* sum, (participio passivo [...]unctum) totius vocis Passivæ (ut loquun[...]tur Latini) vices gerit. Am, Be.

Prout etiam in aliis nunc dierum linguis: & [...]uidem ex parte in linguâ etiam Latinâ.

Est autem hoc verbum satis anomalum; & duplicem quidem formam habet.

In Præsenti { *Am*, *art*, *is*, pluraliter *are*. / *Bee*, *bee'st*, *bee*, pluraliter *bee*. }

In Præterito Imperfecto { *was*, *wast*, *was*, / *were*, *wert*, *were*, } pluraliter *were*.

Infinitum *to be*. Participium Activum *bein* passivum *been*.

Prior forma (tam in Præsenti, qu in Præterito Imperfecto) illic plerumqu adhibetur ubi Latini modum Indicativu ponerent; alibi ferè semper secunda.

Uror, ustus sum, *I am burned*; si urar, si ust sim, *if I be burned*; urebar, ustus eram, *I was bu ed*; quamvis urerer, quamvis ustus essem, *althoug I were burned*; ustus fui, *I have been burned*; ust fueram, fuissem, *I had been burned*; urar, *I shall b burned*; ustus ero *I shall have been burned*; ust essem, fuissem. *I should be burned. I should have bee burned*; ustus esto *be burned*; uri *to be burned*; ustus esse vel fuisse *to have been burned.*

CAP. XI.

De sede vocis Nominativæ & Accusativæ, aliisq; ad Verborum syntaxin spectantibus.

Sedes vocis Nominativæ

INterrogando & Imperando, vox Nominativa suo Verbo postponitur; (nempe Auxiliarium primo, si quod adsit; vel, si non adsit auxiliare, ipsi verbo Absoluto:) Alibi plerumque (nec semper tamen) præponitur

Ubi

[U]bi autem *Imperandi* dixi, etiam intelligen[dos] vellem Permissiones, Concessiones, &c. quæ [L]atinis per modum Imperativum efferuntur. [U]ro, uris, urit, &c. *I burn, thou burnest, he burn[eth]* &c vel *I do burn* &c. Uro? uris? urit? &c. [Bu]rn I? burnest thou? burneth he? &c. vel *Do I* [bu]rn? *dost thou burn? doth he burn?* &c. Uram, [ur]as, urat, &c. vel ure, urito, &c. *Burn I, burn* [th]ou, *burn he* &c.

Notandum autem quod ubi in secundis perso[ni]s fit Imperium seu Concessio, vox nominativa [sæ]pissimè omittitur; ut Ure, urite, *burn*; pro *burn* [th]ou, *burn yee*: In reliquis verò personis fit sæpe [ci]rcumlocutio per vocem *let* (permitte, sine,) [u]t Uram, uras, uramus, urant, *let me burn, let him* [b]urn, *let us burn, let them burn*; hoc est ad verbum [si]ne me urere (*permitte ut uram*) *fine eum urere*; [&]c Quod ipsum quidem apud Latinos fit, nam [c]um *urat, uramus*, &c. (quæ sunt revera modi [S]ubjunctivi) Imperativè usurpantur, ponuntur [e]llipticè, pro *esto ut urat, licet ut urat,* [l]icet *urat, sine urat*, aut alia ejusmodi for[m]ulâ.

Nec mirum sit, me primam personam singula[r]em modi Imperativi recensuisse, quod pauci [f]aciunt; nam qui hujusmodi formas Imperati[v]as esse concesserit, [Petat quoties velit nunquam obtinebit; Petamus quoties velimus, nunquam obtinebimus &c.] *Ask he* (vel *let him* [a]*sk*) *as oft as he will, he shall never obtain*; &c. [E]idem etiam de hac, eâdem ratione, concedere debet [Petam ego quoties velim, nunquam obtinebo;] *Ask I* (*let me ask*) *as oft as I will, I shall never obtain.*

Eâdem ferè formâ nonnunquam postpositio vocis Nominativæ, (post Præteritum Imperfe-

ctum, præsertim verborum auxiliarium,) supplet defectum conjunctionis if si. Si petiisset, obtinuisset: *Had he asked*, (pro *if he had asked*) *he had obtained*.

Sedes vocis Accusativæ.

Vox Accusativa verbis Transitivis (nunc dierum) plerumque postponitur; ut Vrit me, *he burneth mee*.

At olim solebat sæpius præponi, *hee mee burneth*, *mee hee burneth*; prout adhuc apud Germanos & Belgas usu fit, & aliquando etiam apud Anglos, præsertim Poetas.

Sedes particulæ Negativæ.

Adverbium negandi *not* (non,) Verbo postponitur, (nempe auxiliari primo, si quod adsit, aut, si non adsit auxiliare, Verbo principali:) aliis tamen orationis partibus præfigi solet.

Non urebat, *it burned not*, *it did not burn*: non me *not me*; me non-urebat *it burned-me not*, *it burned-not mee*, *mee it burned not*; non-me urebat *it burned not-me*, *me it burned not*.

Latinorum Participia in rus & dus.

Latinorum Participia Futuri temporis (in *rus* & *dus*) nos plerumque efferimus per Verbum Infinitum.

Præfixo tamen (aut per Ellipsin omisso) Adjectivo aptæ significationi; (vel aliquando Præpositione) ut fiat circumlocutio. Moriturus *to dy*, vel *about to dy* (quasi, circiter ipsum mori,) *ready*

ready to dy (mori paratus,) *like to dy* (morti vicinus, verisimiliter moriturus,) *condemned to dy*, (morti damnatus.) Sic, occidendus, *to be killed*, *ready to be killed*, *like to be killed*, aut alia non absimili formâ.

Est (ut loquuntur) tertii adjecti, innuitur præfixâ voce *there*, & postpositâ voce Nominativâ. Ut Est (datur) calor in sole, *there is heat in the Sun*: Non sunt (non dantur) orbes solidi, (nulli dantur orbes solidi,) *there are no solid orbs*, &c.

Verba Impersonalia, propriè non habemus: sed quę Latini Impersonaliter efferunt, nos efferimus personaliter, præfixâ voce Nominativâ *it*. *Verba Impersonalia.*

Placet, juvat, oportet me, virtuosum esse; *It pleaseth, it delighteth, it behoveth me, to be vertuous.* Ubi tamen siquis dicat [*virtuosum esse*] casum esse *Nominativum* verbis *placet*, *juvat*, *oportet*, ideóque ipsa esse Personalia; ego neutiquam inficias ibo. Constructio Anglicana sic accipienda est, *To be vertuous, it pleaseth me*; (virtuosum esse, id mihi placet:) Ubi vel prior vox *Nominativa*, (*to be vertuous* virtuosum esse) absolutè ponitur; vel posterior (*it*, id) redundat, saltem emphatica vel exegetica fit reduplicatio.

CAP.

CAP. XII.

De Verbis Anomalis.

Duo Præmonita.

RESTAT ut de Verborum aliquot Anomaliâ pauca tradam. De quibus hæc duo primitûs monenda sunt.

1. Tota quæ sequitur Anomalia non nisi Præteriti Imperfecti temporis, & Participii Passivi formationem spectat.

Nam in ipsis quidem Verbis Irregularibus nihil aliud irregulare est.

2. Tota illa quantacunque Anomalia, Verba Exotica vix omnino attingit, sed illa sola quæ Nativa sunt.

Exotica verò illa appello quæ a Latinis, Gallicis, Italicis, Hispanicis, aut etiam Cambro-britannicis deduximus, quæ quidem multa sunt: Nativa verò illa voco quæ ab antiquâ linguâ Teutonicâ, seu Saxonicâ, originem ducunt; quæ quidem omnia sunt Monosyllaba, (aut saltem a Monosyllabis deducta,) & plerumque nobis cum Germanis, Belgis, Danis, &c. communia sunt (levi saltem immutatione factâ,) quorum nempe sive Linguæ sive Dialectus ejusdem cum nostrâ Anglicanâ sunt originis.

Ano-

Anomalia prima, quæ maximè generalis est, ex celeritate pronunciandi originem duxit: nempe, (post syncopen vocalis *e* in regulari terminatione *ed*, relicta consona *d* sæpissimè mutatur in *t*; quoties scilicet pronunciatio sic evadit expeditior. (Et quidem contractio potius dicenda videtur, quam Anomalia.) *Anomaliæ Generales.*

Nempe post *c*, *ch*, *sh*, *f*, *k*, *p*, *x*, & post consonas *s*, *th*, duriùs pronunciatas, & aliquando post *l*, *m*, *n*, *r*, modò præcedat vocalis brevis: hæ enim literæ faciliùs post se recipiunt *t* quam *d*. Ut, *plac't*, *snatch't*, *fish't*, *wak't*, *dwel't*, *smel't*, &c. pro *plac'd*, *snatch'd*, *fish'd*, *wak'd*, *dwell'd*, *smell'd*, vel *placed*, *snatched*, *fished*, *waked*, *dwelled*, *smelled*, a Verbis *to place* loco, *to snatch* rapio, *to fish* piscor, *to wake* evigilo, *to dwell* habito, *to smell* olfacio.

Sed & vocalis longa præcedens non rarò abbreviatur, vel in cognatam breviorem transit; quæ & ipsa conducunt ad celeriorem pronunciationem. Sic *kept*, *slept*, *wept*, *crept*, *swept*, *lept*, a verbis *to keep* servo, *to sleep* dormio, *to weep* fleo, *to creep* repo, *to sweep* verro, *to leap* salto.

At post consonas *b*, *g*, *v*, *w*, *z*, atq; *s*, *th*, molliùs prolatas; & *l*, *m*, *n*, *r*, præcedente vocali longâ, manet *d*: faciliùs enim coalescunt cum *d*, propter similem spiritûs ad nares directionem, quam cum *t*. Sic *liv'd*, *smil'd*, *raz'd*, *beleev'd*, &c. a verbis *to live* vivo, *to smile* subrideo, *to raze* deleo, *to beleeve* credo.

Nisi cùm vocalis longa abbreviatur ante, *l*, *m*, *n*, *r*; & ubi *b*, *v*, in *p*, *f*, sonúsque mollior literarum *s*, *th*, in earundem sonum duriorem transit.

Ut

Ut *felt, delt, dremt, meant, left, bereft, beleft,* ... Verbis *to feel* tactu sentio, *to deal* distribuo, ... *dream* somnio, *to mean* intendo, *to leave* lin... *to bereave* orbo, *to beleeve* credo.

Ubi autem *d* vel *t* præcesserat, litera addit... *d* vel *t* (in hac contracta formâ) cum *d* vel *t* ... dicali in unam literam coalescunt. Nempe si *t* ... dicalis esset, coeunt in *t*; sin *d* esset radical... tum vel in *d* vel in *t* coeunt, prout hæc vel i... litera promptiùs proferri possit. Ut *read, le... spred, shed, dread, shred, tread, bid, hid, chid, fe... bled, bred, sped, strid, slid, rid,* &c. (seu poti... *readd, bidd,* &c. quasi *read'd, bid'd,* &c.) a Verbi... *to read* lego, *to lead* duco, *to spread* expando, ... *shed* effundo, *to dread* revereor, *to shread* minutim seco, *to tread* conculco, *to bid* jubeo, *to hi...* abscondo, *to chîde* objurgo, *to feed* pasco, *to bleed* sanguinem emitto, *to breed* pario, educo, *to speed* expedio, *to strîde* passum extendo, *to slîde* labor, *to rîde* equito. Sic, *cast, hurt, cost, burst, eat, beat, sweat, sit, quit, smit, writ, bit, hit, met, shot,* &c. (aut fortasse meliùs *eatt, bitt, hitt,* &c. quasi *eat't, bit't hit't,*) a verbis *to cast* projicio, *to hurt* lædo, *to cost* consto, (de pretio dictum,) *to burst* rumpo, *to eat* edo, *to beat* verbero, *to sweat* sudo, *to sit* sedeo, *to quit* libero, *to smîte* percutio, *to wrîte* scribo, *to bîte* mordeo, *to hit* percutio, *to meet* occurro, *to shoot* ex machinâ projicio. Item *lent, rent, sent, girt,* &c. (pro *lend'd, send'd.* &c. vel *lendt, sendt,* &c.) a verbis *to lend* mutuò do, *to send* mitto, *to rend* lacero, *to gird* cingo.

Verba autem hanc Anomaliam seu contractionem passa, admittunt ut plurimum etiam formam regularem, non minùs eleganter quam hanc

[...]nc contractam; ut *placed*, *fished*, *beleeved*, *be*[...]*ved*, *girded*, &c. vel *plac'd fish'd* &c. Nisi for[...]sit cacophonia nonnunquam impediat syncopen passa, (ut *gird'd*.) aut etiam (in Verbis frequentissimi usus) celeritas pronunciandi contractiorem formam in quibusdam ut plurimum [...]deat; unde *kept*, *wept*, ferè semper dicimus; *keeped*, *weeped*, rariùs

Anomalia secunda etiam frequens est, sed solummodò Participium Passivum spectat: Nempe Participium Passivum olim sæpissimè formabatur in *en*: Cujusmodi satis multa adhuc retinemus, præsertim ubi Præteritum Imperfectum insignem aliquam anomaliam patitur. (Atque hæc quidem Altera Participii Formatio, potiùs quam Anomalia, non incommodè dici potest.) *Participia in en.*

Ut *been*, *taken*, *given*, *slay'n*, *know'n*, &c. a Verbis *to be* esse, *to take* accipio, *to give* do, *to slay* occido, *to know* cognosco.

Et quidem nonnunquam post Præteriti Imperfecti & Participii Passivi communē sive contractionem sive anomaliam, etiam hæc Participii Passivi peculiaris anomalia accedit. Scilicet tam *written*, *bitten*, *eaten*, *beaten*, *bidden*, *chidden*, *shotten*, *rotten*, *chosen*, *broken*, &c. quam *writt*, *bitt*, *eat*, *beat*, *bidd*, *chidd*, *shott*, *rott*, *chose*, *broke*, &c. in Participio Passivo (at non item in Præterito Imperfecto) promiscuè efferuntur; a verbis *to write* scribo, *to bite* mordeo, *to eat* edo, *to beat* verbero, *to bide* abscondo, *to chide* objurgo,

go, *to ſhoot* projicio, *to rot* putreſco, *to chooſe* e[...]
to break frango; aliáque ejuſmodi multa.

Item promiſcuè formantur Participia [...]
ſhew'n, *hew'n*, *mow'n*, *loaden*, *laden*; atque [...]
ſhew'd, *hew'd*, *mow'd*, *loaded*, *laded*; a Verbi[...]
ſów ſero, *to ſhew* oſtendo, *to hew* dolo, *to mow* [...]
to; *to load* vel *lade*, onero. Aliáque forſan a[...]
quot ſimilia.

Anomaliæ Speciales. Sunt & aliæ Anomaliæ non paucæ, præſertim in Præterito Imperfecto; ſed quæ magis ſpeciales ſunt, nec quidem adeo multæ quam ut poſſint ſigillatim recenſeri.

Verba Auxiliaria, earúmque anomaliam ſupra tradidimus. Alia ſequuntur, quæ in ſuas claſſes diſtribuemus, præmiſſis illis quæ utrobique eandem vocem retinent, adjunctis deinde aliis quæ aliter in Præterito Imperfecto, aliter in Participio Paſſivo efferuntur.

1. *Win* lucro, *ſpin* neo, *begin* incipio, *ſwim* no, *ſtrike* percutio, *ſtick* hæreo, *ſing* cano, *ſting* aculeis pungo, *fling* jacio, *ring* campanam pulſo, *wring* torqueo, *ſpring* germino, *ſwing* pendulus agitor, *drink* bibo, *ſink* mergor, *ſhrink* contrahor, *ſtink* fœteo, *hang* pendeo, *come* venio, *run* curro, *find* invenio, *bind* ligo, *grind* contero, *wind* convolvo; tam in Præterito Imperfecto, quam in Participio Paſſivo, dant *wónne*, *ſpun*, *begun*, *ſwum*, *ſtruck*, *ſtuck*, *ſung*, *ſtung*, *flung*, *rung*, *wrung*, *ſprung*, *ſwung*, *drunk*, *ſunk*, *ſhrunk*, *ſtunk*, *hung*, *come*, *run*, *found*, *bound*, *ground*, *wound*; Sed & eorum pleraque formantur etiam in Præterito Imperfecto per *a*, Ut *began*, *ſang*, *rang*, *ſprang*, *drank*, *came*,

ran;

…; & quædam alia, ſed rariùs. Quædam in Par-
…cipio Paſſivo aſſumunt etiam *en*, ut *ſtricken*,
…unken, *bounden*. Sed & utrobique forma analo-
… ferè in omnibus retinetur, ut *ſpinned*, *ſwim-*
…ed, &c.

2. *Fight* pugno, *teach* doceo, *reach* extendo,
…eek quæro, *beſeech* oro, *catch* capio, *buy* emo, *bring*
…ffero, *think* cogito, *work* operor: faciunt *fought*,
…aught, *taught*, *ſought*, *beſought*, *caught*, *bought*,
brought, *thought*, *wrought*. Sed & ex his non pauca
analogiam retinent, ut *teached*, *reached*, *beſeeched*,
catched, *worked*, &c.

3. *Take* capio, *ſhake* quatio, *forſake* deſero, *wake*
(*awake*) evigilo, *ſtand* (olim *ſtead*) ſto, *break*
frango, *ſpeak* loquor, *bear* fero, pario, *ſhear* ton-
deo, *ſwear* juro, *tear* lacero, *wear* induo, tero,
weave texo, *cleave* hæreo, *cleave* (olim *clîve*)
findo, *ſtrîve* contendo, *thrîve* diteſco, *drîve* pello,
ſhîne ſplendeo, *rîſe* (*arîſe*) ſurgo, *ſmîte* percutio,
write ſcribo, *bîde* (*abide*) maneo, *rîde* equito,
choose (*chûſe*) eligo, *tread* conculco, *get* acquiro,
beget gigno, *forget* obliviſcor, *ſeeth* coquo: fa-
ciunt utrobique *took*, *ſhook*, *forſook*, *wôke*, *awôke*,
ſtood, *brôke*, *ſpôke*, *bôre*, *ſhôre*, *ſwôre*, *tôre*, *wôre*, *wôve*,
clôve, *ſtrôve*, *thrôve*, *drôve*, *ſhône*, *rôſe*, *aroſe*, *ſmôte*,
wrôte, *bôde*, *abôde*, *rôde*, *chôſe*, *trodd*, *gott*, *begott*, *forgot*
ſod. Sed & utrobique dicimus etiam *thrive*, *rîſe*,
ſmitt, *writt*, *abidd*, *ridd*. In Præterito Inperfecto
quædã etiam formantur per *a*, ut *brake*, *ſpake*, *bare*,
ſhare, *ſware*, *tare*, *ware*, *clave*, *gat*, *begat*, *forgat*, & for-
taſſe quædã alia ſed rariùs. In Participio Paſſivo
formantur eorum non pauca etiam per *en*; ut
taken, *ſhaken*, *forſaken*, *brôken*, *ſpôken*, *bôrn*, (*bôr'n*)
ſhôr'n, *ſwôr'n*, *tôr'n*, *wôr'n*, *wôven*, *clôven*, *thrîven*,
drîven, *rîſen*, *ſmitten*, *written*, *ridden*, *chôſen*, *trod-*
den, *gotten*, *begotten*, *forgotten*, *ſodden*. Multa etiam
utrobique

utrobique retinent analogiam, ut *waked*, *and* *beared*, *sheared*, *weared*, *cleared*, *thrived*, *al* *choosed*, *seethed*, &c.

4. *Give* Do, *bid* jubeo, *sit* sedeo, faciunt Præterito Imperfecto *gave*, *bade*, *sate*: In Participio Passivo, *given*, *bidden*, *sitten*. Sed & utrobique *bidd*, *sitt*. Atque huc referenda sunt multa ex primâ & tertiâ classe, quæ formant præteritum imperfectum etiam in *a*.

5. *Draw* traho, *know* scio, *snow*, ningo, *grow* cresco, *throw* jacio, *blow* flo, *crow* cano, (instar galli) *fly* volare, *slay* occido, *see* video, *ly* jaceo, faciunt Præterita Imperfecta *drew*, *knew*, *snew*, *grew*, *threw*, *blew*, *crew*, *flew*, *slew*, *lay*; Participia Passiva per *en*, *draw'n* *know'n*, *snow'n*, *grow'n*, *throw'n*, *blow'n*, *crow'n*, *flyen* (*flow'n*) *slay'n*, *seen*, *ly'n* (*lay'n*) Sed & utrobique *draw'd*, *snow'd*, *throw'd*, *blow'd*, *crow'd*. At a *flee* fugio fit *fledd*. A *go* eo, fit *went* (ab Antiquo *wend*) & participium *go'n*.

Suntque hæc (quæ memini) omnia linguæ Anglicanæ Verba Anomala: Alia vel nulla sunt vel certè paucissima.

CAP. XIII.

De Adverbiis, Conjunctionibus, Præpositionibus & Interjectionibus.

Adverbia. ADverbia eandem sortiuntur naturam apud nos, quam apud Latinos, aliásque gentes: Nempe non Verbis tantùm, sed & aliis orationis partibus adjiciuntur.

Quorum

...orum præcipua sequuntur.

Adverbia Temporis ; Quando *when* , nunc ..., tunc *then*, hodie *to day*, cras *to morrow*, heri ...*er day*, perpetuo *ever* , nunquam *never* , diu ...*g, a great while*, donec *till, un-till*, dudum *since*, ...*e*, antehac *here-to-fore*, posthac *here-after*, jam... *already*.

Numeri ; Quoties *how oft*, toties *so-oft*, semel ...*ce*, bis *twice*, ter *thrice*, quater *four times*; sæpe, ...multoties, *oft, often, often-times , many-times*; ra...ò *seldome*, semper *all-ways*, (quasi omnibus vicibus, a Cambrica voce *gwaith* vices.)

Ordinis ; Primò *first*, deinde *afterward* , proximè *next* , secundò *secondly*, tertiò *thirdly* , ultimò *lastly*, tandem *at-last, at-length*, &c.

Loci ; Ubi *where*, hic *here*, illic *there*, ubique *every-where*, nusquam *no-where*, uspiam *any-where*, alicubi *some-where*, alibi(alicubi alias) *some-where*. else *elsewhere* ; intus *within* , foris *without* : quò *whither*, huc *hither*, illuc *thither*, aliquò *some whether*, intro *in*, foras *out* : Quorsum *which way*, horsum *this way*, sursum *upward* , deorsum *downward* : Unde *whence*, (*from whence*) hinc *hence*, inde *thence* : Simul *together*, seorsim *a-sunder*, n... *sunce* ; prope *near, hard-by* , longè *far-off*.

Affirmandi; etiam *yea , yes , I* ; forte *perhaps, perchance, peradventure, it may be*.

Negandi ; Non (absolutè positum) *no*, (conjunctè positum) *not*.

Monstrandi , En, *lo, behold*.

Similitudinis, & Comparationis ; Quàm, quomodo, *how* ; sic, tam, *so*; ut *as* , quantum (quam multum) *how much*, magis *more*, minùs *lesse*, maximè *most*, minimè *lest* , valdè *very, very much*, omninò *altogether , wholly*; ferme *allmost*, solummodo *only, but*; potius *rather*, quàm *than*, vix *scarce*, ægre *hardly*, bene *well*, malè *ill*, melius *better*, pejus *worse*

optimè

optimè *best*, pessimè *worst*, doctè *learnedly*, fortiter *valiantly*, citò *quickly*.

Reliqua fere Adverbia (& ex enumeratis non pauca) sunt vel Periphrases, ut, diu *a long while*, jamdudum *a great while ago*, sæpenumerò *many times*, &c. Vel Præpositiones aut Adjectiva Adverbiascentia, ut antè *before*, prope *near*, præter *beside*, infra *under*, *below*, &c. multum *much*, parum *little*, magis *more*, &c. Vel denique a quibusvis ferè Adjectivis formantur, adjunctâ terminatione *ly*; ut doctè *learnedly*, fortiter *valiantly*, subitò (subitaneè) *suddainly*, tertiò *thirdly*, &c.

Conjunctiones.

Conjunctiones item eundem habent usum quem apud Latinos, aliósque.

Quarum hæ sunt præcipuæ; Et *and*, quoque *also*, *likewise*, nec *nor*, *neither*, utrum *whether*, sive *or*, *either*, sed *but*, nam *for*, quia *because*, quare *wherefore*, ergo *therefore*, si *if*, tum *then*, quamvis, *though*, *all-though*, *not-with standing*, tamen *yet*, ut *that*, quòd *that*. quum *seeing*, *since that*, *when as*, nisi *except*, *unlesse*. saltem *at-least*, vel *even*.

Si quis tamen harum aliquot voces potiùs Adverbia esse dicat; aut etiam ex Adverbiis aliquot ad Conjunctionum classem referre malit: non tanti est ut hac de re quis contendat, cùm, & apud Latinos, eadem non rarò vox nunc pro Adverbio, nunc pro Conjunctione censenda est. Neque forsan aliquod grave detrimentum pateremur si tam Adverbia quam Conjunctiones & Interjectiones, ad eandem classem redigerentur. Est quidem nonnihil discriminis, sed leviusculum.

Præ-

Præpositiones etiam eandem sortiuntur naturam quam in aliis linguis : Sed frequentiori apud Anglos usu occurrunt quam apud Latinos, ideo quòd nos Casuum discrimina non agnoscamus. *Præpositiones.*

Verùm de hisce quicquid dicendum erat, supra, ubi de Nomine Substantivo agebatur, tradidimus.

Interjectiones non ita multas habemus. *O*, *oh*, *ah*, *fi*, *ha ha he*, *st*, nobis sunt cum Latinis communes. Heu *alas*, dolentis est : Vah *tush*, contemnentis : *Foh* foetorem abominantis. Væ *wo*, potiùs nomen est. *Interjectiones.*

CAP. XIV.

De Etymologiâ.

POstquam singulas orationis partes seorsim consideravimus : operæ pretium esse duxi, earum aliquam inter se convenientiam & affinitatem observare; de Etymologiam quâ una ab aliâ originem ducit.

Ex quolibet nomine Substantivo, aut *Adjectivum Possessivum*

Substantivè

Substantivè posito, (sive Singulari sive Plurali,) formatur Adjectivum *Possessivum*, addendo *s*. Ut supra dictum est.

Adjectivum Respectivū. Quodlibet etiam Substantivum, Adjectivè positum, degenerat in Adjectivum; quod Adjectivum *Respectivum* supra diximus.

Verbascentia. Substantiva item non pauca, aut etiam Adjectiva, (& aliæ nonnunquam orationis partes,) Verbaliter posita, degenerant in Verba: Et innuunt ejusdem rei qualemcunque applicationem: Accedente tamen non rarò Vocalis productione, atque etiam Consonantis alleviatione.

Ut *a house* domus, *to house* (domum adhibere) in domum recipere: *brass* æs, *to braze* obærare: *glasse* vitrum, *to glaze* vitrum applicare: *grasse* gramen, *to graze* gramine vesci: *prîce* precium, *to prize* æstimare: *breath* spiritus, *to breathe* spirare; *shade*, *shadow*, umbra; *to shade*, *to shadow*, obumbrare: *a fish*, piscis, *to fish* piscari: *oyl* oleum, *to oyl* oleo oblinere: *rûle* regula, regimen; *to rûle* regulare, regere: *lôve* amor, *to lôve* amare: *life* vita, *to live* vivere: *strife* contentio, *to strive* contendere: *Further* ulteriùs, *to further* promovere: *forward* antrorsum, *to forward* promovere: *hinder* posterior, *to hinder* retardare. Atque infinita alia.

Nonnunquam tamen (præsertim Adjectivis) adjungitur terminatio *en*: Ut *hast* celeritas, *to hast*, *to hasten* accelerare: *length* longitudo, *to*

lenghthen

en prolongare : *strength* vires, *to strengthen* addere : *short* breve, *to shorten* abbreviare : tum, *to fasten* figere *white* album, *to white*, *en* album reddere : *black* nigrum, *to black*, *ken* denigrare : *hard* durum, *to harden* durefacere : *soft* molle, *to soften* mollire. Aliáque a.

Verbis autem (sive hisce, sive aliis uscunque) formantur *Participia*, nem- Passivum unum (additâ plerumque minatione *ed*, vel *en*;) alterum Acti- n, (adjunctâ semper terminatione *ing*) d etiam, Substantivè positum, Gerun- rum & *Nominis Verbalis* (Actionem ificantis) vires gerit. Ut supra osten- n est. At adjectâ terminatione *er* fit omen Verbale Agentem significans. *Participia, & Nomina Verbalia; in* ed, en, ing, er.

To hear audio, *hear'd* auditum, *hearing* audiens, itus, auditio, *a hearer* auditor. *To give* do, *en* datum, *a guift*, *a gift*, (pro *giv'd*) donum, *ng* dans, donatio, *a giver* dator. Aliáque innera, & ad libitum formata.

Ex Substantivis fiunt *Adjectiva Copiæ*, ditâ terminatione *y* : factâ item nonnquam, sed rariùs Vocalis, productio, & allevatione Consonantis. *Adjectiva Copiæ*, in y.

wse pediculus, *lowsy* (pediculis scatens) pe-

 diculosus :

losus: *Wealth* divitiæ, *wealthy* (divitiis abundans) dives: *Health* sanitas, *healthy* (sanitate præditus) sanus: *Worth* valor, excellentia, *worthy* dignus, excellens: *Witt* ingenium, *witty* ingeniosus: *Water* aqua, *watery* aquosus: *Earth* terra, *earthly* terreus: *Wood* lignum, *a wood* sylva, *woddy* lignosus, sylvosus: *Air* aer, *airy* aereus: *A heart* cor, *hearty* cordatus, fortis: Aliáque innumera. Huic terminationi respondet Germanorum terminatio *ig*.

Adjectiva plenitudinis in full.

Ex Substantivis fiunt *Adjectiva Plenitudinis* additâ terminatione *full*; hoc est, plenus.

Joy gaudium, *joyfull*, lætus: *Fruit* fructus, *fruitfull* fructuosus: *Youth* juventus, *youthfull* (juventâ plenus) juvenilis: *Care* cura, *carefull* solicitus, diligens: *Use* usus, *usefull* utilis: *Delight* delectatio, *delightfull* jucundus, delectabilis: Aliáque multa.

In some.

Nonnunquam, eodem ferè sensu, sed cum aliquali diminutione, additur terminatio *some*, (hoc est, aliquid) *Delight* delectatio, *delightsome* delectabilis, delectationem saltem mediocrem pariens: *Game* lusus, *gamesome* hilaris, lusui proclivis: *Irk* tædet, *irksome* ingratus, molestus: *Burden* onus, *burdensome* onerosus: *Trouble* molestia, *troublesome* molestus: Aliáque ejusmodi.

Adjectiva inopiæ, seu defectus, in lesse.

Contra verò terminatio *lesse* Substantivis addita, Adjectiva facit *inopiam* significantia.

Ut *worthlesse* nullius precii; *wittlesse* ingenio

vacuus: *heartlesse* dejectus, timidus, excors: *joylesse* gaudio plane destitutus: *carelesse* negligens: *uselesse* inutilis. Sic *comfort* consolatio, *comfortlesse* consolatione destitutus: *sap* succus, *sap-lesse* succi vacuus: Aliáque quamplurima.

Idem etiam sæpissimè innuitur præfixâ particulâ privativâ *un* adjectivis quamplurimis; vel etiam *in*, sed hoc posterius non nisi vocibus a Latinis deductis, quæ eandem compositionem apud Latinos admittunt. Un, in.

Ut *pleasant* gratus, placidus, *unpleasant* ingratus: *wise* sapiens, *unwise* insipiens: *profitable* utilis, *unprofitable* inutilis: *patient* patiens, *impatient* impatiens: Sic *unworthy* indignus: *unhealthy* non sanus: *unfruitfull* infrugiferus: *un-usefull* inutilis: Aliáque multa. En.

Notandum tamen est, quòd ut non omnia Latina ab *in* composita privationem significant; ita nec omnia Anglicana per *in* scripta: Multa enim a Gallis habemus, sed utplurimum Latinæ originis, quæ per *in* vel *en*, promiscuè scribuntur, ubi retinetur genuina significatio Latinæ præpositionis *in*. Ut *ingender* ingenero; *implant* implanto; *ingrave* insculpo; aliáque multa: quæ tamen etiam promiscuè per *en* scribuntur, *engender*, *emplant*, *engrave*, &c. ut & eorũ participia, *engendered*, *emplanted*, *engraven*, &c. Et quidem optandum esset (in exterorũ gratiam) ut hujusmodi vocabula a Gallis accepta, Gallorum *en* perpetuò retinerent, potius quam ut restitueretur Latinorum *in*, unde illud *en* deductum est; ut omnis de illius particulæ

significatione dubitatio tolleretur. Nam particula *un* semper privativa est, *en* verò nunquam, at *in* nunc est nunc non est: in illis enim dictionibus quæ promiscuè per *in* & *en* scribuntur, non est privativa; in illis utplurimum privativa est, nempe quæ a Latinis pariter significantibus deductæ sunt.

Dis. mis. Particulæ item præpositivæ *dis* & *mis*, (a Gallorum *des* & *mes* deductæ,) idem ferè significant quod *un*: Cum hoc tamen discrimine; *dis* potius Contrarietatem innuit quam Privationem, (respondet siquidem Latinorum præpositioni *de* prout in compositione non raro usurpatur) *mis*, quasi Errorem quendam insinuat, & per *male* vel *perperam* ut plurimum reddi potest. *To like* approbare, *to dislike* improbare: *honour* honor, decus, *dishonour* dedecus: *to honour*, *to grace*, honorare, decorare: *to dishonour*, *to disgrace*, dedecorare: *to deign* dignor, *to disdeign* dedignor: *chance* fortuna, casus, *mischance* infortunium: *to take* capere, *to mistake* errare, perperam accipere: *deed* opus, *mis-deed* malè-factum. Aliáque hujusmodi.

Quæ a Latinis per *de*, vel *dis*, scriptis deducuntur, eandem quam prius habebant significationem retinent: ut *distinguish* distinguo διαστίζω, *detract* detraho: *defame* defamo, *detein* detineo, &c.

Adjectiva similitudinis in ly. Terminatio *ly* Substantivis addita (& nonnunquam Adjectivis) Adjectiva format *Similitudinem* quandam seu convenientiam innuentia.

A

wild giant gigas, *giantly (giant-like)* gigantinus: *earth* terra, *earthly* terrenus: *heaven* cœlum, *heavenly* cœlicus: *world* mundus, *worldly* mundanus: *God* Deus, *godly* pius, quasi Deo conformis: *good* bonus, *goodly* eximiæ staturæ seu magnitudinis, quasi καλοειδής. Aliáque similia. Respondet Germanorum & Belgarum terminationibus *lich*, *lick*.

Eadem terminatio *ly* Adjectivis addita format Adverbia cognatæ significationis; ut Latinorum, in *è*, *ò*, & *ter*. Ut suprà dictum est. *Adverbia similitudinis in* ly.

Terminatio *ish* Adjectivis præcipuè addita (sed & non raró Substantivis) *Diminutionem* innuit. *Adjectiva Diminutiva in* ish.

Green viridis, *greenish* subviridis: *white* albus, *whitish* albicans subalbus: *soft* mollis, *softish* aliquantulum mollis: *a theif* fur, *thievish* quasi fur, ad furandum proclivis: *a wolf* lupus, *wolvish* quasi lupus, lupinæ ferociæ proclivis: *a child* puer, *childish* puerilis. Aliáque multa, & ferè ad libitum formata.

Habemus tamen & alias diminutivorum formulas in Substantivis (sed rariùs occurrentes;) ut *a hill* mons, *a hillock* monticulus: *a part* pars, *a parcell* particula; *a cock* gallus gallinaceus *a cockrell* galliculus: *a pike* lucius piscis, *a pickrell* luciolus: *a poke* saccus, *a pocket* sacculus. (quæ terminatio Gallica est:) *a goose* anser, *a gosling* anserculus; (quæ est terminatio Germanica:) *Substantiva Diminutiva*

a lamb agnus, *a lambkin* agnellus: *a chick* gallinæ pullus, *a chickin* pullulus: *a man* homo, *a minikin* homunculus: ſic *Halkin* Henriculus, (unde patronymicum *Hawkins*:) *Wilkin* Willielmulus: *Thomkin* Thomulus: Aliáque, ſed pauca, ſimilia occurrunt.

Abſtracta in neſſe, hood head.

Ex Concretis Adjectivis fiunt Subſtantiva Abſtracta, addita terminatione *neſſe*; & pauca in *hood*, vel *head*.

White albus, *whiteneſſe* albedo: *hard* durus, *hardneſſe* durities: *great* magnus, *greatneſſe* magnitudo: *skillfull* peritus, *skillfullneſſe* peritia, *unskillfullneſſe* imperitia: aliáque infinita. Huic reſpondet Germanorum terminatio *heyt*: unde Anglorum *head* vel *hood* deſcendunt, in, *Godhead* Dietas, *Manhood* humanitas, *maidenhead* virginitas, *widdowhood* viduitas.

In th.

Sunt tamen & alia Abſtracta (partim ab Adjectivis partim a Verbis deducta) quæ fiunt adjectâ terminatione *th*: (levi nonnunquam immutatione ſimul factâ.)

Long longus, *length* longitudo: *ſtrong* fortis, validus, *ſtrength* vires, fortitudo: *broad*, *wîde*, latus, *breadth*, *width*, latitudo: *deep* profundus, *depth* profunditas: *high* altus, *height* (ſeu potius *heighth*) altitudo: *true* verus, *truth* veritas: *warm* calidus, *warmth* calor: *dear* charus, *dearth* (caritas) fames: *ſlow* tardus, *ſlowth* tarditas, deſidia: *merry* lætus, *mirth* lætitia: *hail* ſanus, *health* ſanitas: *well* bene, *weal* bonum, *wealth* divitiæ: *dry* ſiccus,

ficco, *drowth*, *droughth*, *dry'th*, ficcitas : *young* juvenis, *youth* juventus : Sic *Moon* Luna, *month* mensis : item *room* & *roomth* capacitas.

Quibus affines sunt voces quædem a Verbis deductæ; *dy* morior, *death* mors: *till* aro, colo, *tilth* cultura : *grow* cresco, *growth* incrementum : *mow* meto *mow'th* (alicubi) messis : *steal* furor, *stealth* furtum : *bear* pario, *birth* partus : *hear* audio, *hear'th* auditus : *rue* luo, *ruth* luctus : (quæ vox ferè desuevit:) Sic *see* video, *sight* visus : *sigh* singultio, *sigh* (vel *sighth*) singultus: *flee* fugio, *fly* volo, *flight* fuga, volatus : *weigh* pondero, *weight* pondus : *fray* terrefacio, *fright* terror : *to draw* traho, haurio, delineo, *to drink* bibo; *draught* tractio, haustus, delineatio : *defray* folvo (a Gallico *frais*) *fraight* naulus; quæ potiùs scribenda essent *flighth*, *sighth*, &c. prout a quibusdam etiam pronunciantur; nisi quod mos aliter plerumque obtinuerit, ne *h* bis scriberetur.

Eandem formam retinent *faith* fides, *spight* malicia, *wreathe* spira, *wrath*, ira, *broth* jusculum, *moth* tinea, *froth* spuma, *breath* spiritus, *sooth* veritas, *worth* pretium, *light* lux, *laith* flamma, *wight* res, persona, (vox antiqua, unde) *nought* nihil, *ought* aliquid, aliáque forsan similia : quorum primativa vel planè desueverunt, vel saltem rariùs occurrunt, & ferè latent : Descendunt fortè a *fey* (vel *foy*,) *spy*, *wry*, *wreak*, *brew*, *mow*, *fry*, *bray*, *say*, *work*, &c.

Quædam in *ship* terminata; munus, officium, seu conditionem innuunt. In *ship*.

Ut *Kingship* munus regium, *wardship* pupillatus, *guardianship*, *wardenship*, tutoris munus, vel custodis;

custodit: *fellowship*, *partnership*, societas, sodalitium, participatio; *stewardship*, dispensatoris munus; *chancellourship* cancellariatus; *headship* præfecti munus; *lordship* dominum; aliaque his similia. Sic *worship* (hoc est *worthship*) dignitas; unde *worshipfull* dignus, colendus, honorandus; *to worship* colo, dignitatem agnosco, honorem exhibeo.

In dome, rick, wick.

Pauca in *dome*, *rick*, *wick*, dominium designant.

Ut *Kingdome* Regnum, *Dukedome* Ducatus, *Earldome* Comitatus, *Bishoprick* Episcopatus, *Bajlywick* Ballivatus.

In ment, age.

Ment & *age* sunt terminationes planè Gallicæ; & idem apud nos innuunt ac apud illos; & vix omnino occurrunt nisi in vocibus a Gallis deductis; ut *commandement* mandatum, *usage* consuetudo, &c.

Voces cognatæ.

Sunt autem & aliæ apud nos voces affines, ab eodem quasi communi themate variè flexæ, cognatæ item significationis; prout in aliis linguis fieri solet.

Vt *to beat* ferio, *a bat* (*batoon*) baculum, *a battel* pugna, prælium, *a beetle* malleus ligneus (quo cuneos ferimus) *a battle-door* feriterium, *to batter* feriendo comminuo, *batter* eduliorum quorundam materia (ex farinâ aquâ, & ovis, frequenti spatulæ percussione commistis;) quæ omnia cognatæ sunt significationis. Sic *take* manu capio, *touch* tango, *tickl* (leviter tango) titillo,

tack

tack clavus cui aliquid appenditur, tach uncina, tackle armamenta navis: quæ omnia locasem conjunctionem innuunt. Atque idem in aliis passim videtur.

Notandum autem est, in vocibus linguæ nostræ nativis, magnam utplurimum literarum reique significatæ consensum reperiri. *Soni rerum indices.*

Adeoque literarum soni tenuiores, acutiores, crassiores, obtusiores, molliores, fortiores, clariores, obscuriores, magisque striduli, &c. pares non rarò in rebus significatis affectus innuunt, & quidem plures nonnunquam in eadem voce licèt monosyllabâ.

Sic voces *Str* inchoatæ fortiores rei significatæ vires innuunt, ut *strong* fortis, *strength* vires, *strive* validè contendo, *strike* percutio, *struggle* luctor, *stretch* extendo, *strain* violenter extendo, *straight* rectum (quod nempe in longitudinem extenditur,) *strout* tumesco (distendor) quantum possum. Str,

St vires item, sed minores, innuunt; quantæ scilicet parta tuendo potius quam nova acquirendo sufficiunt: Ut *stand* sto, *stay* permaneo, *steady* immobilis, *steadfast* constans, *stout* pertinax, *sturdy* rigidè pertinax, *stick* hæreo, *stickle* auxiliis adsto, *stiff* inflexibilis, *stop* obsisto, obicem pono, *still* perpetuo, permanens, immotus. St.

Thr violentiorem motum innuunt: Ut *throw* projicio, *thrust* violenter trudo, *throng* constipo (de caterva dici solet;) *throb* violenter palpito (de corde acerrimis doloribus agitato dicitur;) *through* penitus, per totum, &c. Thr.

Wr

Wr. *Wr* obliquitatem quandam seu distortionem innuunt; Ut *Wry* obliquum, *wreathe* contorqueo, *wrest* violenter distorqueo, *wrestle* colluctor, *wring* torqueo, *wrong* injuria, *wrinch* luxo, *wrench* (vox ferè obsoleta) injuria, violenter illata, *wriggle* sinuosè flecto, *wrangle* rixor, *wrinkle* ruga, *wrath* iracundia, *wrist* carpus, qui nempe quaquaversum, tam se quam alia, contorquet, *wrap* complico.

Sw. *Sw* quasi silentem agitationem seu molliorem motum innuunt; Ut *sway* propendeo, *swim* no, *swing* pendulus agitor, *swift* celer, *sweet* dulcis, suavis, *switch* virgula flexilis, *swindge* virgulâ ferire; in quibus consonæ ferè omnes silentiores sunt & vocales tenuissimi soni.

Sm. Nec multum differunt *Sm* in *smoothe* lævis, *smîle* subrideo; *smîte* idem significat quod *strike* ferio, sed mitior vox est; *smart* acrem dolorem significat, *a smart blow* propriè significat ejusmodi plagam quæ motu primitùs silenti (quod indicant *sm*) ad acutam asperitatem procedit (quod indicant *ar*) subitanee finitam (quod indicat *t*;) seu, quæ tacito motu acriter pungit.

Cl. *Cl* adhærentiam quandam seu tenacitatem innuunt; ut in *cleave* hæreo, *clay* argilla (terra tenax,) *cling* tenaciter adhæreo, *clime* (*clamber*) scando, *to clamb up* quasi argillâ obstipo, *clammy* viscidum, *clôse* contiguum, *to clôse* conjungere, *a clod* gleba (massula terræ durior) *a clot* coagulatum quid, ut *a clot of bloud* grumus sanguinis (sanguis coagulatus,) *a clutter* tumultuaria congeries, *a cluster* continuata congeries, &c.

Sp. *Sp* dissipationem quandam seu expansionem innuit præsertim celerem; in *spread* expando, *Spring* exsilio, *Sprig* surculus, *sprout* progermino, *Sprinkle* dispergo,

dispergo, *split* findo, *Splinter* schidium, (quod fissurâ separatur) *Spill* effundo, *Spit* exspuo, *Sputter* sputo, *spatter* aspergo. &c.

Sl.

Sl quasi lapsum silentem seu minus observabilem motum innuit, in *slide* lentè labor, *slip* subito labor, *slippery* glaber. *slime* viscus tenue & glabrum, *sly* inobservatè astutus, *sleight* astutia, *slit* findo, *slow* tardus, *slack* laxus, *slight* negligentius factum, *sling* funda, *slap* tacitè ferio, &c.

ásh, ùsh.

Item terminatio *ásh* in *crash, rash, gash, flash, clash, lash, slash, plash, trash*, &c. clarius quiddam & acutius indicat. At *ùsh* in *crush, rush, gush, flush, blush, brush, bush, push*, obscurius quiddam & taciturnius innuit. Utrobique tamen motus celer & subitaneus innuitur.

ing.

Sic in *fling, sling, ding, swing, cling, sing, ting, wring, sting*, &c tinnitus terminationis *ng* & acuties vocalis *i*, innuunt tenuissimi quasi motus seu tremoris continuationem, tandem quidem evanescentis non autem subitò interrupti: At *tink, wink, sink, clink, chink, think*, (in consonam mutam desinentibus) innuitur etiam exitus seu terminus subitaneus.

ink.

ingl, inkl.

Si accedat *l*, ut in *jingle, tingle, tinkle, mingle, sprinkle, twinkle*, innuitur quasi actuum (minutorum) frequentia, seu frequens iteratio: Eademque actuum frequentia, sed minus subtilium (propter clariorem vocalem *a*,) innuitur in *jangle, tangle, spangle, mangle, wrangle, brangle, dangle*: Item in *mumble, grumble, jumble, tumble, stumble, rumble, crumble, fumble*, &c. sed simul obscurius quiddam seu obtusius innuit *u* obscurum, & confusam quasi convolutationem innuunt consonarum congeries, *mbl*, ut etiam in *ramble, scamble, scramble, wamble, amble*, &c.

In

In *nimble* vocalis acuties celeritatem innuit: In *sparkle* scintillo, *sp* dissipationem innuit, *ar* acutam crepitationem, *k* subitam interruptionem, *l* frequentem irrationem: & similiter in *sprinkle* nisi quod *in* subtilitatem dissipatarum guttularum innuat. *Thick* (crassum, obtusum) *thin* (tenue, acutum,) eo differunt quod vox illa consonâ obtusâ, hæc acutâ, terminetur.

Pari modo in *squeek*, *squeak*, *squele*, *squall*, *braul*, *wraul*, *yaul*, *spaul*, *shreek*, *screek*, *shrill*, *sharp*, *shriv'l*, *wrinkle*, *crack*, *crash*, *clash*, *gnash*, *plash*, *crush*, *hush*, *hisse*, *fisse*, *whist*, *soft*, *jarr*, *hurl*, *curl*, *whirl*, *buz*, *bustle*, *spindle*, *windle*, *twine*, *twist*, aliisque innumeris, ejusmodi sonorum cum rebus significatis convenientiã observare licet. Et hoc quidem tam frequenter ut vix ulla quam scio lingua hac in re huic nostræ æquiparanda videatur; Adeo ut in unâ plerumque voce monosyllabâ (quales sunt nostræ ferè omnes, si flectionem demas,) illud signanter exprimitur, quod in linguis aliis nisi Compositis, aut Decompositis, aut longâ nonnunquam verborum periphrasi, vix aut ne vix explicari potest. Et quidem ex vocibus nostris nativis quamplurimæ hoc modo formantur; & ejusmodi longè plures olim fuisse non dubito, priusquam ingentis vocum Gallicarum farraginis in linguam nostram intrusio multas nativas voces exilio dederit & oblivioni.

Voces Latinæ a Gallis mutuatæ.

Voces a Latinis mutuatas multas habemus (& quidem fere omnes quæ nec monosyllabæ sunt, nec a monosyllabis formantur:) earum verò partem maximam Galli potius a Latinis acceperunt, & nos ab illis.

Nomina

Nomina (tam Subſtantiva quam Adjectiva) ex Latinis fiunt Anglica, abjectâ plerumque caſuum obliquorum terminatione: interveniente non raró leviculâ aliqua permutatione, quæ Gallis utplurimum nobiſcum communis eſt. *Nomina.*

Ut Natura, gratia, clementia, ſynodus, ingenioſus, ingenuus, ornamentum, vitium, infans, prudens, quies, unio, nectar, honor, imago, multitudo, majeſtas, virtus, poema, poeſis, phœnix, audax, liberalis, ſpecificus, poſſibilis, implacabilis, ſtatus, facies; &c. dant *Nature, grace, clemency, ſynod, ingenious, ingenuous, ornament, vice, infant, prudent, quiet, union, nectar, honour, image, multitude, majeſty, vertue, poeme, poeſy, phœnix, audacious, liberal, ſpecifical, poſſible, implacable, ſtate, (eſtate) face*; Atque ad has formas infinita alia & olim formabantur, & formantur indies.

Ubi notabilior aliqua mutatio occurrit, eam utplurimum a Gallis accepimus, ut a Latinis, Bonitas, leo, eleemoſyna, eleemoſynarius, tempus, novus, extraneus, fons, mons, acris: fiunt Gallica *Bonté, lion, almoſne, almoſner, temps, nieu, eſtrange, fountaine, mountaigne, aigre*: unde Anglica *Bounty, lion, almes, almner*, (& *ambry*, hoc eſt *alm'ry*,) *tenſe, new, ſtrange, fountain, mountain, eager.*

In noſtris *chamber, tender, cinder*, &c. a Latinis *camera, tener, cinis*, &c. interpoſitionem literarum *b*, & *d*, habemus a Gallis qui ſcribunt *chambre, tendre, cendre*, &c. pro *cham're, ten're, cen're*, &c. ubi inter pronunciandum (primò fortaſſe non obſervantibus) ſe inſinuarunt illæ literæ poſt ſyncopen factam, & deinde etiam in ſcrip-

scripturam sut etiam in *dissemble, resemble, assemble, humble, tremble*: &c. a *simulo, similis, simul, humilis, tremulus*; aliisque multis:) Quale quid in Græcorū ἄνδρες, μέμβλωκα, μεσημβρία, &c. & in Latinorum *sumptus, emptus, comptus*, &c. videtur.

Verba. *Verba* quæ a Latinis mutuamus, formantur partim a *Præsenti Tempore*, partim a *Supinis*, abjectâ utrobiq; terminatione: cum levi insuper aliquando mutatione.

A Præsenti formantur, *extend* extendo; *spend, exspend* expendo; *conduce* conduco; *despise* despicio; *approve* approbo; *conceive* concipio; *relinquish* relinquo; *distinguish* distinguo; *diminish* diminuo; *replenish* repleo; *vanquish* vinco; *establish* stabilio; *correspond* correspondeo; *contain* contineo; *administer* administro; *govern* guberno; *concern* concerno; *certify* certifico; *reply* replico; *multiply* multiplico; *supply* suppleo; Aliáque innumera.

A Supinis formantur, *Supplicate* supplico, *demonstrate* demonstro, *dispose* dispono, *expatiate* exspacior, *suppresse* supprimo, *exempt* eximo, *collect* colligo, *consecrate* consecro, *imprecate* imprecor, *contract* contraho, *mix* misceo, *concoct* concoquo, *reject* rejicio, *exact* exigo, *afflict* affligo: Atque alia quam plurima.

Ab utrisque etiam non rarò formantur apud nos verba, significatione tamen plerumque aliquantum diversâ, eorumque unum utplurimum a Latinis immediatè deducimus, alterum verò nonnisi mediantibus Gallis. Sic *compound, compose*, compono, *expound, expose* expono, *refer, relate* refero, *confer, collate* confero, *comprehend, comprise* comprehendo, *defer, delate* desero, *imply, implicate*

implicate implico, *speed*, *expedite* expedio; *confound*, *confuse* confundo: Aliáque ejusmodi non pauca.

Sunt autem & alia aliquot tam nomina quam verba purè Gallica, a Latinis non deducta, quæ in nostrã linguã transtulimus. *Voces Gallica.*

Ut *Garden*, hortus, *garter* periscelis, *buckler* umbo, *to advance* promovere, *to cry* clamare, *to plead* causam agere, aliáque; a Gallicis *jardin*, *jartier*, *bouccleir*, *avancer*, *cryer*, *plaider*, &c. Quanquam reverâ non adeo multæ sint in ipsâ linguâ Gallicanâ voces purè Gallicæ; illius enim linguæ pars longè maxima est Latinæ originis.

Multas autem voces quæ nobis cum Germanis ferè sunt communes, dubium est an prisci olim Teutones a Latinis, an hi ab illis, aut deniq; utriq; ab eodem communi fonte, acceperint. *Voces Teutonica.*

Ut *Wine* vinum, οἶνος, *wind* ventus, *went* veni, *way* via, *wall* vallum, *wallow* volvo, *wooll* vellus, *will* volo, *worm* vermis, *worth* virtus, *wasp* vespa, *day* dies, *draw* traho, *tame* domo δαμάω, *yoke* jugũ ζεῦγος, *earth* terra ἔρα, *over upper* super ὑπὲρ, *am* sum εἰμὶ, *break* frango ῥηγνύω, *fly* volo, *blow* flo: aliáque ejusmodi innumera. Linguam enim Teutonicam, ipsâ Latinâ antiquiorem esse, nullus dubitat: Neq; magis dubitandum est, linguam Latinam, quæ non modò a Græcâ, præsertim Æolicâ, sed & ab aliis vicinis linguis (puta Oscâ aliisve, quæ jam olim desueverunt adeò ut vix eorum vestigia supersint) magnam verborum farraginem

raginem consarcinavit, etiam a Teutonicâ non pauca accepisse. Certum est linguam Anglicanam, Germanicam aliásque linguas a Teutonicâ oriundas, non pauca retinere a Græcis deducta, quæ Latina lingua non agnoscit, ut *path*, *pfad*, semita: *ax*, *ackt*, securis: *mit* cum; *ford*, *pfurd*, vadum; *daughter*, *tochter*, filia; *mickle* multum, magnum; *moon* luna; *sear* aridum; *grave*, *groff*, fossa, sepulchrum; *to grave* sculpo; *to scrape* scalpo, rado; aliáque similia: a Græcis πάτος, ἀξίνη, μετὰ, πόρος, παρθενὸς θυγατὴρ μεγάλος, μὴν ξηρὸς, γράφω (a כרב) &c. Cum autem hæc immediatè a Græcis acceperint, sine interventu linguæ Latinæ: quidni & alia etiam immediatè inde fluxisse putanda sint, quamvis & apud Latinos pariter reperientur. Atque hæc de Etymologia linguæ nostræ tradidisse sufficiat.

CAP. XV.

De Poesi.

POesis Anglicana, utplurimum Rythmica est: ut & apud vicinas gentes omnes.

Observatur præsertim numerus syllabarum; non prorsus tamen neglectâ quantitate.

Metri genera sunt varia; & quidem ad arbitrium poetarum quotidie nova excoguntur.

Notandum autem (præsertim peregrinis) Poetas nostros, ut & aliarum Gentium, Maximam plerumq; sibi libertatem assumere in vocabulis transponendis, ab eâ seriè quam in solutâ oratione obtinere solent.

FINIS.